

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Привредна кретања у АП Војводини у 2022. години

Нови Сад, фебруар 2023. године

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У 2022. ГОДИНИ	3
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ	13
III. ПОЉОПРИВРЕДА	24
III.1. Агрометеоролошки услови	25
III.2. Биљна производња	26
III.3. Тржиште житарица и индустријског биља	29
III.4. Сточарство	30
III.5. Шумарство	31
III.6. Мере аграрне политике у пољопривреди за 2023. годину	32
IV. ИНДУСТРИЈА	34
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО	40
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО	46
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО	49
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА	55
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије	56
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине	61
Спољнотрговинска робна размена по економској намени Европске уније (ЕУ)	63
Спољнотрговинска робна размена по Класификацији делатности (КД 2010)	64
Спољнотрговинска робна размена по Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК)	72
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена	74
Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије	74
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине	75
IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ	81
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ	87
XI. ЗАРАДЕ	91
ИЗВОР ПОДАТАКА	96

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2018	2019	2020	2021	2022
БДП, реални раст у сталним ценама (%)	4,5	4,3	-0,9	7,5	2,3¹
БДВ по делатностима, учешће у БДП (%)					
Пољопривреда	6,3	6,0	6,3	6,3	8,1
Индустрија	21,0	19,9	19,4	18,9	16,7
Грађевинарство	4,5	5,7	5,4	6,0	6,4
Услуге	51,1	51,2	51,7	51,5	51,4 ²
Инфлација (стопа раста)	2,0	1,7	1,6	4,0	11,9
Фискални дефицит/суфицит, % БДП	0,6	-0,2	-8,0	-4,1	-3,1
Јавни дуг, % БДП (општи ниво државе)	54,4	52,8	57,8	57,1	55,7
Пољопривреда АП Војводине					
Остварена производња пшенице, t/ha	5,5	5,1	5,2	6,3	5,4
Остварена производња кукуруза, t/ha	9,0	8,8	8,4	6,4	4,6
Остварена производња шећерне репе, t/ha	48,5	54,9	54,4	52,5	47,0
Остварена производња малине, t/ha	7,0	4,7	3,8	4,1	4,7
Остварена производња јабуке, t/ha	24,0	27,1	25,4	26,0	25,4
Остварена производња грожђа, t/ha	7,8	8,4	8,5	8,2	8,5
Индустрија АП Војводине (индекс)	102,5	100,9	103,0	105,2	104,2
Рударство	97,8	95,1	96,6	93,9	100,1
Прерађивачка индустрија	102,6	100,4	103,3	104,8	104,1
Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клим.	115,0	199,1	97,9	139,4	110,7
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	138,5	146,3	86,3	105,8	98,2
Промет робе у трговини на мало АП Војводине (индекс)					
Текуће цене (индекс, претходна година = 100)	108,7	109,2	103,1	116,8	121,9
Сталне цене (индекс, претходна година = 100)	105,8	107,4	103,2	111,1	104,4
Туризам АП Војводине					
Доласци (индекс, претходна година = 100)	108,4	104,3	47,9	159,4	156,3
Ноћења (индекс, претходна година = 100)	113,4	105,3	55,3	154,3	128,4
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	117,4	107,4	95,9	128,8	138,9
Извоз (индекс, претходна година = 100)	113,7	108,6	99,0	123,4	123,1
Увоз (индекс, претходна година = 100)	120,7	106,2	92,9	134,0	152,7
Регистрована запосленост АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	104,1	100,9	102,2	102,2	100,8
Стопа незапослености у АП Војводини (%)	10,5	9,0	7,6	9,5	8,1³
Просечна нето зарада у АП Војводини (РСД)	47.095	51.965	57.186	62.494	71.236

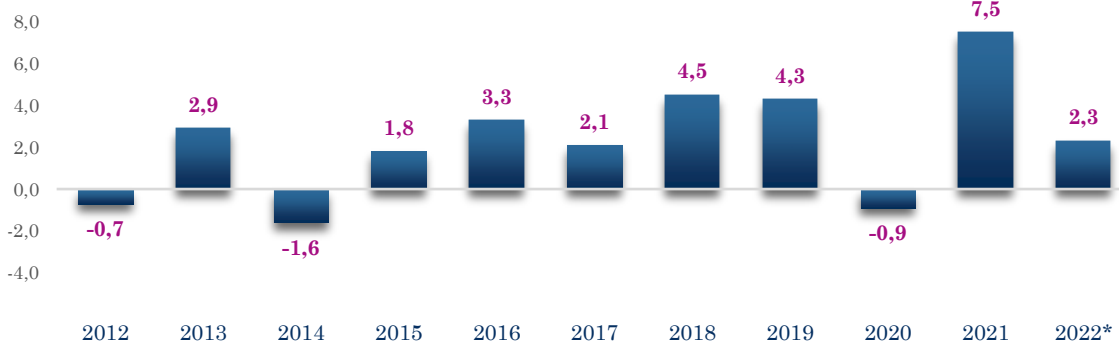
¹ Реални раст БДП-а за 2022. годину добијен на бази кварталног обрачуна.² БДВ по делатностима у четвртом кварталу 2022. године (последњи податак).³ Стопа незапослености за четврти квартал 2022. године.

Упркос неповољним међународним околностима које се тичу продуженог трајања пандемије, светске енергетске кризе, као и сукоба у Украјини, према прелиминарним проценама Републичког завода за статистику (РЗС) о бруто домаћем производу (БДП), **Србија је у 2022. години остварила реални раст БДП-а од 2,3% у односу на 2021. годину**, што је у складу са распоном пројекције Народне банке Србије (НБС) од 2,0% до 3,0%. Раст БДП-а у 2022. години **резултат је раста индустријске производње, услужних сектора и повећања нето пореза**, док је забележен **пад грађевинарства и пољопривреде**. Због ниже екстерне тражње и повећаних глобалних трошковних притисака, као и суше на домаћем тржишту која је смањила приносе, пре свега јесењих култура, било је и **очекивано да ће домаћа активност да успори раст у другој половини 2022. године**.

Захваљујући очуваној макроекономској и финансијској стабилности и правовременом и свеобухватном пакету економских мера које су донеле НБС и Влада Републике Србије, **Србија је у две пандемијске године (2020-2021) забележила кумулативан реални раст БДП-а од 6,6% м.г.**

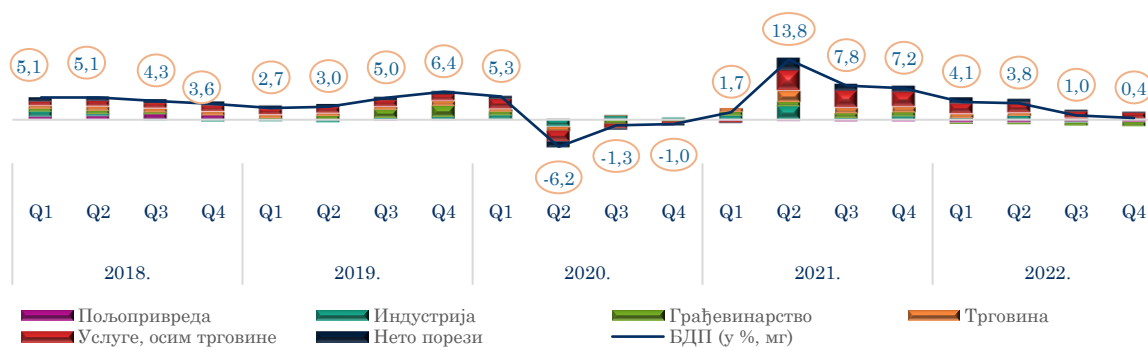
БДП Републике Србије, годишње стопе реалног раста (%)

*реални раст БДП-а у 2022. години добијен на бази кварталног обрачуна

У односу на исти период 2021. године, **реални раст БДП-а Републике Србије је у четвртм кварталу 2022. успорио и износио је 0,4%**. Посматрано с производне стране, **на позитивно кретање БДП-а у четвртм кварталу 2022. године највише је утицао сектор услуга, осим трговине (допринос 1,3 п.п)**, док је **знатан негативан допринос потекао од сектора грађевинарства и сектора пољопривреде (са по 0,9 п.п. и 0,5 п.п. респективно)**.

Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (у п.п)

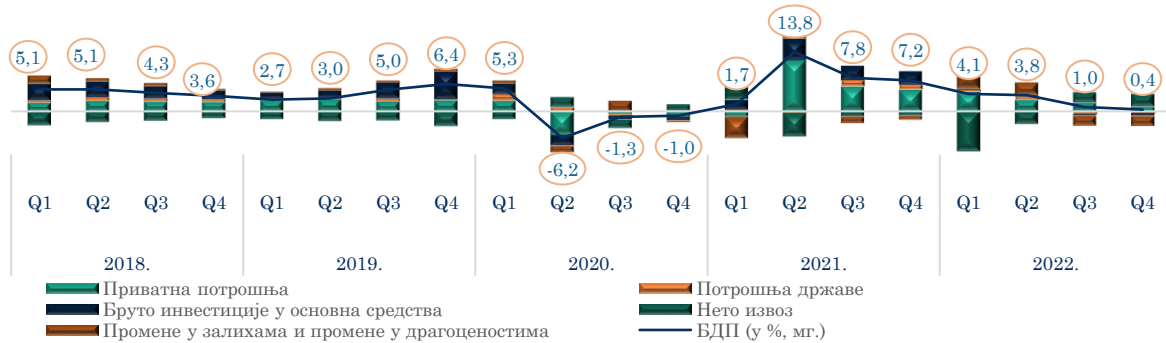

Посматрано по агрегатима употребе БДП-а, у четвртм кварталу 2022, у поређењу са истим периодом 2021. године, **приватна потрошња остварила је реални раст од 1,5% и позитивно допринела кретању БДП-а са 1,0 п.п. Нето извоз је у четвртм кварталу**

остварио значајан позитиван допринос расту БДП-а, са 2,9 п.п, док је **инвестициона активност** била мања за 2,7% м.г. (допринос кретању БДП-а од -0,4 п.п).

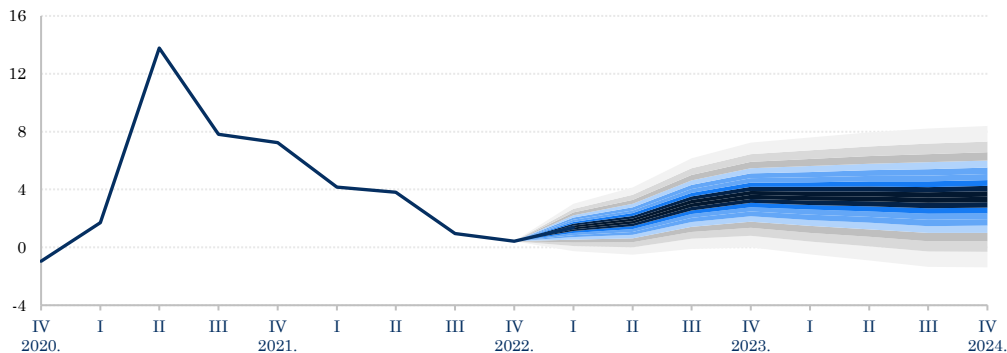
Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), расходна страна (у п.п)

Пројекција НБС о даљем кретању БДП-а Републике Србије

Према најновијој пројекцији НБС-а, **стопа раста БДП-а Србије ће 2023. године бити у распону 2,0-3,0%**, при чему је извесније да ће она бити и остварена него при првобитној процени зато што су **ризичи из међународног окружења мање изражени**. Пре свега, мања је неизвесност у погледу снабдевености Европе гасом, чему су допринели и ефекти благе зиме, а и водећи показатељи економске активности указују на то да је могуће да ће зона евра ипак избећи рецесију, захваљујући чињеници да се европска економија боље прилагодила енергетској кризи него што се очекивало. Ипак, глобално нижа екстерна тражња и још увек високи глобални трошковни притисци највероватније ће имати одређен **негативан ефекат на производњу наше прерађивачке индустрије, а тиме и извоз**, што се очекује пре свега у првој половини 2023. године. Поред тога, **укупан расположиви доходак за инвестиције, али и потрошњу, вероватно ће бити нижи у кратком року** по основу више цене задуживања у динарима и еврима. У супротном смеру требало би да делује **очекивано попуштање трошковних притисака из међународног окружења, као и раст потрошачког и инвестиционог поверења** у условима очекиваног смањења глобалне неизвесности од друге половине 2023. године. Имајући све то у виду, односно претпоставку опоравка светске економије, а тиме и екстерне тражње, као и планирану реализацију инвестиционих пројеката, пре свега у области путне, железничке, енергетске и комуналне инфраструктуре, **НБС од 2024. године очекује убрзање раста БДП-а Србије на распон 3,0-4,0%, а затим повратак на претпандемијску путању раста од око 4,0% годишње.**

Пројекција НБС о расту БДП-а у Србији (м.г. стопе, у %)

Наиме, **процењује се да ће привредни раст у 2023. водити домаћа тражња**, пре свега **приватна потрошња**, а као резултат раста зарада у приватном и јавном сектору, пензија и веће запослености. Ипак, важно је нагласити да се **од 2023. године примењују фискална правила за плате у јавном сектору и пензије** и очекује се да ће се учешће расхода за запослене у јавном сектору, као и пензија, задржати испод 10% БДП-а, што је посебно важно са становишта обезбеђења одрживости привредног раста. С друге стране, на расположив доходак за потрошњу негативно ће се одразити **раст цене задуживања на домаћем тржишту** по основу заостравања монетарне политике НБС и по том основу **мања тражња за кредитима намењеним потрошњи**, као и даље **релативно високи издаци за храну и енергенте**. Са очекиваним исцрпљивањем ефеката трошkových притисака, приватна потрошња ће у 2024. благо убрзати раст и повећати допринос БДП-у. С друге стране, по основу смањеног фискалног простора, реално посматрано, 2023. године смањиће се државни издаци за куповину робе и услуга, те се очекује благ негативан допринос **државне потрошње** БДП-у у 2023. години.

Повећана неизвесност услед актуелних геополитичких тензија, високи оперативни трошкови предузећа у условима и даље релативно снажне инфлације, нижа екстерна тражња, као и заострени финансијски услови, одражавају се на нижу стопу инвестирања, глобално посматрано. У таквим околностима НБС пројектује да ће **фиксне инвестиције** у Србији и у 2023. години стагнирати, уз благ негативан допринос **приватних инвестиција** услед и даље присутне аверзије према ризику у условима несмањених геополитичких тензија и неповољних изгледа глобалног привредног раста. Основни извор финансирања приватних инвестиција остају сопствени извори, укључујући и прилив по основу СДИ, мада се на профитабилност предузећа негативно одражавају повећани трошкови производње. Поред тога, скупљи су кредитни извори финансирања, пре свега услед наставка заостравања монетарне политике ЕЦБ-а.

С друге стране, због наставка реализације инфраструктурних пројеката, на које указује и висок ниво капиталних издатака државе крајем 2022, благ позитиван допринос 2023. године очекује се од **инвестиција државе**. По основу очекиваног смањења трошкова производње и глобалне неизвесности, наставка решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања и убрзања реализације инфраструктурних пројеката у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре, требало би да укупне фиксне инвестиције од 2024. позитивно допринесе расту БДП-а са око 1 п.п. годишње, као и да задрже учешће у БДП-у на близу 23%.

Релативно висок позитиван допринос расту БДП-а се и 2023. године очекује од **залиха**, на чији раст се одражава формирање стратешких робних резерви, пре свега хране и енергената, али и нижа екстерна тражња, као и, иако мањи, и даље присутни застоји у глобалним ланцима снабдевања у појединим областима производње. С постепеном нормализацијом прилика у погледу цена и расположивости енергената и хране, као и решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања, од 2024. се очекује и пражњење залиха и њихов неутралан допринос БДП-у.

Према пројекцији, НБС очекује да ће **нето извоз** и 2023. године дати негативан допринос БДП-у, на шта ће се одразити висок количински увоз најважнијих енергената - гаса и нафте, али и нижа екстерна тражња услед очекиваног успоравања привредног раста наших кључних трговинских партнера, а пре свега зоне евра, услед чега ће успорити раст нашег извоза. Важно је нагласити да је мања екстерна тражња делимично компензована растом извозне понуде прерађивачке индустрије по основу

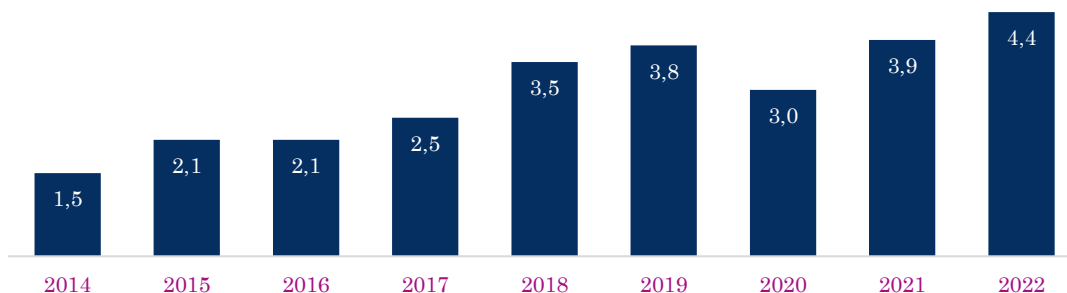

инвестиција из претходног периода. Захваљујући пре свега расту извоза ИКТ сектора, очекује се наставак суфицита у размени услуга. С друге стране, нижи приноси јесењих култура из претходне пољопривредне сезоне утицаће највероватније на мањи извоз пољопривреде у већем делу 2023. године. У наредним годинама очекује се благо позитиван допринос нето извоза, чему треба да допринесе очекивани опоравак екстерне тражње, а такође, важан фактор раста извоза биће и ефекти нових инвестиција у извозно оријентисане секторе, што би требало да резултира убрзањем раста реалног извоза робе и услуга.

Прилив СДИ је и у 2022, у условима повећане глобалне неизвесности, поново био виши од наших очекивања и износио је 7,1% БДП-а. Иако се за наредне године пројектује нешто нижи ниво прилива, који ће износити око 5% БДП-а, СДИ ће наставити да у великој мери покривају дефицит текућег рачуна. Очекује се задржавање високе географске и пројектне распрострањености прилива по основу СДИ, као и да ће и даље највећи део прилива бити усмерен у извозне секторе. **Прилив СДИ у Србији је у 2022. години износио 4,4 млрд евра (нето 4,3 млрд евра).**

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

Посматрано с производне стране, **највећи позитиван допринос расту БДП-а очекује се од услужних сектора**. Висок позитиван допринос, према проценама НБС, 2023. и 2024. године даће и **нето порези**. Имајући у виду и даље релативно високе трошкове пољопривредне производње, а пре свега високе цене минералних ђубрива, због чега ће највероватније и ове године бити коришћена мања количина ђубрива од оптималне, НБС претпоставља да ће овогодишња пољопривредна сезона такође бити исподпросечна, мада боља од претходне. НБС претпоставља да ће овогодишња **пољопривредна производња** бити већа за око 5% од прошлогодишње, што би требало да резултира њеним благим позитивним доприносом БДП-у, док се за наредну годину претпоставља просечна сезона, уз позитиван допринос пољопривреде БДП-у. Благ позитиван допринос ове и наредних година очекује се и од **грађевинарства**, пре свега као резултат планиране реализације инфраструктурних пројеката у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Неутралан допринос ове године очекује се од **индустрије**, уз благ негативан допринос прерађивачке индустрије и позитиван допринос рударства и енергетике. На нижу производњу прерађивачке индустрије одразиће се нижа екстерна тражња, као и повећани трошкови производње, док ће у супротном смеру деловати повећани производни капацитети, као резултат претходних инвестиција у разменљиве секторе. Расту активности у сектору рударства допринеће већа експлоатација угља и руде метала, нарочито бакра, док ће услед ниске базе из претходне године и постепеног опоравка производње, и енергетика дати позитиван допринос. У наредним годинама очекује се убрзање раста индустрије, чему ће допринети активирање нових и проширење постојећих капацитета у прерађивачкој индустрији и опоравак екстерне тражње, као и планиране структурне реформе у области енергетике.

Глобални привредни раст такође успорава, али мање него што се очекивало. Међународни монетарни фонд (ММФ) је у последњем извештају побољшао пројекцију раста светске економије за 2023. годину на 2,9%, што је резултат веће отпорности од очекиване великог броја земаља, укључујући и САД и зону евра, док за 2024. пројектује убрзање на 3,1%. И Светска банка очекује успоравање глобалног привредног раста ове године, на 1,7%, а затим убрзање на 2,7% у 2024. Као главни фактори успоравања глобалног привредног раста у овој години наводе се затезање монетарних политика централних банака као одговор на високу и перзистентну инфлацију и погоршани услови на финансијским тржиштима, као и наставак конфликта у Украјини. Кључни ризици пројекције глобалног привредног раста тичу се могућег споријег раста Кине од очекиваног, услед евентуалне веће стопе заражавања вирусом корона након попуштања здравствених мера, додатног затезања монетарних политика, даљег заоштравања геополитичких тензија, као и могуће постојаније инфлације од очекиване.

Зона евра, наш најзначајнији трговински партнер, остварила је боље резултате од очекиваних, упркос високим трошковним притисцима, затезању монетарне политике ЕЦБ-а, паду потрошачког и инвестиционог поверења и смањењу производње у појединим енергетски интензивним секторима. Привреда зоне евра показала се отпорнијом на негативне ефекте енергетске кризе и смањења глобалне тражње него што се очекивало. Према децембарској пројекцији ЕЦБ-а, раст БДП-а у зони евра ове године успориће на 0,5%, а затим се у 2024. очекује убрзање на 1,9% и сличан ниво раста (1,8%) у 2025. ЕЦБ процењује да ће од друге половине 2023. године уследити опоравак на који ће се одразити постепено уравнотежење тржишта енергената, смањење глобалне неизвесности, јачање екстерне тражње и решавање застоја у глобалним ланцима снабдевања. *Consensus Economics* има нижа очекивања у погледу економске активности у зони евра од ЕЦБ-а и, према јануарској пројекцији, у 2023. години очекује стагнацију, а потом раст од 1,2% у 2024. Када је реч о привредном расту наших најважнијих партнера унутар зоне евра, *Consensus Economics 2023. године очекује пад економске активности у Немачкој од 0,5%*, јер је Немачка због високог учешћа прерађивачке индустрије у БДП-у у већој мери погођена високим трошковима производње и нижом екстерном тражњом за робом. Ипак, услед попуштања застоја у глобалним ланцима снабдевања и слабљења трошковних притисака по основу нижих цена енергената, тај пад ће бити мањи него што се претходно претпоставило. У Италији се 2023. године очекује стагнација, при чему се очекује наставак фискалне подршке приватном сектору и поред чињенице да буџет за 2023. повећава бојазан у погледу нивоа јавног дуга. За земље региона средње и југоисточне Европе такође се пројектује знатно успоравање привредног раста у 2023. години. Раст БДП-а за средњу Европу пројектује се на 0,5%, а за југоисточну Европу на 2,0%, који ће потом у 2024. убрзати на 2,9% и 3,3%, респективно. Као кључни фактори успоравања привредног раста у 2023. за регион средње и југоисточне Европе наводе се поштравање финансијских услова и високи трошковни притисци.

Међугодишња инфлација у Републици Србији, под утицајем светске енергетске кризе, још увек присутних последица пандемије, као и суше која је погодила наш регион, у просеку је за 2022. годину износила 11,9%. Након раста од 15,0% у октобру, инфлација се кретала на сличном нивоу, и у децембру 2022. године износила је 15,1% м. Око две трећине доприноса укупној инфлацији и даље је потицало од цена хране и енергије, при чему се, као и у другим земљама, допринос цена енергије постепено смањивао, а допринос цена хране наставио да расте. Према најновијој пројекцији НБС, укупна инфлација у Србији би требало да остане повишена и почетком 2023. године, првенствено као последица наставак

преношења високих трошковних притисака из претходног периода, као и корекције цена електричне енергије и гаса, након чега би требало да се нађе на опадајућој путањи, уз знатније смањење у другој половини 2023. године и повратак у границе циља средином 2024. године, што је раније него што се претходно очекивало.

Пољопривредна производња у Републици Србији је у 2022. години, према процени РЗС-а, остварила пад физичког обима од око 8,0%, узроковано пре свега изузетно неповољним метеоролошким приликама током летњих месеци које су смањиле приносе пре свега јесењих култура. Претпоставља се да ће 2023. године пољопривредна производња бити већа за око 5% од прошлогодишње.

Индустријска производња Републике Србије је у 2022. години била за 1,7% већа у односу на 2021. годину, вођена растом сектора Рударство (22,6% мг) и Прерађивачке индустрије (1,4% мг), док је у сектору Енергетике смањена активност за 7,1% мг. Индустријска производња АП Војводине је у 2022. години, у поређењу са 2021. годином, забележила повећање физичког обима за 4,2%. Раст индустрије у Војводини био је вођен повећањем производње у сва три сектора делатности, и то: у сектору Прерађивачка индустрија од 4,1% мг, у сектору Енергетике од 10,7% мг. и у сектору Рударство од 0,1% мг. Посматрано по управним окрузима, у 2022. години је међугодишњи раст индустрије забележен у четири округа АП Војводине (Јужнобачком, Јужнобанатском, Сремском и Средњобанатском округу), док је у преостала три (Западнобачком, Севернобачком и Севернобанатском округу) забележено међугодишње смањење индустријске производње.

Грађевинска активност Републике Србије је у 2022. години, у односу на 2021. годину, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у Републици Србији и у иностранству), забележила реалан пад од 11,0%. Вредност радова извођача из Републике Србије изведених у Републици Србији смањена је реално за 11,2%, док је вредност радова у иностранству реално смањена за 3,0%. У Војводини је у 2022. години вредност изведених грађевинских радова смањена реално за 1,8% у односу на 2021. годину. Међугодишње је смањена вредност изведених грађевинских радова на зградама (за 9,7% мг), док је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре и осталим грађевинама приметно повећање грађевинске активности (за 4,6% мг). Током 2022. године у Србији је укупно издато 29.344 грађевинских дозвола, што је за 2,8% мање у односу на 2021. годину. Од тога, 38,4% или 11.277 грађевинских дозвола издато је у Војводини, што је за 560 или 4,7% мање него у 2021. години.

Највећи допринос расту економске активности и даље потиче од услужних делатности, иако је раст у другој половини 2022. године био нешто спорији него почетком године. На спорији раст у овом сектору указује и кретање реалног промета у трговини на мало, који је у другом кварталу забележио нешто спорији раст него у првом кварталу. С друге стране, попуштање рестриктивних здравствених мера и олакшана мобилност људи резултирала су даљим растом у сектору туризма, што се у великој мери односи на стране туристе, који су у посматраном периоду удвостручили број ноћења међугодишње.

Тренд раста промета у трговини на мало у Србији, присутан већ десет година уназад, настављен је и 2022, при чему су стопе раста промета у текућим ценама знатно више него у сталним ценама, што је последица убрзане инфлације. Наиме, промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у 2022. години у односу на 2021. реално повећан за 5,9%, док је у исто време на нивоу Војводине забележен раст

промета од 4,4% мг. у сталним ценама. Посматрано по робним групама, у 2022. години у односу на 2021. у Републици Србији је највећи раст промета остварен у трговини моторним горивима (за 12,7% у сталним ценама мг).

У Републици Србији је у 2022. години у односу на 2021. годину забележен повећан број туристичких долазака за 51,8%, док је на нивоу Војводине забележено 56,3% више туристичких долазака у односу на 2021. годину. Нешто више од половине туристичких долазака у Војводину чинили су домаћи туристи (51,4%), док су преосталих 48,6% били доласци страних туриста. Такође, мерено бројем регистрованих ноћења туриста, туристички промет у Републици Србији је у 2022. години повећан за 35,6% у односу на 2021. годину, а на нивоу Војводине тај међугодишњи раст износи 28,4%. Домаћи туристи су у 2022. години остварили 9,3% више ноћења у Војводини у односу на 2021. годину, док је међугодишњи раст остварених ноћења страних туриста износио 57,7%. У Војводини је у 2022. години најпосећенији био Град Нови Сад, где је остварено 219 хиљада долазака (31,8%), односно 561 хиљада ноћења туриста (28,9%). Већину туриста у Новом Саду у 2022. години чинили су страни туристи (62% учешће у доласцима, односно 70% учешће у оствареном броју ноћења). Посматрано према земљи порекла страних туриста у Војводини, највећи број долазака забележили су туристи из Турске (4,8%), док су највећи број ноћења забележили држављани из Руске Федерације (5,4%). Укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији у 2022. години износио је 2,5 млрд евра и већи је за 55,9% у односу на девизни прилив од туризма остварен 2021. године.

Укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије у 2022. години износила је 66,6 млрд евра, што је за 31,1% више у односу на 2021. годину. Извоз је остварен у вредности од 27,6 млрд евра (за 26,3% више мг), док је увоз износио 39,0 млрд евра (за 34,8% више мг). Србија је у 2022. години забележила дефицит у робној размени са иностранством у износу од 11,4 млрд евра (за 61,6% већи него 2021. године). Покривеност увоза извозом у Србији је у 2022. години смањена на 70,8%, са 75,5% колико је износила у 2021. години. Србија је у 2022. години највише извозила у Немачку (13,7% укупног извоза), док је највећи увоз забележен из Кине (12,1%) и Немачке (11,4%). Посматрано по регионима, Војводина је имала највеће учешће у извозу Републике Србије (33,6%), док се у увозу налазила на другом месту, са учешћем од 33,7%:

Укупна спољнотрговинска размена АП Војводине је у 2022. години износила 22,4 млрд евра и била је за 38,9% већа од размене забележене 2021. године. Извоз је остварен у вредности од 9,3 млрд евра (за 23,1% више мг), док је увоз износио 13,2 млрд евра (за 52,7% више мг). Војводина је у 2022. години забележила дефицит у размени са иностранством у вредности од 3,9 млрд евра (за 2,8 млрд евра већи од дефицита 2021). Покривеност увоза извозом у Војводини је у 2022. години смањена на 70,5%, са 87,4% колико је износила 2021. године. Јужнобачки округ има најзначајнију улогу у спољнотрговинској размени АП Војводине у 2022. години (учешће од 31,8% у укупном војвођанском извозу, односно 49,0% учешће у увозу). Прерађивачка индустрија има најзначајније учешће у извозу АП Војводине у 2022. години (учешће 91,8%), док се у увозу Војводине, поред Прерађивачке индустрије (учешће 56,5%), истиче и сектор Рударство (29,3%). Војводина је у 2022. години највише извозила електричну опрему (13,6%) и прехранбене производе (13,3%), док је у увозу доминантно учешће имао увоз нафте и гаса (29,0%). Војводина је највећи део размене у 2022. години остварила са Европском унијом (71,2% војвођанског извоза пласирано је у ЕУ, док је 51,8% увоза остварено из ЕУ). Главна дестинација војвођанског извоза у 2022.

години била је Немачка (16,9%), док је највећи увоз забележен из Руске Федерације (17,8%).

Услови на тржишту рада у Републици Србији су, након кратког застоја у месецима по проглашењу пандемије коронавируса, врло брзо нормализовани, и током 2021. и 2022. године настављен је раст броја запослених. Укупан број запослених у Републици Србији у 2022. години износио је 2,3 млн лица, што је за 1,6% више у односу на 2021. годину. У Војводини је у 2022. години било регистровано 579.602 запослена лица, што је за 0,8% више у односу на 2021. годину. У Војводини је у 2022. години 79,7% лица било запослено у правним лицима, 17,4% су предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2,9% су регистровани индивидуални пољопривредници. По секторима делатности, у Војводини је у 2022. години највише запослених било регистровано у Прерађивачкој индустрији (26,8%) и Трговини на велико и мало (16,0%). Највећи међугодишњи раст запослености у Војводини је у 2022. години забележен у сектору Информисање и комуникације (за 9,6% мг).

Према најновијим подацима РЗС-а, стопа запослености у Републици Србији је у четвртм кварталу 2022. године износила 50,1%, исто толико и посматрано на нивоу Војводине.

У Србији је у 2022. години у просеку било 448.618 незапослених лица, што је за 12,5% мање у односу на просечну незапосленост 2021. године. У Војводини је у 2022. години у просеку било 91.380 незапослених лица, што је за 13,5% мање у односу на 2021. годину. Просечна незапосленост је у 2022. години међугодишње смањена у свакој области Региона Војводине појединачно посматрано, а највеће смањење је забележено у Севернобанатској области (за 19,5% мг). У структури активно незапослених лица Региона Војводине у 2022. години, у просеку су 54,0% биле жене, а 46,0% мушкарци.

Према последњим расположивим подацима РЗС-а, стопа незапослености у Републици Србији је у четвртм кварталу 2022. године износила 9,2%, а посматрано на нивоу Војводине 8,1%.

Номиналне зараде у Србији су се од почетка 2022. године кретале у складу са кретањем реалне економије и буџета, истовремено се прилагођавајући тржишним показатељима, тј. понуди и потражњи радне снаге. Просечна бруто зарада у Републици Србији у 2022. години износи 103.316 динара, а просечна нето зарада 74.933 динара. Раст бруто и нето зарада у 2022. години, у односу на 2021. годину, износио је 13,8% номинално, односно 1,7% реално. Остварени раст просечне зараде пратио је динамичан раст економске активности у Србији, који је стварао простор за одрживо повећање плата у свим привредним делатностима. Највиша просечна нето зарада у Републици Србији, у 2022. години забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности у износу од 246.768 динара, која је у односу на претходну годину забележила повећање од 56.916 динара или 30,0%. Просечне нето зараде су у 2022. години бележиле номинални међугодишњи раст и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде у 2022. години евидентиран је у Београдском региону (15,4% мг). У Војводини је просечна бруто зарада у 2022. години износила 98.356 динара (за 4,8% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 71.236 динара (за 4,9% мање од републичког просека). У односу на 2021. годину, у Војводини су просечна и бруто и нето зарада забележиле номинални раст од 14,1% и 14,0%

респективно. Највишу просечну нето зараду у 2022. години имао је Јужнобачки округ (79.560 динара).

Повећање зарада у Србији пратио је и раст продуктивности укупне економије услед доминантно бржег темпа раста економске активности од запослености, што сведочи о томе да услови на домаћем тржишту рада још увек не генеришу веће инфлаторне притиске и да по том основу нема отварања спирале између зарада и инфлације.

Према прогнози РЗС-а, у прва три месеца 2023. године у Србији се очекује раст индустријске производње (уз пад прерађивачке индустрије од око 0,5%), затим раст инфлације, промета у трговини на мало у текућим ценама, као и извоза робе.

Ризици остварења пројекције НБС о кретању инфлације и БДП-а у наредном периоду се и даље у највећој мери односе на **факторе из међународног окружења**, а то су глобални привредни раст, цене енергената и примарних производа на светском тржишту, као и степен заостравања монетарних политика водећих централних банака. Када је реч о **факторима из домаћег окружења**, ризици остварења пројекције се у највећој мери односе на исход овогодишње пољопривредне сезоне, прилив по основу СДИ, наставак опоравка сектора енергетике, темпо извођења грађевинских радова у условима и даље високих цена грађевинског материјала, као и на евентуалне додатне мере које би Влада могла предузети како би се обезбедио раст домаће тражње у наредном периоду.

Утицај геополитичких тензија и сукоба у Украјини су најизраженији на европском тржишту енергената, пре свега гаса. Иако се може рећи да су несташице гаса у ЕУ избегнуте ове зиме, а цена гаса нижа од претходно очекиване, проблеми се, према речима НБС, могу јавити у попуњавању гаса за следећу зиму. Проблеми посебно могу бити изражени ако се повећа тражња из Кине, јер би то подстакло раст цене гаса у ЕУ. Чак и када би изостали директни ефекти на цену гаса у Србији, према речима НБС, то би се одразило на раст увозне инфлације, а тиме и домаће инфлације. Такође, ако се не би продужила иницијатива о извозу жита и друге хране, као и извозу минералних ђубрива из неколико црноморских лука, могле би се повећати светске цене хране.

И поред и даље изражених незвесности у међународном и домаћем окружењу, очекује се да ће **очувана пуна макроекономска, финансијска и фискална стабилност у Србији, у чијој је основи и стабилност девизног курса, као и током пандемије, допринети смањивању негативних ефеката екстерних фактора на најмању могућу меру по питању кретања кључних макроекономских индикатора у нашој земљи.** У том смеру деловаће и одлични финансијски резултати српске привреде остварени и у годинама пандемије, очувано пословно, инвестиционо и потрошачко поверење захваљујући предузетим економским мерама, наставак стабилног прилива СДИ, као и рекордно висок ниво улагања државе у путну, железничку и комуналну инфраструктуру.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

Просечна годишња инфлација у Републици Србији је у 2022. години износила 11,9% (у Војводини 13,0%).

Само у децембру 2022. године, међугодишња инфлација у Србији износила је 15,1%, вођена и даље растом цена хране и енергената (у Војводини 16,1%).

Највећи допринос међугодишњој стопи децембарске инфлације дале су цене млека, сира и јаја, а затим цене меса, чврстих горива, хлеба и житарица, поврћа, горива и мазива за путничка возила и електричне енергије за домаћинства.

На месечном нивоу, инфлација је у децембру 2022. године у Србији износила 0,5%, што је уједно њена најнижа месечна стопа од почетка 2022. године (у Војводини такође 0,5%).

Према најновијој пројекцији НБС, укупна инфлација би требало да остане повишена и почетком 2023. године, након чега би требало да се нађе на опадајућој путањи, уз знатније смањење у другој половини 2023. године и повратак у границе циља средином 2024. године.

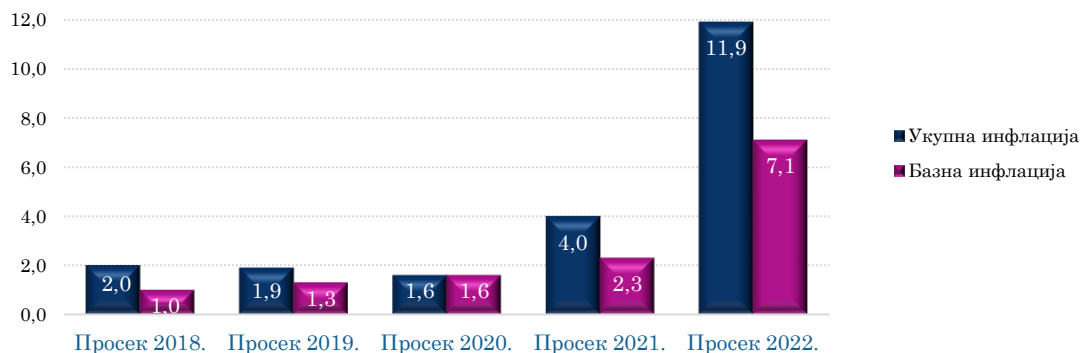

Инфлација се у Србији у периоду од седам година пре избијања актуелне кризе кретала на нивоу од око 2,0%. Међутим, у **првој половини 2021. и у већем делу 2022. године**, према речима НБС, сведочили смо **серији глобалних инфлаторних шокова**, повезаних најпре са опоравком светске економије од пандемије, а затим са избијањем енергетске кризе, што је кулминирало заопштравањем геополитичких тензија и сукобом у Украјини. Ови шокови условили су да **инфлација широм света снажно порасте** и да се покаже јачом и постојанијом од очекиване, што се у условима брзорастуће спољнотрговинске размене Србије са остатком света, **пренело и на Србију**.

Кретање инфлације у Србији у највећој мери је под утицајем светске енергетске кризе, још увек присутних последица пандемије, као и суше која је погодила наш регион. **Инфлација је у Србији у просеку за 2022. годину износила 11,9%, а просечна годишња базна инфлација 7,1%**, што је показатељ да је инфлација у Србији доминантно изазвана факторима на страни понуде, на које мере монетарне политике имају веома мали или ограничен ефекат.

Просечна инфлација у Републици Србији

Посматрано у односу на **2021. годину**, просечне цене хране и безалкохолних пића су у **2022. порасле за 18,8%**, а такав међугодишњи раст већим делом је последица деловања фактора на страни понуде, пре свега високих светских цена хране, раста цена улазних трошкова у производњи и транспорту хране, као и негативних ефеката суше у Србији и у већем делу Европе. У оквиру посматране групе, највеће поскупљење, од 20,3% у односу на 2021. годину, забележено је код просечне цене **меса**, која је највише била под утицајем раста цена свињског меса без костију, говеђег и јунећег меса без костију и пилећег филеа. На следећем месту су цене **поврћа**, које су у односу на 2021. годину у просеку повећане за 21,3%, а доминантно су одређене ценом кромпира, парадајза и паприке. Раст цена **млека, сира и јаја** од средине године повећава свој утицај на укупне потрошачке цене (раст од 23,1% у 2022. у односу на 2021), пре свега услед раста цена јогурта, кокошијих јаја и свежег сира. Просечна цена **хлеба и житарица**, услед суше, од средине године такође повећава свој утицај на раст потрошачких цена, са растом од 18,5% мг. у 2022. години, при чему су највећи допринос расту цена хлеба и житарица имали раст цена белог хлеба, пшеничног брашна, сланог пецива и тестенине од белог брашна.

У 2022. години **просечна цена горива и мазива за путничка возила у Србији** је остварила међугодишњи раст од 20,2%. Према последњим званичним подацима РЗС-а, у прва три квартала 2022. године **просечна малопродајна цена евродизела у Србији** износила је 199,1 динар по литру и у односу на исти период 2021. године била је виша за 27,0% (или за 42,3 динара), док је **просечна цена безоловног бензина** у истом периоду међугодишње била виша за 18,6% (или за 28,3 динара по литру).

Светска **цена нафте типа BRENT** се кретала узлазном путањом у октобру, достигавши ниво од око 93 долара по барелу, услед најава ЕУ о ограничењу цена руске нафте од децембра и одговора Русије да неће продавати нафту земљама које прихвате план за ограничење цене нафте, затим одлуке *OPEC+*¹ да смањи производњу за више од 2 млн барела дневно, као и могућности да Кина, која је највећи светски увозник сирове нафте, ублажи противпандемијске мере. Исти фактори деловали су на раст цене нафте и почетком новембра, након чега је под утицајем неповољнијих глобалних економских изгледа, преоријентације Русије на азијска тржишта и повећања нивоа залиха нафте у САД, као и поново покренутог снабдевања нафтоводом Дружба за испоруке руске нафте у ЕУ, дошло до пада цене нафте до краја године, када се нашла на нивоу од око **81 долар по барелу у децембру 2022.**, што је за **8,9% више у односу на децембар 2021. године.**

Просечна **цена горива и мазива за путничка возила** у Србији је само у децембру 2022. у односу на децембар 2021. године била виша за **9,2%**, док је у односу на претходни месец новембар забележила **смањење од 7,2%**.

Просечна **цена чврстих горива** у Србији је у 2022. години забележила међугодишњи раст од **32,3%**, а главни фактор раста био је раст цена дрва за огрев, потом цена мрког угља, лигнита и цене услуга превоза угља и сече дрвета.

¹ *OPEC+* (Организација земаља извозница нафте) - чланице: Алжир, Ангола, Конго, Екваторијална Гвинеја, Габон, Иран, Ирак, Кувајт, Либија, Нигерија, Саудијска Арабија, Уједињени Арапски Емирати, Венецуела.

Просечна цена електричне енергије и гаса за домаћинства је у 2022. години повећана за 4,7%. **Цене услуга су у 2022. међугодишње у просеку повећане за 5,9%**, у највећој мери као резултат виших цена станарина (18,7% мг), услуга ресторана и хотела (13,3%), услуга за одржавање и поправку станова (14,2%) и транспортних услуга (7,1%). **Регулисане цене су на крају 2022. године међугодишње биле веће за 7,0%**, што је у потпуности последица поскупљења комуналних услуга и услуга смештаја ученика и студената.

Након раста на 15,0% у октобру, међугодишња инфлација у Србији се кретала на сличном нивоу. **У децембру 2022. године је међугодишња инфлација у Србији износила 15,1%**. Око две трећине доприноса укупној инфлацији и даље је потицало **од цена хране и енергије**, при чему се, као и у другим земљама, допринос цена енергије постепено смањивао, а допринос цена хране наставио да расте.

На месечном нивоу, потрошачке цене су у децембру успориле раст и у односу на новембар су повећане за **0,5%**, што је најнижа месечна стопа инфлације у **2022. години**. Највећи допринос месечној инфлацији дале су цене прерађене хране и цене у оквиру базне инфлације, док су насупротив томе, забележене ниже цене нафтних деривата и непрерађене хране.

Месечни раст цена прерађене хране у децембру је износио 1,8% и успорио је у односу на остварења из претходних месеци. Вођене нижим ценама воћа и поврћа, **цене непрерађене хране су у децембру смањене за 0,5%**. **Цене енергената су на месечном нивоу у децембру, први пут након више од годину дана, забележиле пад (-2,2%)**. Њихово кретање је у највећој мери било одређено глобалним факторима, пре свега смањењем светске цене нафте, који се прелио и на ниже цене нафтних деривата на домаћем тржишту (смањење за 7,5%).

Инфлација мерена индексима потрошачких цена

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи допринос међугодишњој инфлацији у децембру у Србији**, која је износила 15,1%, дале су **цене млека, сира и јаја (2,2 п.п)**, а значајан допринос потекао је и **од цена меса (1,4 п.п), чврстих горива (1,2 п.п), хлеба и житарица (1,0 п.п) и поврћа (0,8 п.п)**.

Најзначајнији доприноси међугодишњој инфлацији у Србији у децембру 2022. године (у п.п)

И поред извесног попуштања глобалних трошковних притисака, **произвођачке и увозне цене још увек бележе релативно високе међугодишње стопе раста**, што се преноси и на домаћу базну инфлацију (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) која се ипак, захваљујући одржаној релативној стабилности девизног курса у изузетно неизвесним глобалним условима, и даље креће испод укупне инфлације, на нивоу од **10,1% међугодишње у децембру 2022. године**.

Према подацима РЗС-а, **потрошачке цене у Војводини су у 2022. години у просеку повећане за 13,0% у односу на 2021. годину** (у Србији за 11,9%), док је само у децембру 2022. међугодишњи раст цена износио **16,1%** (у Србији 15,1%).

	XII 2022 XI 2022		XII 2022 XII 2021		I – XII 2022 I – XII 2021	
	Србија	Војводина	Србија	Војводина	Србија	Војводина
Потрошачке цене - укупно	100,5	100,5	115,1	116,1	111,9	113,0

Последњих месеци све је више знакова који указују на **попуштање глобалних трошковних притисака**, који су били широко распрострањени по производима и услугама током 2022. године. Томе је пре свега допринело успоравање глобалне тражње услед повећања степена рестриктивности монетарних политика водећих централних банака, смањеног потрошачког и инвестиционог поверења због неповољних геополитичких дешавања, као и уведених противпандемијских ограничења у Кини, али и постепени раст понуде на глобалном нивоу.

На попуштање инфлаторних притисака и смањење неравнотеже између понуде и тражње на глобалном нивоу најпре је указало **смањење застоја у глобалним ланцима производње** који су настали у време пандемије коронавируса, а чије су брже решавање ограничавали нагли раст глобалне тражње и избијање конфликта у Украјини. Проблем с функционисањем глобалних ланаца снабдевања био је највећи крајем 2021. године, да би се током 2022. године они постепено нормализовали. Нормализација у овом сегменту највише се одражава кроз **пад трошкова прекоморског (контејнерског) транспорта**, који су крајем 2021. године били око пет пута виши него пре пандемије, а крајем 2022. нашли су се тек незнатно изнад претпандемијског нивоа. Пад трошкова по том основу резултат је не само нормализације функционисања производних ланаца већ и успоравања глобалне тражње.

У другој половини 2022. године дошло је и до преокрета у **кретању светских цена примарних производа**. Избијањем сукоба у Украјини, већ високе цене примарних производа додатно су порасле. Међутим, након тога, са све израженијим растом рецесионих притисака на глобалном нивоу, цене великог броја примарних производа су у паду. **За Србију нарочито битне светске цене пољопривредних производа - пшенице, кукуруза, соје - готово да су се вратиле на ниво пре избијања сукоба**, чему је у највећој мери допринео договор Русије и Украјине о деблокади трговине овим производима. Поред тога, **последњих месеци смањују се и цене минералних ђубрива за пољопривредну производњу**, мада се оне и даље налазе изнад вишегодишњих просека, с обзиром на то да су поменуте земље велики произвођачи сировина за производњу ђубрива.

Према подацима Светске банке, **цене метала и минерала** (гвожђа, калаја, цинка, никла и бакра) **смањују се још од априла 2022. године**, услед слабије индустријске активности у Кини и Европи, али је с најавом отварања Кине уследио њихов умерени раст.

Што се тиче **енергената**, с једне стране, **светска цена нафте** се у последњем кварталу 2022. године вратила на ниво пре сукоба у Украјини, што због нормализације трговине нафтом након иницијалног шока, што због смањене тражње услед рецесионих тенденција. С друге стране, **цене природног гаса и електричне енергије**, које расту још од краја 2021. године, а свој врхунац су достигле у августу 2022, и даље су волатилне и знатно више од вишегодишњег просека. Ипак, релативно топло време у последњем кварталу 2022, висока попуњеност складишта и мере ограничења потрошње енергената у европским земљама, допринеле су одређеном смиривању на тржишту ових енергената и учиниле проблем на овом пољу знатно мањим него што се предвиђало средином прошле године.

У готово свим земљама света инфлација је и даље висока, али, као резултат поменутих кретања, **почиње да успорава. Индиректни ефекти повећаних цена енергената и индустријских сировина** у претходном периоду, **заједно са затегнутом ситуацијом на тржишту рада, још увек утичу на раст базне инфлације у многим земљама.**

Након што је достигла историјски максимум у октобру 2022. (10,6%), **инфлација у зони евра** је најпре у новембру успорила међугодишњи раст на 10,1% и затим додатно на **9,2% мг. у децембру 2022. године**, првенствено захваљујући знатно споријем расту цена енергије, под утицајем ефекта високе базе из претходне године и нижих цена нафте и природног гаса на европском тржишту, као и низа уведених административних ограничења на цене енергената. У супротном смеру деловао је

бржи међугодишњи раст цена хране, пре свега прерађене, док су више цене услуга и индустријских производа (без енергије) определиле даљи раст базне инфлације у зони евра (5,2% мг. у децембру 2022). Ако се посматрају земље ЕУ, од 27 земаља међугодишња инфлација се у децембру у 17 земаља стабилизовала или нашла на nižем нивоу него у новембру. **Инфлација у Немачкој успорила је на 8,1% мг. у децембру 2022.** (у новембру је износила 8,8% мг), доминантно због споријег раста цена енергије, на шта су утицале и субвенције владе за рачуне за грејање, које се примењују од септембра. **Инфлација у Италији је у децембру 2022. износила 11,6% мг,** што је нешто ниже него у претходна два месеца (11,8% мг. у октобру и новембру), али је и даље изнад нивоа који је бележен почетком и средином године. Према оцени ЕЦБ-а, како актуелни покретачи инфлације буду временом слабили, у условима постепеног отклањања застоја у снабдевању и слабије потрошачке тражње, и како се у пуној мери буду испољавали ефекти рестриктивније монетарне политике, **очекује се да ће се тако и инфлација смањивати.** Према најновијој пројекцији ЕЦБ-а, **инфлација би требало да се смањи 2023. године на 6,3%** (са 8,4% у 2022), а да затим додатно падне на 3,4% у 2024. и 2,3% у 2025. години.

Укупна инфлација у САД, након што је достигла врхунац у јуну (9,1% мг), константно се смањује и у децембру 2022. године је износила 6,5% мг, што је њен најнижи ниво од октобра 2021. године. Готово све компоненте индекса потрошачких цена (изузев услуга) допринеле су успоравању инфлације у САД, пре свега знатно нижи међугодишњи раст цена енергије, код којих се испољио ефекат високе базе из истог периода претходне године. Цене производа, нарочито нових и половних аутомобила, такође су успориле раст крајем године, који је допринео и успоравању базне инфлације у САД на **5,7% у децембру.** У супротном смеру деловало је додатно поскупљење услуга, пре свега услуга становања. Систем федералних резерви САД (ФЕД) је у децембру оценио да је инфлација у САД, иако успорена, и даље повишена као последица постојане неравнотеже између понуде и тражње од почетка пандемије и још увек високих цена хране и енергије, које се одражавају на остале цене и чине инфлаторне притиске широко распрострањеним.

У земљама региона средње и југоисточне Европе укупна инфлација је бележила дивергентна кретања. **Међугодишња инфлација у Мађарској наставила је крајем године да се креће узлазном путањом, достигавши 24,5% у децембру 2022,** а по основу пораста цена нафтних деривата, на које је почетком децембра укинута административно ограничење. У исто време, у Румунији је забележен спорији међугодишњи раст цена нафтних деривата, захваљујући којем је међугодишња инфлација успорена на **16,4% у децембру.** **Међугодишња инфлација у Чешкој успорила је раст на 15,8% у децембру** (са 16,2% у новембру), по основу нижих цена нафтних деривата. При томе, од октобра до краја 2022. примењиване су административне мере које се односе на цене електричне енергије и природног гаса, без којих би, према проценама, инфлација у Чешкој била знатно виша. **Међугодишња инфлација у Пољској успорила је раст на 16,6% у децембру 2022.** (са 17,5% у новембру), по основу ублажавања раста цена електричне енергије, гаса и других горива. Према проценама, инфлација ће у већини земаља региона средње и југоисточне Европе, иако успорена, остати повишена још неко време.

У земљама региона Западног Балкана инфлација је такође бележила дивергентна кретања. У Албанији и Босни и Херцеговини мг. инфлација је од **октобра успоравала раст и у децембру је износила 7,4% и 14,8%,** респективно. У децембру је међугодишња инфлација у Северној Македонији задржана на **септембарском нивоу од 18,7%,** док је у Црној Гори износила **17,2%.**

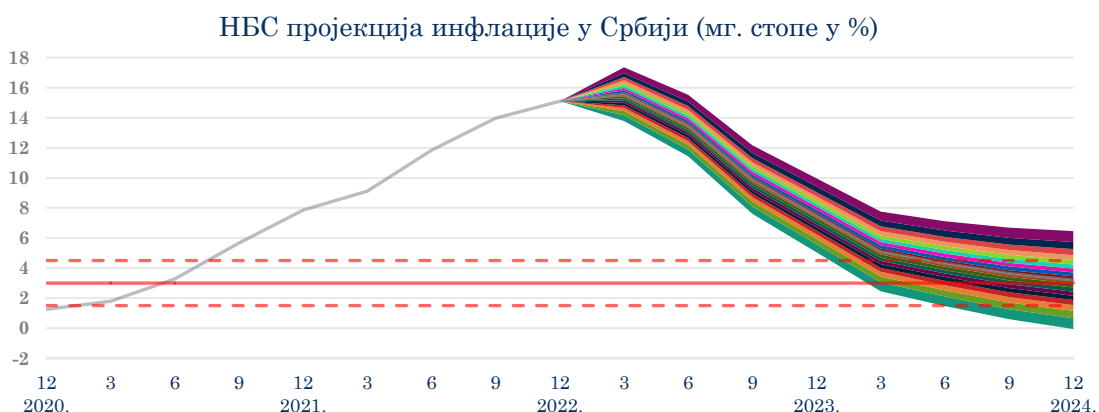
ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Упоредни преглед међугодишње инфлације у Србији и изабраним земљама у децембру 2022. године (мг. стопе у %)

Србија	15,1%	Чешка	15,8%
Зона евра	9,2%	Пољска	16,6%
Немачка	8,1%	Албанија	7,4%
Италија	11,6%	Босна и Херцеговина	14,8%
САД	6,5%	Хрватска	13,1%
Мађарска	24,5%	Северна Македонија	18,7%
Румунија	16,4%	Црна Гора	17,2%

Када је у питању наредни период, НБС као највероватнији сценарио види онај у коме би комбинација наставка нормализације функционисања производних ланаца, смиривања геополитичких тензија и рестриктивних монетарних политика довела до даљег постепеног ублажавања глобалних инфлаторних притисака, што ће за резултат имати и смањење домаће инфлације. Ипак, вероватно не треба очекивати ни повратак на веома ниске стопе инфлације какве смо имали до средине 2021. године, с обзиром на то да ће актуелна фрагментација трговинских токова (санкције између земаља, трговинска ограничења, протекционистичке политике, транзиција ка зеленој економији) вероватно потрајати. Већ реализовани и претпостављени даљи пад инфлаторних притисака из међународног окружења значајан је фактор пројектованог успоравања инфлације у Србији у наредном периоду и њеног враћања у границе циља средином 2024, иако ову пројекцију, и даље карактеришу ризици, нарочито када је у питању брзина глобалног економског опоравка, али и геополитичка ситуација.

Према најновијој пројекцији НБС, укупна инфлација у Србији би требало да остане повишена и почетком ове године, првенствено као последица наставка преношења високих трошковних притисака из претходног периода, као и корекције цена електричне енергије и гаса, након чега би требало да се нађе на опадајућој путањи, уз знатније смањење у другој половини 2023. године и повратак у границе циља средином 2024. године, што је раније него што се претходно очекивало.

Иако пренос на наше потрошачке цене још увек није завршен, нарочито у случају енергената, требало би у наредном периоду да готово сви трошковни фактори из међународног окружења утичу на постепено успоравање инфлације. Кључне претпоставке очекиване опадајуће путање инфлације јесу наставак рестриктивне монетарне политике водећих централних банака, опадајуће кретање

цена примарних производа у складу с фјучерсима и даље смиривање инфлације у свету, пре свега у зони евра. Високе стопе инфлације условиле су реакцију централних банака широм света, тако да је уследило **синхронизовано подизање референтних каматних стопа**. Очекује се да ће се даље заостравање монетарних политика наставити, мада умеренијим темпом него у претходном периоду, што би требало да допринесе даљем **смањењу притисака по основу увозне инфлације на цене у Србији**, што је један од важних фактора пројектованог враћања инфлације ка циљу.

Иако су и даље високе и изнад нивоа од пре годину дана, глобалне цене хране су смањене последњих месеци, а **очекивано смањење цена примарних пољопривредних производа ове године** указује на то да се може **очекивати даљи пад светских цена хране**. То је у складу са **очекиваним смањењем трошкова енергената, као и осталих инпута у пољопривредној производњи, пре свега минералних ђубрива**. Очекивања су слична и за светску цену нафте, која је, након снажног раста све до средине јуна прошле године, стабилизована под утицајем појачаних рецесионих притисака на глобалном нивоу. У наредном периоду **очекује се смањивање цене нафте на међународном тржишту**, што би знатно допринело паду инфлације у Србији. Ипак, у кратком року, може се очекивати да се настави преносни ефекат претходног поскупљења нафте на светском тржишту, као и других енергената, на наше потрошачке цене.

Посматрано по категоријама инфлације, НБС очекује да **цене нафтних деривата буду један од главних дезинфлаторних фактора**, уколико се светска цена нафте буде кретала у складу с фјучерсима. Након првог квартала 2023. године, **допринос нафтних деривата требало би да пређе у негативну зону** и да се тамо задржи до краја године због снажног ефекта базе, а након тога, па до краја периода пројекције да буде готово неутралан.

Цене воћа и поврћа више нису главни дезинфлаторни фактор, али се очекује да ће се и њихов допринос међугодишњој инфлацији **наћи у негативној зони с доласком нове пољопривредне сезоне**.

Раст трошковних притисака у производњи хране, који је последица пре свега раста светских цена енергената и примарних пољопривредних производа, одразио се и на раст **прехранбене инфлације (цена хране без воћа и поврћа)** на домаћем тржишту. У наредном периоду очекује се **слабљење највећег дела трошковних притисака и постепено опадање увозне инфлације**, тако да ће се допринос цена хране међугодишњој инфлацији константно смањивати. Сличну тенденцију требало би да има **непрехранбена инфлација**, с тим да ће њен овогодишњи максимум бити нижи од прехранбене инфлације, а њено опадање нешто спорије. Цене ове категорије производа зависе у великој мери од цена бројних увозних производа, пре свега из зоне евра, која је наш најважнији трговински партнер. С постепеним смањењем увозне инфлације и инфлационих очекивања, смањењем цена међународног транспорта и индустријских сировина, ублажавањем застоја у глобалним ланцима снабдевања, уз нижу агрегатну тражњу, очекујемо смањење притиска на домаће цене непрехранбених производа, па би требало да се допринос ове групе укупној инфлацији постепено смањује до краја периода пројекције.

Релативно високе цене енергената на светском тржишту главни су разлог **очекиваног раста регулисаних цена**. У складу с претпоставком НБС о повећању регулисаних цена у овој години за 13,7%, а у наредној за 8,3%, допринос регулисаних цена међугодишњој инфлацији постепено ће се смањивати.

Кључни ризици остварења пројекције инфлације и даље потичу из међународног окружења и односе се, пре свега, на ефекте геополитичких фактора на цене енергије и примарних производа, затим изгледе за глобални привредни раст, као и на ефекте заостравања монетарних политика водећих централних банака. **Снажан раст цена нафте, гаса и хране могао би поново да погура глобалне инфлаторне притиске навише.** Такође, **затегнутост на тржишту рада**, пре свега у развијеним земљама, могла би резултирати већим растом зарада од очекиваног. То би могло да утиче на раст инфлационих очекивања и доведе до рестриктивније монетарне политике водећих централних банака него што се очекује. Веће затезање монетарне политике водећих централних банака од очекиваног водило би даљем поостравању глобалних услова финансирања, као и смањењу прилива капитала у земље у успону и појави депрецијацијских притисака по том основу. НБС оцењује да би у том случају и на домаћем тржишту била виша цена задуживања у инострану валути, што би се преко нижег расположивог дохотка за потрошњу и инвестиције могло одразити на нижу домаћу тражњу. Ако се пак инфлација у развијеним земљама врати на ниже нивое раније него што се очекује или ако се привредни раст знатније успори, водеће централне банке могу успорити темпо заостравања монетарних услова или га у потпуности прекинути, што би резултирало повољнијим условима финансирања на глобалном нивоу од очекиваних. Важно је истаћи да се највећи ризик из претходне пројекције инфлације НБС, који се тицао могућег знатног раста цена енергената на европском тржишту и прекида у снабдевању, пре свега гасом, није остварио услед високог степена попуњености складишних капацитета, релативно благе зиме и замене руског гаса течним нафтним гасом, а додатни ефекат је потицао и од ниже тражње из Кине због политике нулте толеранције према вирусу корона током највећег дела посматраног периода.

Ризици са домаћег тржишта везани су за пољопривредну сезону и динамику опоравка домаће тражње. **НБС за пољопривредну сезону претпоставља да ће 2023. године бити за око 5% већа од прошлогодишње**, али и даље испод дугорочног просека. Ризици остварења пројекције односе се и на **брзину раста домаће тражње**. С једне стране, мањи доходак од ниже извозне тражње могао би се негативно одразити на тржиште рада, тј. спорији раст запослености и плата од очекиваног, с негативним импликацијама и на домаћу тражњу. С друге стране, **прилив СДИ** могао би бити виши од очекиваног, што би допринело даљем расту зарада и запослености, а треба имати у виду да расту понуде радне снаге доприноси и пројекат „Отворени Балкан”, који би могао да има додатне позитивне ефекте на наш извоз. Поред тога, могуће је да се убрза **реализација инфраструктурних пројеката** које финансира држава како би се подстакле домаћа потрошња и инвестиције. Супротно томе, постоји могућност да се успори темпо извођења грађевинских радова у условима високих цена елемената и материјала у грађевинарству. Ризик пројекције представљају и **дешавања у домаћем сектору енергетике**. Због проблема у електроенергетском систему поставља се питање могућности знатнијег повећања обима производње угља и електричне енергије на домаћем тржишту у кратком року и враћања производње на ниво из претходних година. Таква ситуација ствара неизвесност у погледу увоза угља и електричне енергије, нарочито ако се има у виду волатилност њихових цена. С друге стране, реформа и инвестиције у сектору енергетике у фокусу су новог стандарда аранжмана с ММФ-ом, па би улагања у модернизацију енергетског сектора могла бити већа од претпостављених. У случају нижих цена енергената на светском тржишту од претпостављених могуће је одустајање од неких повећања регулисаних цена на домаћем тржишту.

Ове године се очекује и **даље успоравање инфлације на глобалном нивоу**. Поред нижих цена енергената, чији се ефекти већ осећају, на смањење инфлације утицаће

и побољшано функционисање глобалних ланаца снабдевања и слабија тражња услед рестриктивних монетарних политика централних банака. Према пројекцијама из децембра, **ЕЦБ очекује успоравање инфлације у зони евра са 10% на 3,6% у периоду од четвртог квартала 2022. до четвртог квартала 2023. године.** Након тога, очекује **просечну инфлацију од 3,4% у 2024. и 2,3% у 2025. години.** Циљ за инфлацију од 2% предвиђа се да ће бити достигнут током друге половине 2025. године.

ФЕД је у децембру и јануару наставио да заоштрава монетарну политику, мада у мањем обиму него претходних месеци. Тржишни учесници очекују да ће ФЕД наставити с повећањем референтне стопе, али да ће бити знатно опрезнији како би избегао евентуално оштро успоравање економске активности. С друге стране, ФЕД најављује да ће референтну каматну стопу задржати на високом нивоу још неко време и да је неће смањивати ове године.

Према најновијој оцени Међународног монетарног фонда (ММФ), **глобална инфлација ће ипак и у 2024. години остати изнад претпандемијског нивоа,** који је износио око 3,5% у периоду 2017-2019.

НБС ће, у зависности од геополитичких дешавања и кретања кључних фактора инфлације из домаћег и из међународног окружења, у наредном периоду процењивати да ли има потребе за додатним заоштравањем монетарних услова и у ком обиму, узимајући у обзир и ефекте досадашњег заоштравања монетарне политике, као и време које је потребно да се они испоље у пуној мери.

III. ПОЉОПРИВРЕДА

Приноси јечма у 2022. години били су изнад вишегодишњег просека, производња кукуруза је изузетно подбацила, принос индустријског биља је забележио приносе ниже од просечних.

Остварена производња пшенице у АП Војводини у 2022. години је за 11,2% била мања у односу на производњу остварену у 2021. години, која је била рекордна по приносима.

У АП Војводини је у јесењој сетви 2022. године засејано 453,1 хиљада хектара, што је за 8,9% више у односу на 2021. годину.

Сетва уљане репице у АП Војводини у 2022. години обављена је на 33.590 хектара, што је за 34,2% више у односу на 2021. годину.

Раст цена житарица, уљарица, дизел горива, сирове нафте и минералних ђубрива забележен је на међународном и домаћем тржишту.

Буџет Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије за 2023. годину износи 79,7 милијарди динара.

Према најновијим проценама РЗС-а, **пољопривредна производња у Републици Србији је у 2022. години остварила пад физичког обима од 8,0%**, узрокован, пре свега, изузетно неповољним метеоролошким условима током летњих месеци.

Према статистичким подацима, у прва три квартала 2022. године сектор Пољопривреде, шумарства и рибарства учествовао је са 6,3% у БДВ-у Републике Србије (као и у 2021. години).

Цене производа сектора Пољопривреде, шумарства и рибарства у Републици Србији у 2022. години порасле су за 25,7% међугодишње. Највећи утицај на раст цена имао је раст цена рибарства (54,4%), стоке и живине (26,9%), жита (33,5%) и сточних производа (32,5%), као што су млеко и јаја. За храну и безалкохолна пића 2022. године требало је издвојити 18,8% више средстава него у 2021. години.

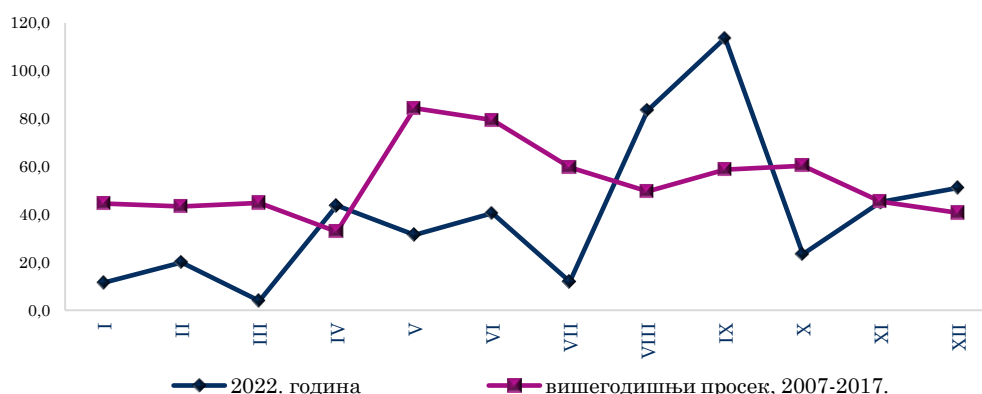
Протекла година била је изузетно нестабилна и непредвидива за пољопривреднике. Окарактерисале су је нагле промене цена пољопривредних производа, високе цене репроматеријала и горива, суша и веома високе температуре у летњим месецима (жеге).

Такође, ситуација са руско-украјинским сукобом додатно је допринела нестабилности на међународном тржишту примарних пољопривредних производа (с обзиром на то да су те две државе једне од највећих извозника житарица и уљарица у свету). Поред тога, **минерална ђубрива** су на светском и домаћем тржишту у време пролећне сетве 2022. године била више него двоструко скупља у односу на годину пре. Повећање цене је резултат несташнице минералног ђубрива на тржишту, која је узрокована светском енергетском кризом (висока цена гаса), као и престанком рада појединих светских фабрика минералних ђубрива. Висока цена је допринела мањој примени минералних ђубрива у процесу биљне производње.

III.1. Агрометеоролошки услови

Производна 2021/2022. година (од 1. октобра 2021. до 30. септембра 2022. године), **са становишта агрометеоролошких услова, није била повољна за многе пољопривредне културе**, тако да су и приноси и квалитет рода појединих пољопривредних култура били нижи од очекиваних. Током посматраног периода забележени су и **климатски екстрем**и, као што су позни мразеви током пролећа, суша током летњих месеци, изузетно високе температуре ваздуха, тзв. топлотни таласи.

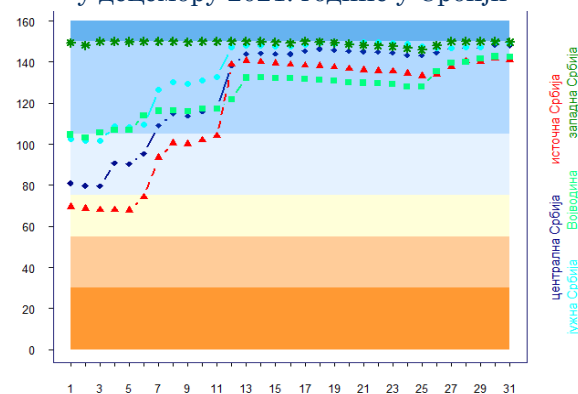
Месечне падавине у Војводини у 2022. години (mm)

Јесен 2021. године (октобар - новембар) обележило је топло и кишовито време, те је превлажено земљиште било непогодно за предсетвену припрему земљишта и сетву. Сетва пшенице и осталих озимих жита је каснила и обављена је после оптималних рокова сетве. Такође, каснило је и вађење шећерне репе, жетва кукуруза и соје. Ипак, влажно и релативно топло време погодно је ницању и укорењавању посејаног жита.

Залиха воде (mm) до 1m дубине земљишта у децембру 2021. године у Србији

Извор: Републички хидрометеоролошки завод

Зима 2021/2022. године (децембар - фебруар) била је топлија и са више воденог талога у односу на просечне зимске услове у Србији. Топла и влажна зима погодновала је свим презимљујућим културама, а нарочито озимим житима која су посејана после оптималних рокова, а такво време је омогућавало несметано обављање радова у воћњацима и виноградима.

Топла и влажна зима погодновала је свим презимљујућим културама, а нарочито озимим житима која су посејана после оптималних рокова, а такво време је омогућавало несметано обављање радова у воћњацима и виноградима.

Пролеће 2022. године (март - мај) је започело хладнијим временом и са значајно мање падавина од просечних за ово годишње доба. У Војводини је током марта 2022. измерено свега 10 mm воденог талога. Тако мали прилив падавина условио је исушивање површинског слоја земљишта и ометао припрему земљишта за сетву јарих култура. Током маја време је било сунчано и топлије од просечног, суво, услови нису били повољни за пољопривредне културе.

Лето 2022. године (јун - август) је најтоплије забележено лето у Европи од када постоје мерења. Низ екстремних топлотних таласа и дуг сушни период у јуну, јулу и августу утицали су да овогодишње температуре буду више од свих претходно забележених. **2022. година је окарактерисана као година суше и врућине.**

Највећи дефицит падавина и најјача суша захватиле су део нашег пољопривредно најзначајнијег подручја, Војводину. Највише кише у Војводини, забележено је на северу Бачке и у Срему, преко 100 mm, што је значајно мање од просечних вредности за овај део лета, и такође, значајно мање од потреба биљака. **Најекстремнија и најдуготрајнија суша била је у јужном Банату и у јужној Бачкој.**

III.2. Биљна производња

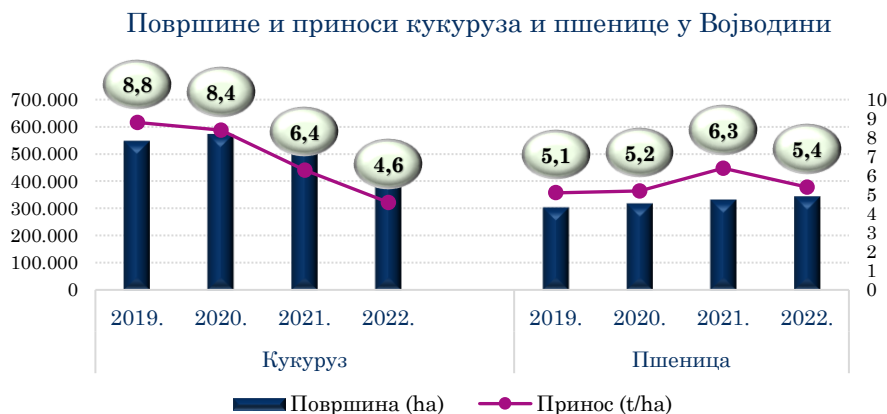
Суша и високе температуре у протеклој години допринеле су да приноси код већине усева и засада буду значајно испод просека, као и укупна производња. **Приноси и квалитет рода су варирали у зависности, како од климатских чиниоца, тако и од локалитета, типа и квалитета земљишта, примењене агротехнике, времена сетве, плодореда, избора сорте (хибрида). Озима жита остварила су принос изнад вишегодишњег просека, док су приноси јарих усева мањи од очекиваних. Принос кукуруза мањи је за 30-40% од вишегодишњег просека (зависно од локалитета), принос соје, шећерне репе и сунцокрета је такође испод просека. Род коштичавог воћа је слабији (због измрзавања услед појаве раног пролећног мрза у фази почетне вегетације), док је производња јабуке остварила принос који је већи од прошлогодишњег, а винова лоза одличан и принос и квалитет рода.**

Производња житарица у Војводини у 2022. години

На подручју Војводине је са 342,9 хиљада хектара пожњевено **1,8 милиона тона зрна пшенице**, што је **за 11,2% мање** у односу на производњу остварену у 2021. години. Према проценама РСЗ, произведено је око **2,5 милиона тона зрна кукуруза**, што је **мање за 32,6%** у поређењу са производњом кукуруза оствареном у 2021. години, а чак за 48,1% мање од производње из 2020. године. Приноси кукуруза су у 2020. години били на нивоу од 8,4 t/ha, 2021. године 6,4 t/ha, а 2022. године скромних 4,6 t/ha. Озиме **јечам** је остварио високе приносе, изнад 5,2 t/ha, а пожњевен је са површине од 39.012 хектара.

Производња индустријског биља у Војводини у 2022. години

Шећерна репа је Војводини у 2022. години заузела мање површине него 2021. године, остваривши **просечан принос од 47,0 t/ha** (10,5% мањи принос од оствареног приноса у 2021. години). Ова производња омогућила је производњу **236 хиљада тона шећера**, што је за 102 хиљаде тона мање (30,0%) од производње из 2021. године. Шећерна репа је 2022. године, уз дигестију од 15,4%, остварила нижи принос шећера (7,3 t/ha), а прошле године, уз дигестију од 17,1%, остварен је принос шећера од 9,28 t/ha. Откупна цена шећерне репе била је 50 €/t, без ПДВ-а.

Влада Републике Србије је у новембру 2022. године усвојила **Уредбу о финансијској подршци пољопривредним произвођачима шећерне репе рода 2023. године** ради стабилизације производње шећерне репе и шећера, у износу од 35.000 динара по хектару.

Иако је производња **сунцокрета** заснована на 18,3% више површина него у 2021. години, остварена укупна производња од **565,1 хиљаде тона** већа је за само 3,0%, услед смањења приноса за 13,8%.

Соја је биљни усев који је имао велике осцилације у производњи током претходних година, што је у великој мери зависило од временских услова. **Велики подбачај приноса соје бележи се 2022. године**. Соја је 2022. године засејана на 210.869 хектара, са просечним приносом од свега 1,7 t/ha (најнижи у последњих двадесет година), пожњевено је тек 355.314 тона. Неповолни временски услови су одложили сазревање соје онемогућивши правовремену жетву, те се у атарима могла видети неовршена соја и крајем децембра.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Производња индустријског биља у Војводини у 2022. години

	Производња у 2021. години			Производња у 2022. години			Индекс 2022/2021		
	ha	t/ha	Укупно (t)	ha	t/ha	Укупно (t)	ha	t/ha	Укупно (t)
Шећерна репа	38.060	52,5	1.999.787	33.515	47,0	1.575.778	88,1	89,5	78,8
Сунцокрет	187.834	2,9	548.851	222.300	2,5	565.086	118,3	86,2	103,0
Соја	211.918	2,3	489.319	210.869	1,7	355.314	99,5	73,9	72,6

Производња воћа и грожђа у Војводини у 2022. години

Остварена производња **малина**, од скоро 4,3 хиљаде тона у Војводини у 2022. години, мања је за 22,9% од прошлогодишње, упркос вишим приносима. Паду производње допринело је и крчење малињака (површине под малином смањене су за 34,1% у односу на 2021. годину).

Производња **вишања** од 11,1 хиљаде тона већа је за 51,5% у поређењу са производњом оствареном 2021. године, првенствено захваљујући просечном приносу од 5,3 t/ha (повећање од 47,2% у односу на просечан принос у 2021. години).

У Војводини је у 2022. години остварена производња **јабука** од 204,1 хиљаде тона, што је **готово једнако производњи из 2021. године**.

Мање површина под засадом **шљива** и остварени нижи просечни приноси резултовали су и мањом укупном производњом (остварена производња шљива мања је за 2.212 тона, тј. за 10,9% мг).

Грожђе је боље родило него 2021. године (повећање приноса за 3,7% мг), па је упркос смањењу површина под виноградима остварена већа укупна производња, и то за 789 тона.

Производња воћа и грожђа у Војводини у 2022. години

	Производња у 2021. години			Производња у 2022. години			Индекс 2022/2021		
	ha	t/ha	Укупно (t)	ha	t/ha	Укупно (t)	ha	t/ha	Укупно (t)
Малина	1.192	4,1	4.900	905	4,7	4.270	75,9	114,6	87,1
Вишња	2.019	3,6	7.344	2.112	5,3	11.126	104,6	147,2	151,5
Јабукe	7.912	26,0	205.574	8.024	25,4	204.109	101,4	97,7	99,3
Шљиве	2.046	9,9	20.219	1.974	9,1	18.007	96,5	91,9	89,1
Грожђе	3.166	8,2	25.866	3.119	8,5	26.655	98,5	103,7	103,1

Засејане површине у јесењој сетви у Војводини 2022. године

У Војводини је у јесен 2022. године **засејано 453.085 хектара ораница**, што је за **8,9% више** у односу на јесењу сетву 2021. године (416.067 хектара).

Посматрано по усевима, највећа промена уочена је код сетве **уљане репице**, која је ове јесени засејана на површини од 33,6 хиљада хектара, што је за 34,1% више у односу на површине које су засејане у 2021. години, док је **овас** засејан на мањим површинама, и то за 6,1% мг.

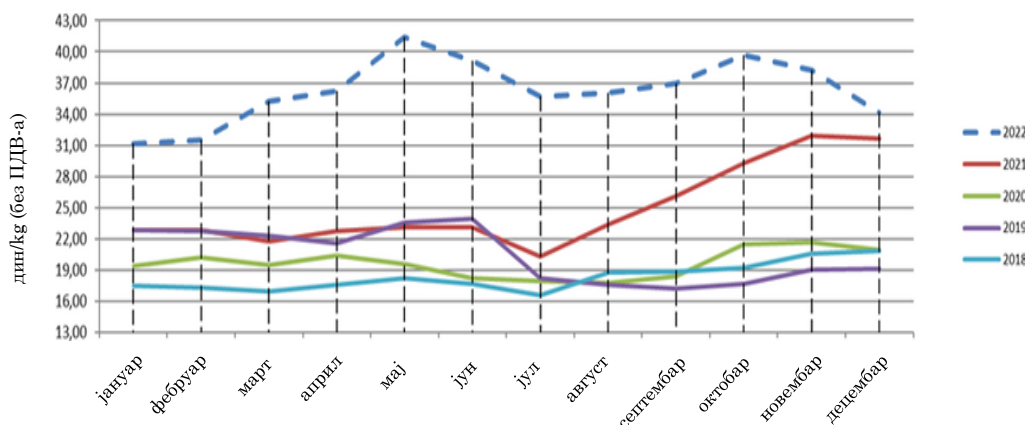
Засејане површине у јесењој сетви у Војводини 2022. године

	јесен 2021.	јесен 2022.	Индекс 2022 2021
Пшеница	341.911	364.903	106,7
Јечам	36.625	41.266	112,7
Овас	1.747	1.640	93,9
Рај	1.522	1.600	105,1
Уљана репица	25.054	33.590	134,1
Остале засејане површине	9.208	10.086	109,5

III.3. Тржиште житарица и индустријског биља

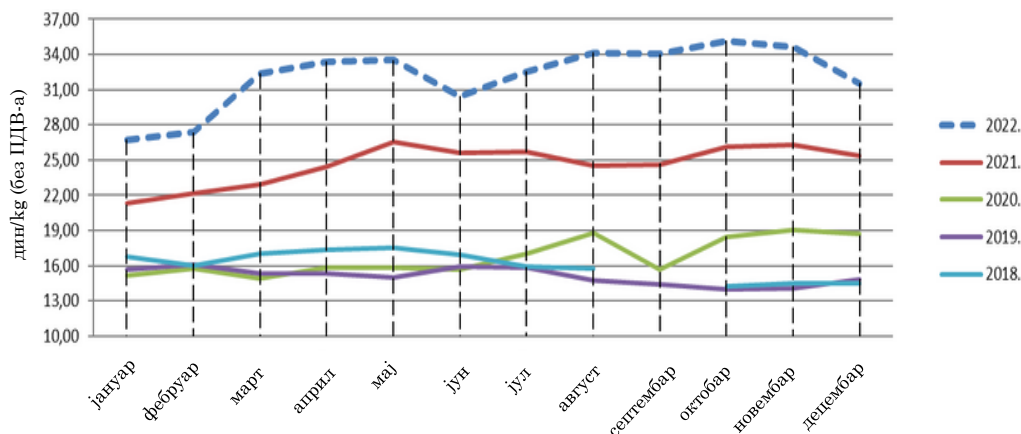
Цена пшенице почетком године кретала се од 31,0 дин/kg (без ПДВ-а) у јануару, до 35,0 дин/kg на крају првог квартала, да би током маја достигла цену од 42,5 дин/kg, а крајем другог квартала, пред почетак жетве, пала на 34,0 дин/kg. Након жетве уследио је позитиван ценовни тренд, и крајем септембра достиже цену од 41,0 дин/kg. У октобру креће пад цене, да би **на крају 2022. цена износила 34,0 дин/kg.**

Кретање цене пшенице по месецима, 2018-2022. године

Раст цене **кукуруза** на међународном тржишту и већа тражња довели су до раста цена и на домаћем тржишту. Цена кукуруза почетком године кретала се између 25,5 и 27,0 дин/kg (без ПДВ-а), у априлу достиже 34,0 дин/kg, у јуну пада на 31,0 дин/kg, да би по укидању Уредбе Владе Републике Србије о забрани извоза кукуруз достигла цену од 34,2 дин/kg. Максималну цену бележи у октобру (35,3 дин/kg), након тога цена пада и на крају године износи 31,5 дин/kg.

Кретање цене кукуруза по месецима, 2018-2022. године

Сунцокрет је 2022. године прометован по цени од 66,0 до 67,5 динара по килограму. Влада Републике Србије донела је Уредбу којом је произвођачима сунцокрета исплаћено 7,8 динара за килограм предатог сунцокрета, са циљем очувања ове производње и ублажавања последица од суше.

Код **соје** су забележена мања колебања цене, у поређењу са осталим примарним пољопривредним производима. Почетком године цена соје износила је 72,5 дин/kg (без ПДВ-а). У јулу 2022. године у поређењу са истим месецом претходне године, готово да није било разлике у цени соје. У августу 2022. године, цена соје (81,0 дин/kg без ПДВ-а) била је већа за 14,1% у поређењу са ценом из августа 2021. године (71,0 дин/kg без ПДВ-а). Након почетка жетве, долази до смањења тражње соје, па тако и до пада цене. Крајем године цена је била 65,0 дин/kg, за 9,1% мања него у децембру 2021. године (71,5 дин/kg).

Уљана репица је била на високом ценовном нивоу на почетку жетве (85,1 дин/kg), па је имала тенденцију пада до краја године, која је завршена ценом од 68,2 дин/kg.

III.4. Сточарство

Када је у питању **сточарство**, 2022. година је била веома динамична и пуна изазова. Услед велике суше која је умањила приносе, **многи фармери суочили су се са несташицом сточне хране за своја грла**. Повећање цена хранива, несигуран пласман и недовољна организованост произвођача биле су карактеристика ове гране пољопривреде у претходној години. Све набројано довело је до одустајања појединих малих произвођача од бављења овом производњом и то је узроковало додатне поремећаје у укупној производњи, како меса, тако и млека.

Према подацима РЗС-а, у Републици Србији је, са стањем на дан 1. децембар 2022. године, у односу на стање истог дана претходне године, **мањи број свиња** (за 7,0%), **говеда** (за 6,9%) и **живине** (за 3,5%), док је **већи укупан број оваца** (за 1,5%). У односу на десетогодишњи просек (2012-2021), укупан број свиња мањи је за 11,9%, говеда за 11,0% и живине за 10,7%, а већи је број оваца, за 1,9%.

Према истим подацима (стање на дан 1. децембар 2022. године), **сличне су промене и на територији Војводине: број свиња мањи је за 6,6% и говеда за 5,2%**, док је **број оваца већи за 1,1% и живине за 0,7%**, мг.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Број стоке у Војводини на дан 1. децембар 2022. године

	2021.	2022.	Индекс
Говеда	257.399	243.953	94,8
Свиње	1.212.395	1.132.384	93,4
Овце	279.234	282.334	101,1
Живина	5.610.691	5.648.988	100,7

Клање стоке у кланицама

У кланицама регистрованим на територији Војводине, према подацима РЗС-а, у **првих једанаест месеци 2022. године заклано је више оваца** (за 17,3%) **и живине** (за 11,8%), **а мање свиња** (за 17,2%) **и говеда** (за 11,2%), у односу на исти период претходне године.

Клање стоке у кланицама у Војводини

		I-XI 2022.	Индекс I - XI 2022 I - XI 2021
Говеда	Број	51.720	88,8
	Нето маса (t)	13.750	88,9
Свиње	Број	1.075.567	82,8
	Нето маса (t)	82.805	82,4
Овце	Број	11.509	117,3
	Нето маса (t)	1.947	110,6
Живина	Број	36.045.214	111,8
	Нето маса (t)	63.043	116,4

Према подацима РЗС-а, у првих једанаест месеци 2022. године, **укупна нето маса живине у Војводини већа је за 16,4% и оваца за 10,6%**, док је **нето маса мања код свиња за 17,6% и код говеда за 11,1%**, у поређењу са истим периодом 2021. године.

Почетком 2022. године забележена је **цена товљеника** (товне свиње) од 160,0 динара. Многи фармери су одустали од циклуса производње, те је након тога дошло до раста цена, јер меса није било довољно. Цена живе ваге товљеника тежине 80-120 kg у септембру се кретала између 260,0 и 280,0 динара, а на крају године је била око 200,0 динара.

Просечна цена **товне јунади** у периоду јул - децембар 2022. била је на нивоу између 395-410 дин/kg, а крајем посматраног периода се бележе цене од 400 дин/kg. У наредном периоду се очекује задржавање овог нивоа цена. Просечна **цена телади** је у истом периоду 2022. године варијала у распону од 490-520 дин/kg.

III.5. Шумарство

Обим радова на **производњи дрвних сортимената у Републици Србији** у првих једанаест месеци 2022. године износио је 2.089.628 m³ и у односу на исти период 2021. године већи је за 2,7%, док је у **Војводини производња дрвних сортимената** износила 667.568 m³ и већа је за 7,0% мг.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије расписао је **Конкурс за доделу средстава по годишњем програму коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2022. години** (објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 31 од 9. марта 2022. године).

III.6. Мере аграрне политике у пољопривреди за 2023. годину

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије спроводи низ мера путем аграрног буџета, а у сврху побољшања положаја пољопривредних произвођача и очувања прехранбене стабилности.

Према Закону о буџету Републике Србије, укупан износ средстава распоређен за субвенције у 2023. години износи 192.922 млн динара, што је за 49.293 млн динара, односно 34,3% више у односу на буџет за субвенције из 2022. године. **Најзначајнији део планираних субвенција намењен је пољопривреди и износи 68.723 млн динара, односно 35,6% укупних средстава Републике Србије намењених за субвенције у 2023. години.**

Расходи и издаци буџета Републике Србије за субвенције у пољопривреди

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Индекс 2023 2022
Субвенције РС (млн РСД) - укупно	89.346	114.458	278.159	119.990	143.629	192.922	134,3
Субвенције у пољопривреди (млн РСД)	34.315	43.712	46.785	41.865	50.629	68.723	135,7
Учешће субвенција у пољопривреди у укупним субвенцијама	38,4%	38,2%	16,8%	34,9%	35,2%	35,6%	-

*Извор: Закон о буџету Републике Србије

Према Закону о буџету Републике Србије за 2023. годину, укупни расходи и издаци распоређени за Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде износе 79.704 млн динара, **што је за 17.630 млрд динара више у односу на аграрни буџет за 2022. годину, односно за 28,4% више мг.**

Буџет Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Индекс 2023 2022
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије - буџет у млн РСД	44.109	54.615	56.068	52.825	62.074	79.704	128,4

Од великог значаја за развој пољопривреде, осим висине износа аграрног буџета, јесте и **континуитет мера аграрне политике**. У буџетским издвајањима за пољопривреду **доминирају буџетска средства за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју**. Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју Републике Србије прописани су **Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју** („Сл. гласник РС, бр. 10/13, 124/14, 103/15 и 101/16), који подстицаје класификује као директна плаћања, подстицаје мерама руралног развоја, посебне подстицаје и кредитну подршку.

Уредбом о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2023. години („Сл. гласник РС, бр. 8/23 од 3. фебруара 2023. године) прописује се обим средстава за буџетску годину, врсте и максимални износи по врсти подстицаја у пољопривреди и руралном развоју.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Расподела подстицаја у пољопривреди и руралном развоју (у млн РСД)

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Индекс 2023 2022
Директна плаћања	16.022	19.818	19.007	24.795	32.211	46.933	145,7
Мере руралног развоја	3.264	4.187	5.085	1.705	5.000	8.000	160,0
Кредитна подршка у пољопривреди	660	500	300	400	700	700	100,0
Посебни подстицаји	217	203	189	200	250	250	100,0
ИПАРД	1.076	5.073	3.174	6.294	6.294	6.294	100,0

Акцент за коришћење подстицаја у пољопривреди дат је **директним плаћањима** и **за ову меру се издваја највише средстава од укупног износа подстицаја**. У односу на 2022. годину, за 2023. годину је издвојено **45,7% више** средстава. У оквиру ове мере исплаћују се следеће врсте подстицаја: премија за млеко, основни подстицаји за биљну производњу (по хектару), подстицаји за сточарство (по грлу), подстицаји за кошнице, подстицаји за производњу конзумне рибе.

Друга група мера којом се подстиче пољопривредна производња јесу **подстицаји мерама руралног развоја**, који се примењују од 2013. године. Подстицаји мерама руралног развоја обухватају подршку програмима који се односе на унапређење конкурентности путем инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава, инвестиција у прераду и маркетинг пољопривредних и прехранбених производа и за управљање ризицима, потом подстицаје за очување и унапређење животне средине и природних ресурса, тј. органску производњу и очување биљних и генетичких ресурса. Подстицаји мерама руралног развоја обухватају још и подстицаје за диверсификацију дохотка и унапређење квалитета живота у руралним подручјима. За 2023. годину средства намењена овим подстицајима су **већа за 60,0%** у односу на 2022. годину.

Кредитна подршка пољопривреди је мера која се примењује од 2015. године и за њу је у 2023. години издвојено **700 млн динара**, једнако као у 2021. години.

Четврта група мера су **посебни подстицаји** и за ову меру су у 2023. години предвиђена средства у износу од **250 млн динара**. Посебни подстицаји односе се на спровођење одгајивачких програма (мере селекције у сточарству) и промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије од 2017. године издваја буџетска средства за **ИПАРД подстицаје**. Након успешно завршеног ИПАРД 2 програма и реализованих конкурса из овог новчаног фонда, усвојен је и нови ИПАРД 3 програм, са 378 милиона евра бесповратних средстава. **Обим средстава за ИПАРД подстицаје за 2023. годину износи 6.294 милиона динара.**

Имајући у виду и даље релативно високе трошкове пољопривредне производње, а пре свега високе цене минералних ђубрива, због чега ће и ове године највероватније бити коришћена мања количина ђубрива од оптималне, претпоставља се да ће овогодишња пољопривредна производња такође бити исподпросечна, али боља од претходне (када је услед негативних ефеката суше забележен пад пољопривредне производње од око 8%). **Претпоставља се да ће 2023. године пољопривредна производња бити већа за око 5% од прошлогодишње.**

IV. ИНДУСТРИЈА

У 2022. години, у поређењу са 2021. годином, индустријска производња Републике Србије остварила је раст од 1,7%, док је на нивоу АП Војводине забележен раст индустрије од 4,2%.

Повећању индустријске производње АП Војводине у 2022. години допринео је раст производње у сва три сектора делатности, и то: у сектору Прерађивачке индустрије од 4,1% мг, сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 10,7% мг. и сектору Рударство од 0,1% мг.

У 2022. години раст индустријске производње забележен је у четири управна округа АП Војводине, док је у три округа забележен пад. Највећи међугодишњи раст забележен је у Јужнобачком округу (6,0% мг), а највећи пад у Севернобанатском округу (7,3% мг).

Само у децембру 2022, у односу на децембар 2021. године, индустријска производња Републике Србије је забележила повећање од 1,8%, а индустријска производња АП Војводине повећање од 3,1% мг.

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине у децембру 2022. године биле су веће за 0,3% у односу на децембар 2021. године.

Укупна индустријска производња Републике Србије је у 2022. години била за 1,7% већа у односу на 2021. годину. Раст је остварен у секторима Рударство (22,6%) и Прерађивачка индустрија (1,4%), док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад производње од 7,1% мг.

Посматрано по областима делатности, у 2022. години у односу на 2021. годину, **раст обима индустријске производње је забележен код 17 области делатности** (учешће 57,0% у структури индустријске производње), док је пад забележен код **12 области делатности** (учешће у структури индустријске производње 43,0%). **Највећи утицај на раст имале су:** Експлоатација руда метала, Производња кокса и деривата нафте, Производња машина и опреме на другом месту непоменуте, Производња рачунара, електронских и оптичких производа и Производња основних фармацеутских производа и препарата. У оквиру **Прерађивачке индустрије**, раст је на нивоу године забележен у **15 од 24 области делатности**, а **највећи допринос потекао је од производње деривата нафте и производње машина и опреме.**

Након међугодишњег пада током септембра и октобра 2022. (-0,3% и -0,1%, респективно), **укупна индустријска производња у Србији је у новембру забележила пораст за 0,4% мг**, и то пре свега захваљујући преокрету у сектору енергетике, да би у **децембру међугодишњи раст износио 1,8%**, чему је допринео раст Рударства (28,9% мг) и Енергетике (11,3% мг), док је у супротном смеру деловало смањење производње у Прерађивачкој индустрији (-3,4% мг). Посматрано по областима делатности, **највећи утицај на међугодишњи раст индустрије у децембру имале су:** Производња електричне енергије, Експлоатација руда метала, Производња кокса и деривата нафте, Производња машина и опреме на другом месту непоменуте и Експлоатација угља.

Производња електричне енергије, гаса, паре и климатизације у Србији је међугодишње опадала у свим месецима почев од августа 2021. па све до октобра 2022. године (у периоду јануар - октобар 2022. је опала за 10,5% мг). Међутим у новембру долази до преокрета када је међугодишњи пораст производње ове области у Србији износио 8,0%. Наиме, након хаварија у електроенергетском сектору у претходној години и суше током летњих месеци која је утицала на смањење производње струје, у **децембру 2022. је међугодишњи пораст сектора Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација појачан на 11,3% мг**, тако да је у целој години пад сведен на 7,1% мг.

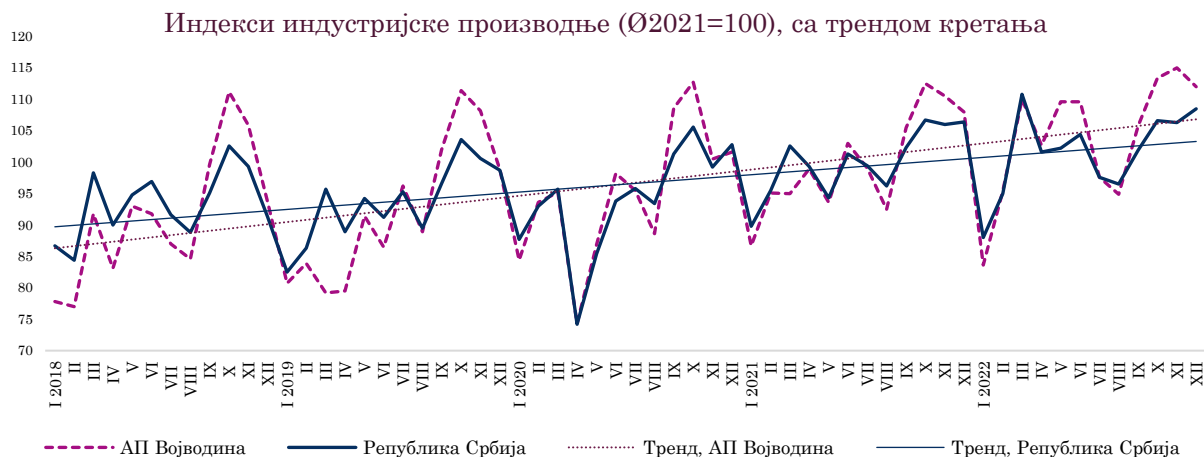
Производња сектора Рударство у Србији имала је значајан успон током две године - од средине 2020. до средине 2022. године, када је тренд раста успорен али је годину завршио на нивоу који је за четвртину изнад просека претходне године. У **децембру 2022. године је обим производње сектора Рударство у Србији био за 28,9% већи него у децембру 2021.** услед раста експлоатације руде метала и повећане експлоатације угља. Екстремно брз раст производње рударства био је, дакле, заснован на активирању рудника метала, док се почетак раста експлоатације угља доводи у везу са порастом производње електричне струје.

Производња Прерађивачке индустрије у Србији је у децембру 2022. међугодишње опала четврти месец заредом, за 3,4%, што је кумулативни пораст сектора током целе године свело на 1,4% мг. Најпре је у септембру прерађивачка индустрија имала међугодишњи пад производње, иако је пораст забележен у 14, а пад у само 10 области делатности. У октобру се број области са међугодишњим падом производње попео на 14, а у новембру и децембру их је било 12. **Основни носилац међугодишњег децембарског пада производње прерађивачке индустрије у**

Србији је производња основних метала, која је била на опадајућем тренду од фебруара 2022. године, да би у децембру био забележен рекордни међугодишњи пад. Гледано по гранама, производња сировог гвожђа, челика и феролегура у Србији је у децембру међугодишње смањена за 32%, производња племенитих и осталих обојених метала за 80% мг, ливење метала за 25% мг, итд. Повећана је једино производња челичних цеви, за 21% мг. **У целој 2022. години, производња основних метала у Србији је смањена за 17,8% мг.**

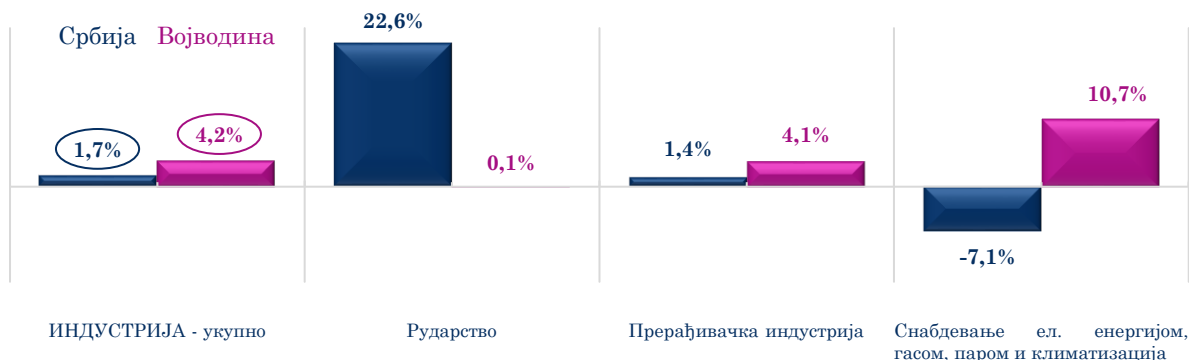
Упркос свим изазовима, тренд укупне индустријске производње, како у Србији, тако и на нивоу Војводине, протеклих година има растући смер кретања.

Индустријска производња АП Војводине је у 2022. години, у поређењу са 2021. годином, забележила повећање физичког обима за 4,2%. Раст је био вођен повећањем производње у сва три сектора делатности, и то: у сектору Прерађивачка индустрија, раст од 4,1% мг. (допринос 3,9 п.п), у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, раст од 10,7% мг. (допринос 0,1 п.п) и у сектору Рударство, раст од 0,1% мг. (допринос 0,004 п.п).

Само у децембру 2022. године, вођена повећањем обима производње Прерађивачке индустрије од 0,8% мг. и Снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 80,9% мг, **индустријска производња АП Војводине је забележила раст обима од 3,1% у односу на децембар 2021.** Једино је сектор Рударство забележио међугодишњи пад обима производње од 1,7% у децембру 2022.

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, 2022. године

Прерађивачка индустрија је основни покретач раста индустријске производње Војводине, а чинила је 95,1% укупне индустрије Војводине у 2022. години, наспрам сектора Рударство и сектора Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, који су чинили 3,5% и 1,4% укупне индустрије Војводине у 2022, респективно. У Прерађивачкој индустрији АП Војводине је у 2022. забележено повећање физичког обима производње у 15 од 24 области делатности, које чине 64,7% укупне индустрије Покрајине у посматраном периоду.

Индустрија Војводине по секторима делатности
(годишње стопе раста у %, доприноси у п.п)

Најзначајнији позитиван допринос индустрији АП Војводине у 2022. потекао је од Производње кокса и деривата нафте (раст 13,8% мг, допринос 2,5 п.п) и Производње рачунара, електронских и оптичких производа (раст 571,6% мг, допринос 2,3 п.п), а значајан допринос имале су и Производњ непоменутих машина и опреме (раст 12,5% мг, допринос 0,6 п.п), Производња прехранбених производа (раст 2,9% мг, допринос 0,5 п.п) и Производња моторних возила и приколица (раст 4,0% мг, допринос 0,3 п.п). На кретање индустрије АП Војводине у супротном смеру, највећи утицај имале су Производња хемикалија и хемијских производа (пад обима производње од 8,3% мг, допринос -0,3) и Производња основних фармацеутских производа и препарата (пад од 1,8%, допринос -0,3 п.п).

Доприноси међугодишњој стопи раста укупне индустрије Војводине по областима делатности, 2022. године (у п.п)

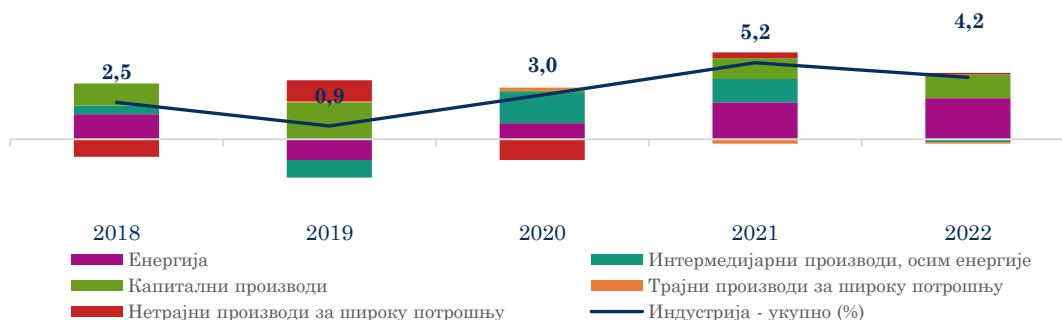

Посматрано по наменским групама, раст индустријске производње АП Војводине је у 2022. забележен код Енергије (за 12,1% мг, уз допринос од 2,8 п.п), Капиталних производа (за 11,9% мг, уз допринос 1,6 п.п) и Нетрајних производа за широку потрошњу (за 0,4% мг, уз допринос од 0,1 п.п), док је пад обима производње забележен код Трајних производа за широку потрошњу (-5,9% мг, допринос -0,1 п.п) и Интермедијарних производа, осим енергије (-0,6% мг, допринос -0,2 п.п).

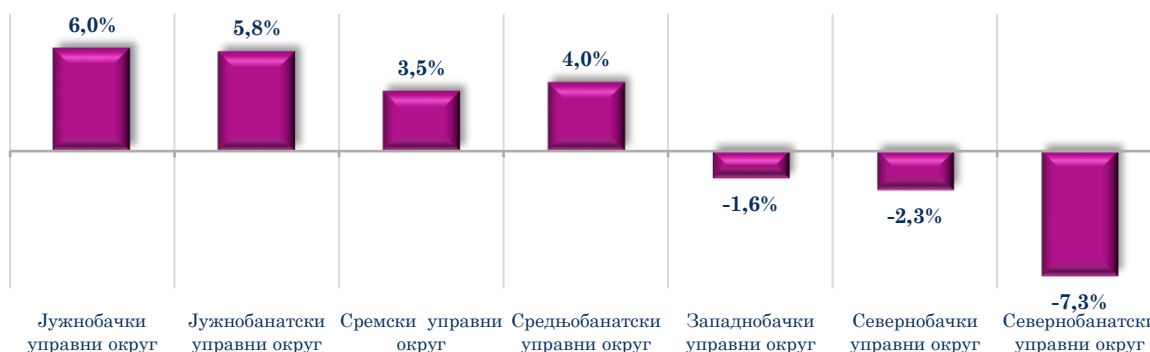
Индустрија Војводине по намени
(годишње стопе раста у %, доприноси расту у п.п)

Посматрано по управним окрузима, у 2022. години, у поређењу са 2021. годином, раст индустријске производње је забележен у четири управна округа АП Војводине, док је у преостала три забележено смањење физичког обима индустријске производње.

Највећи међугодишњи раст индустријске производње у 2022. години забележио је Јужнобачки округ (6,0% мг), потом следе Јужнобанатски округ (5,8% мг), Сремски округ (3,5% мг) и Средњобанатски управни округ (0,4% мг). **Међугодишњи пад индустријске производње забележен је у преостала три управна округа - Севернобанатски округ, Севернобачки округ и Западнбачки округ (-7,3%, -2,3% и -1,6% мг, респективно).**

Индустрија Војводине по окрузима, 2022. године
(међугодишње стопе раста у %)

На повећање индустријске производње Јужнобачког округа, од 6,0% мг. у 2022. години, највише је утицало повећање обима Производње рачунара, електронских и оптичких производа (од 571,6% мг, уз допринос од 16,9 п.п) и Производње прехранбених производа (раст 12,5% мг, допринос 5,4 п.п.). **На раст индустрије Јужнобанатског округа, од 5,8% мг,** највише је утицао пораст Производње кокса и деривата нафте (14,2% мг, допринос 5,7 п.п) и Производње електричне опреме (28,6% мг, допринос 1,0 п.п), док је **на раст индустрије Сремског округа, од 3,5% мг,**

највећи утицај имао пораст Производње непоменутих машина и опреме (16,9% мг, допринос 2,8 п.п) и Производње моторних возила и приколица (стопа раста 12,1% мг, допринос 2,1 п.п).

Смањењу обима индустријске производње у Севернобанатском округу највише је допринело смањење обима Производње основних метала (-27,0% мг, допринос -1,0 п.п) и Производње непоменутих машина и опреме (-12,7% мг, допринос -0,8 п.п), а **смањењу индустријске производње Севернобачког округа** највише је допринело смањење обима Производње одевних предмета (-9,7% мг, допринос -1,5 п.п) и Производње производа од гуме и пластике (-8,7% мг, допринос -1,3 п.п).

На крају децембра 2022. године, у односу на децембар 2021. године, **залихе готових производа у индустрији Републике Србије смањене су за 0,1%, док су у индустрији АП Војводине повећане за 0,3%**. Посматрано по наменским групама, у индустрији АП Војводине смањене су залихе капиталних производа за 22,5% мг, залихе нетрајних производа за широку потрошњу за 7,2% мг. и трајних производа за широку потрошњу за 1,3% мг, док су повећане залихе енергије за 30,6% мг. и залихе интермедијарних производа, осим енергије за 12,2% мг.

Према пројекцијама НБС, у **2023. години се очекује неутралан допринос индустрије реалном расту БДП-а, уз благ негативан допринос Прерађивачке индустрије и позитиван допринос Рударства и Енергетике**. На нижу производњу Прерађивачке индустрије одразиће се нижа екстерна тражња, као и повећани трошкови производње, док ће у супротном смеру деловати повећани производни капацитети, као резултат претходних инвестиција у размењиве секторе. Расту активности у сектору Рударства допринеће већа експлоатација угља и руде метала, нарочито бакра, док ће услед ниске базе из претходне године и постепеног опоравка производње, и енергетика дати позитиван допринос. **У наредним годинама очекује се убрзање раста индустрије**, чему ће допринети активирање нових и проширење постојећих капацитета у Прерађивачкој индустрији и опоравак екстерне тражње, као и планиране структурне реформе у области енергетике договорене новим аранжманом са ММФ-ом.

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

У 2022. години, вредност изведених грађевинских радова извођача из Републике Србије на територији Републике Србије смањена је за 11,2% мг, док је вредност радова изведених на територији Војводине забележила пад од 1,8% мг, у сталним ценама.

Само у четвртом кварталу 2022. године, вредност изведених грађевинских радова извођача из Републике Србије на територији Републике Србије смањена је за 13,7% мг, док је вредност радова изведених на територији Војводине забележила пад од 1,0% мг, у сталним ценама.

Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у Војводини, у 2022. години, у сталним ценама, смањена је за 9,7% мг, док је на осталим грађевинама вредност радова повећана за 4,6% мг.

У 2022. години у Републици Србији је издато 29.344 грађевинских дозвола, што је за 2,8% мање него у 2021. години. Од тога је на територији Војводине издато 11.277 грађевинских дозвола (38,4% укупно издатих), што је за 4,7% мање него у 2021. години.

На територији Војводине је у 2022. години пријављена изградња 12.188 станова (за 17,8% више него у претходној години).

Индекси вредности изведених грађевинских радова у Србији су **од друге половине 2017. године били у порасту**. Након краћег застоја грађевинске активности у другом кварталу и другој половини 2020. године изазваног епидемијом коронавируса, индекси вредности изведених радова на територији Републике Србије током 2021. године поново бележе раст. Поред великих инфраструктурних пројеката, у 2021. години забележена је и веома интензивна изградња стамбених и нестамбених зграда на територији целе земље (годишња стопа раста за зграде је износила 17,0%, а за остале грађевине 19,6%).

Након рекордне 2021. године, када је реч о активности у грађевинарству, **од почетка 2022. године приметан је њен пад**, што се може довести у везу с високом базом из претходне године, али и високим ценама грађевинског материјала. На пад активности у грађевинарству указује и **смањен број издатих грађевинских дозвола**, као и **нижа издвајања државе за капиталне инвестиције**. С друге стране, благо је **повећана производња грађевинског материјала**, док је **увоз грађевинског материјала** номинално повећан, пре свега као последица **раста увозних цена**.

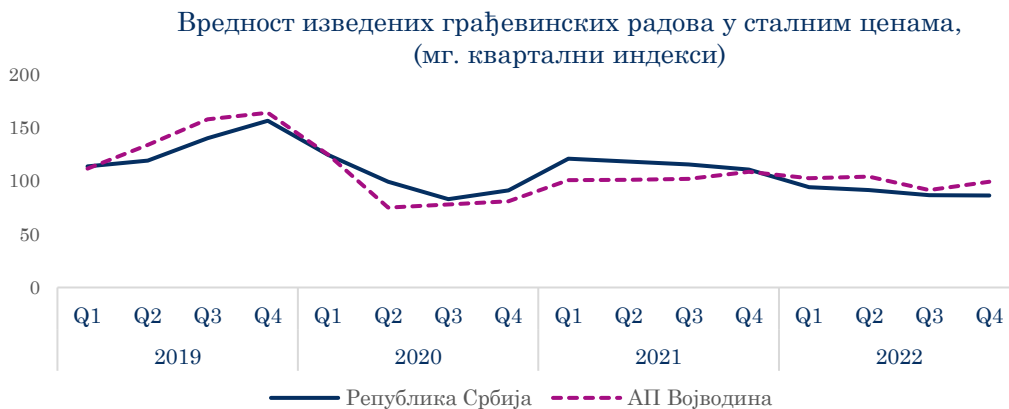
Грађевинска активност Републике Србије је у 2022. години, у односу на 2021. годину, посматрана преко индикатора укупна вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у Републици Србији и у иностранству), забележила **раст од 4,7% у текућим ценама**, док је у **сталним ценама забележен пад од 11,0% мг**.

Вредност радова извођача из Републике Србије изведених у Републици Србији повећана је за 4,4% у текућим ценама, односно **опала за 11,2% у сталним ценама**, док је **вредност радова извођача из Републике Србије изведених у иностранству** повећана за 14,1% у текућим ценама, односно **смањена за 3,0% у сталним ценама**.

Посматрано према врсти грађевина, у 2022. години, у поређењу са 2021, у сталним ценама, **вредност радова изведених у Републици Србији на зградама смањена је за 11,6%**, а **на осталим грађевинама** (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) **смањена је за 11,0%**.

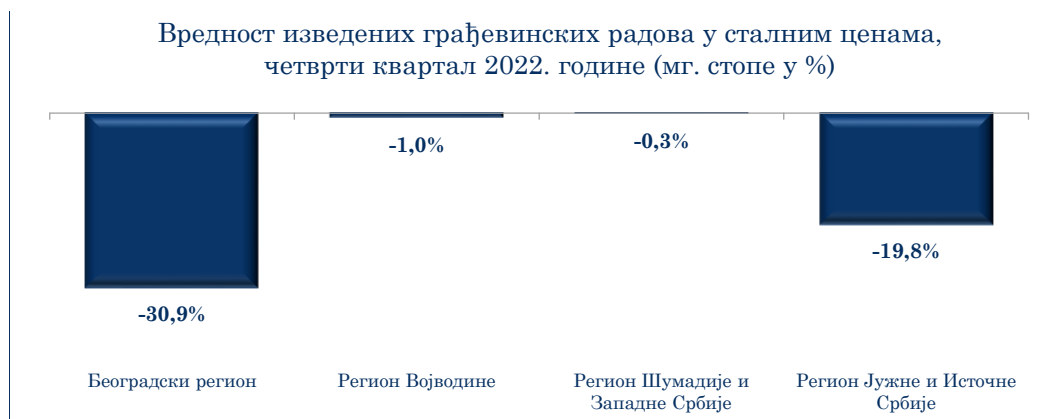
Само у **четвртном кварталу 2022. године**, у односу на исти период 2021. године, **грађевинска активност у Републици Србији**, посматрана преко индикатора укупна вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у земљи и у иностранству), повећана је за 0,6% у текућим ценама, односно **смањена за 13,1% у сталним ценама**. Од укупне вредности радова у четвртном кварталу, **на територији Републике Србије је изведено 96,5%**, док је преосталих **3,5% изведено на градилиштима у иностранству**. Вредност радова извођача из Републике Србије изведених на територији Републике Србије смањена је за 0,1% мг. у текућим ценама, а у сталним ценама је опала за 13,7% мг, док је вредност радова изведених у иностранству повећана и у текућим и у сталним ценама, за 26,5% и 9,3%, респективно.

Посматрано према врсти грађевина, у **четвртном кварталу 2022. године** у односу на исти период 2021, у сталним ценама, **вредност радова изведених у Републици Србији на зградама мања је за 12,8% мг**, а **на осталим грађевинама** (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) **за 14,2% мг**.

У четвртном кварталу 2022. године у односу на исти период 2021. године, **вредност изведених грађевинских радова**, у сталним ценама, **опала је у свим регионима Републике Србије** појединачно посматрано и то:

- у **Региону Шумадије и Западне Србије за 0,3% мг.** (регион у којем је забележен најмањи међугподишњи пад вредности изведених грађевинских као резултат интензивних радова на Моравском коридору);
- у **Региону Војводине за 1,0% мг.** (у Војводини је приметно смањење вредности изведених грађевинских радова на зградама, док је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре приметно повећање грађевинске активности; од пројеката саобраћајне инфраструктуре издвајају се модернизација пруге на деоници Нови Сад - Суботица и изградња аутопута Сремска Митровица - Сремска Рача);
- у **Региону Јужне и Источне Србије за 19,8% мг.** (грађевинска активност смањена је на свим врстама грађевина, осим на изградњи стамбених зграда; истовремено, интензивирана је стамбена изградња на територији нишких општина, а највећи утицај на пад целокупне вредности изведених радова имао је завршетак радова на изградњи Магистралног гасовода - Турски ток);
- у **Београдском региону, где је забележен највећи међугодишњи пад, од 30,9% мг.** (највећи пад вредности забележен је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, а главни разлог је што су радови на модернизацији пруге Београд – Будимпешта највећим делом завршени на територији овог региона, док су, с друге стране, радови на овом пројекту интензивирани на територији Региона Војводине).

У 2022. у односу на 2021. годину, грађевинска активност Региона Војводине забележила је раст од 15,5% у текућим ценама, односно пад од 1,8% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама, у сталним ценама, смањена је за 9,7% мг, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама повећана за 4,6% мг.

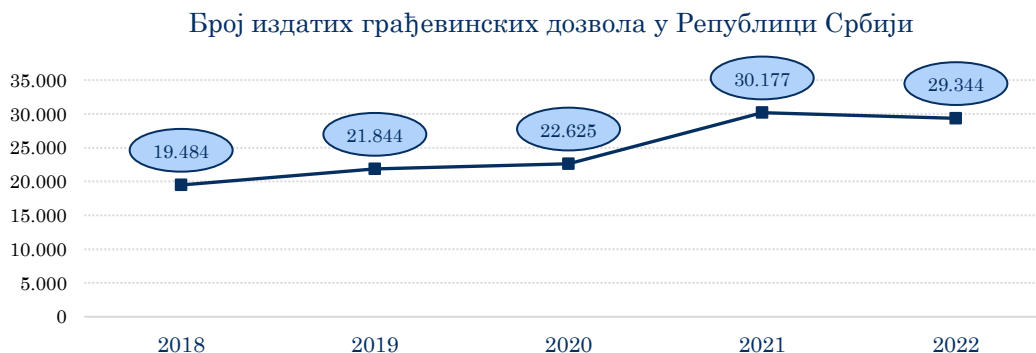
Само у четвртм кварталу 2022. године, у односу на исти период претходне године, грађевинска активност Војводине забележила је раст од 14,5% у текућим, односно пад од 1,0% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама је у четвртм кварталу 2022. године, у сталним ценама, смањена за 18,3% мг, док је вредност радова изведених на осталим грађевинама повећана за 14,2% мг.

Као што је речено, у Војводини се бележи смањење вредности изведених грађевинских радова на зградама, док је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре приметно повећање грађевинске активности. Од актуелних пројеката саобраћајне инфраструктуре у Војводини издвајају се модернизација пруге на деоници Нови Сад - Суботица и изградња аутопута Сремска Митровица - Сремска Рача.

У четвртм кварталу 2022. у односу на претходни, трећи квартал, вредност изведених грађевинских радова у Војводини је у сталним ценама повећана за 43,2%, а у односу на просечну вредност изведених радова у 2021. години, вредност радова у грађевинарству у Војводини повећана је за 34,7%.

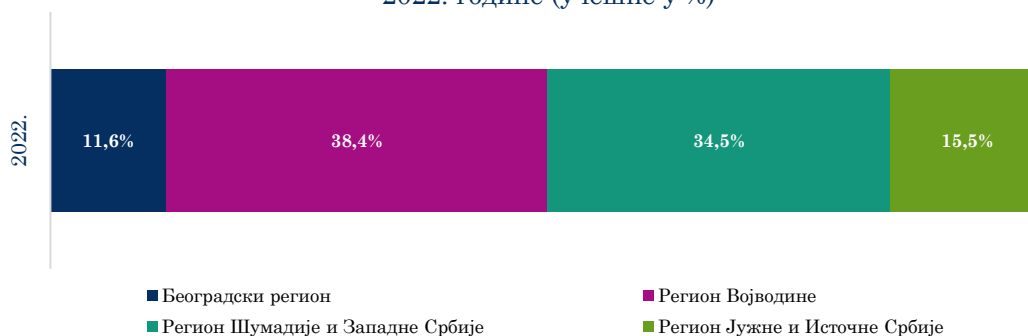
Током 2022. године, у Србији је укупно издато 29.344 грађевинских дозвола, што је за 2,8% мање у односу на 2021. годину. Само у децембру 2022, у Србији је издата 2.561 грађевинска дозвола, што представља смањење од 12,2% у односу на децембар претходне године.

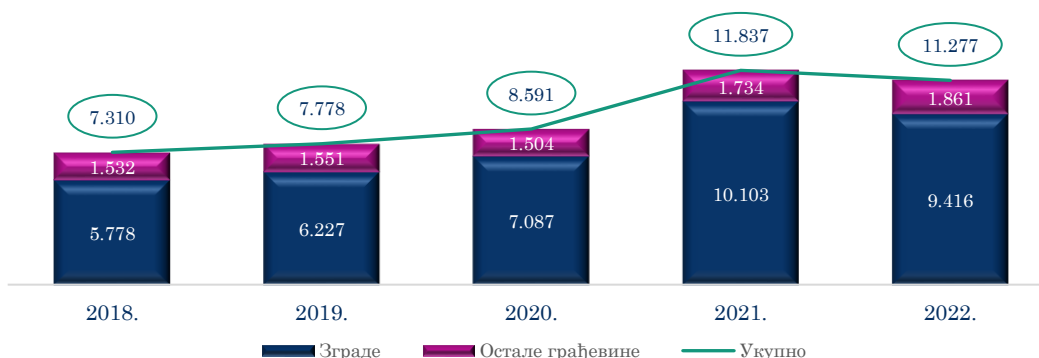
Посматрано по регионима, у **2022. години највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине** (11.277, тј. 38,4% укупног броја издатих), следи Регион Шумадије и Западне Србије (10.113 издатих дозвола или 34,5%), затим Регион Јужне и Источне Србије (4.542 или 15,5%), док је **најмањи број издатих грађевинских дозвола у 2022. забележен у Београдском региону** (3.412 или 11,6% укупно издатих).

Издате грађевинске дозволе по регионима Републике Србије, 2022. године (учешће у %)

У Војводини је у **2022. години издато за 560 грађевинских дозвола мање него 2021. године (-4,7% мг)**. Од укупног броја издатих дозвола, 9.416 грађевинских дозвола, односно **83,5% је издато за зграде, а остатак од 1.861 грађевинских дозвола, односно 16,5%, издато је за остале грађевине** (радове у вези са саобраћајном инфраструктуром, изградњом цевовода и сложених индустријских грађевина). Ако се посматрају само зграде, **81,2% дозвола издато је за стамбене зграде, а 18,8% за нестамбене зграде**, док се код осталих грађевина највећи део издатих дозвола односи на **цевоводе, комуникационе и електричне водове (75,0%)**.

Број издатих грађевинских дозвола у Војводини

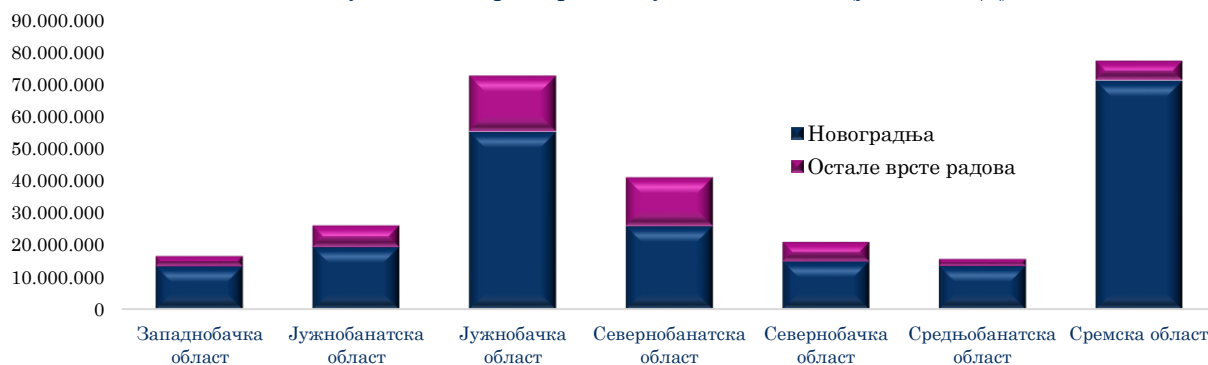

Према грађевинским дозволама издатим током **2022. године, у Војводини је пријављена изградња 12.188 станова** (за 17,8% више у односу на 2021. годину), **просечне површине 74,4 m² по стану**. Највећи број пријављене изградње станова је у стамбеним зградама **новоградње (96,1%)**, и то оним које броје три или више станова (87,4%, просечне површине 62,9 m²), док је 11,7% станова пријављено за изградњу у стамбеним зградама са једним станом (просечне површине 151,4 m²), а најмање станова (0,9%) је пријављено за изградњу у стамбеним зградама **новоградње које броје два стана** (просечне површине 115,3 m²).

Предвиђена вредност радова новоградње у Војводини у 2022. години износила је 79,1% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у Војводини у истом периоду. Посматрано према управним окрузима Региона Војводине, у 2022. години се највећа грађевинска активност очекује у Сремском округу (33,2%) и Јужнобачком округу (25,8%), потом у Севернобанатском округу (12,1%), затим у Јужнобанатском округу (9,1%), Севернобачком (7,0%), Средњобанатском округу (6,4%) и најмање у Западнобачком округу (6,3%).

Предвиђена вредност грађевинских радова према управним окрузима АП Војводине и врсти радова у 2022. години (у хиљ. РСД)

У периоду јануар - јун 2022. године, просечна цена станова новоградње по m² на територији Републике Србије износила је 200.989 динара (у истом периоду 2021. године 179.852 динара), док је просечна површина продатих станова новоградње у Србији у истом периоду 57 m².

Према пројекцијама НБС, очекује се благ позитиван допринос грађевинарства реалном расту БДП-а Републике Србије, како 2023, тако и наредних година, пре свега као резултат планиране реализације инфраструктурних пројеката у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Промет робе у трговини на мало у 2022. години, у односу на 2021. годину, повећан је у Републици Србији за 5,9% у сталним ценама, односно за 22,0% у текућим ценама. Као последица убрзане инфлације, стопе раста промета у текућим ценама су знатно више него у сталним ценама.

Промет робе у трговини на мало у Војводини, у истом периоду, забележио је међугодишње повећање од 4,4% у сталним ценама, односно 21,9% у текућим ценама.

У децембру 2022. године, у односу на децембар 2021, остварен је мањи пад промета робе у трговини на мало АП Војводине од 1,7% у сталним ценама, а раст од 16,1% у текућим ценама.

У односу на просечан ниво промета у 2021. години, у децембру 2022. године, промет робе у трговини на мало АП Војводине био је већи за 10,2% у сталним ценама, односно за 37,0% у текућим ценама.

На тржишту Републике Србије у 2022. години, у односу на 2021. годину, упркос расту цена, промет моторних горива и непрехрамбених производа је реално повећан за 12,7% и 6,8% респективно, док је раст промета прехрамбених производа износио 2,1% мг.

Тренд раста промета у трговини на мало у Србији, присутан већ десет година уназад, настављен је и током 2022. године, при чему су забележене стопе раста промета у текућим ценама знатно више него у сталним ценама, што је последица убрзане инфлације.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији у 2022. години, у односу на 2021. годину, реално је повећан за 5,9% (у текућим ценама за 22,0%). Раст промета у сталним ценама током 2022. године показатељ је да је потрошачка моћ становништва сачувана, односно чак и повећана, што је директно везано са растом нивоа зарада и пензија. Само у децембру 2022. у односу на децембар 2021. године, промет робе у трговини на мало у Србији реално је био мањи за 0,2% (у текућим ценама већи за 16,7%).

У Војводини је промет робе у трговини на мало у 2022. години међугодишње реално повећан за 4,4% (у текућим ценама за 21,9%), а само у децембру 2022. у односу на децембар 2021. године био је мањи за 1,7% у сталним ценама (већи за 16,1% у текућим ценама).

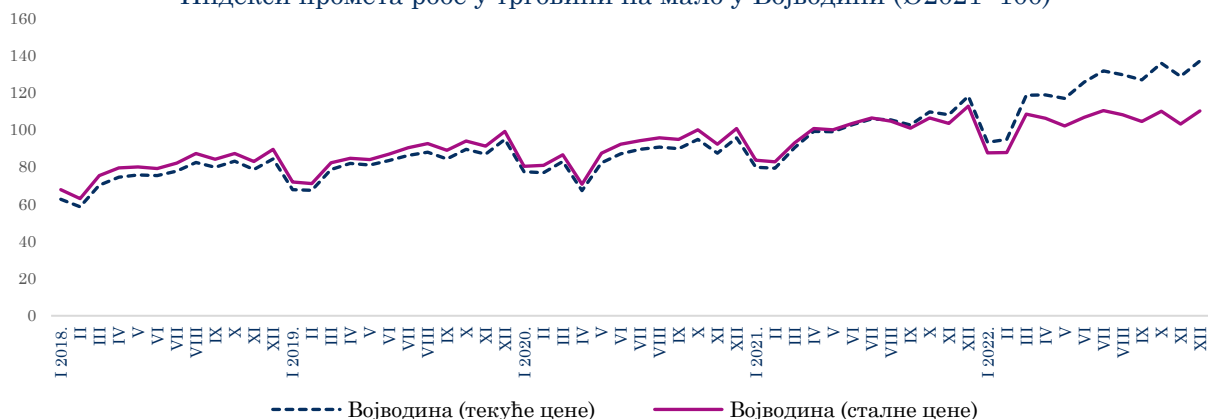
На месечном нивоу, у децембру 2022. године у односу на новембар, промет робе у трговини на мало у Републици Србији био је већи за 8,0% у сталним ценама (7,5% у текућим ценама), док је на нивоу Војводине забележио месечни раст од 6,9% у сталним ценама (односно 6,4% у текућим ценама).

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2021. години, промет робе у трговини на мало је у децембру 2022. био већи - у Републици Србији за 13,3% у сталним ценама (38,8% у текућим ценама), а у Војводини за 10,2% у сталним ценама (односно за 37,0% у текућим ценама).

Промет робе у трговини на мало у Војводини, месечни индекси (Ø2021=100)

	Дец. 2021.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец. 2022.
Текуће цене	136,4	93,2	94,8	118,6	118,7	116,8	125,7	131,6	129,6	126,9	135,8	128,8	137,0
Сталне цене	123,3	87,6	87,8	108,5	106,2	102,1	106,7	110,3	108,1	104,5	109,9	103,1	110,2

Индекси промета робе у трговини на мало у Војводини (Ø2021=100)

Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије у 2022. години, у односу на 2021, повећан је промет у трговини свим робним групама. Највећи раст промета остварен је у трговини моторним горивима (за 12,7% у сталним ценама, односно 35,5% у текућим ценама), а затим у трговини

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

непрехрамбеним производима (за 6,8% у сталним ценама, односно 18,4% у текућим ценама), док је **најмањи реалан раст трговине забележен у категорији Храна, пиће и дуван** и износио је 2,1% мг. у сталним ценама, односно 19,0% мг. у текућим ценама.

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

Укупан број долазака туриста у Војводину је у 2022. години износио око 688 хиљада (учешће 17,8% у укупним доласцима у Србију) и у односу на 2021. годину био је већи за 56,3%. Домаћи туристи чинили су 51,4% укупних долазака у Војводину 2022, а 48,6% су били доласци страних туриста. Број долазака домаћих туриста међугодишње је повећан за 24,8%, а број долазака страних туриста повећан је за 113,4% мг.

Број регистрованих ноћења у Војводини у 2022. години износио је 1,9 милиона (учешће 15,9% у укупним ноћењима у Србији) и у односу на 2021. годину већи је за 28,4%. Домаћи туристи остварили су 51,5% укупних ноћења, док су 48,5% била ноћења страних туриста. Број ноћења домаћих туриста међугодишње је повећан за 9,3%, а страних туриста за 57,7%.

Највећи број и долазака и ноћења туриста у Војводини у 2022. години регистровано је у Граду Новом Саду, и то 73,4% долазака више, односно за 24,7% ноћења више у односу на 2021. годину.

Према земљи порекла страних туриста, највећи број долазака у Војводини у 2022. остварили су туристи из Турске, а највећи број ноћења туристи из Русије.

У 2022. години девизни прилив од туризма у Србији износио је 2,5 млрд евра и већи је за 55,9% од девизног прилива по основу туризма оствареног 2021. године.

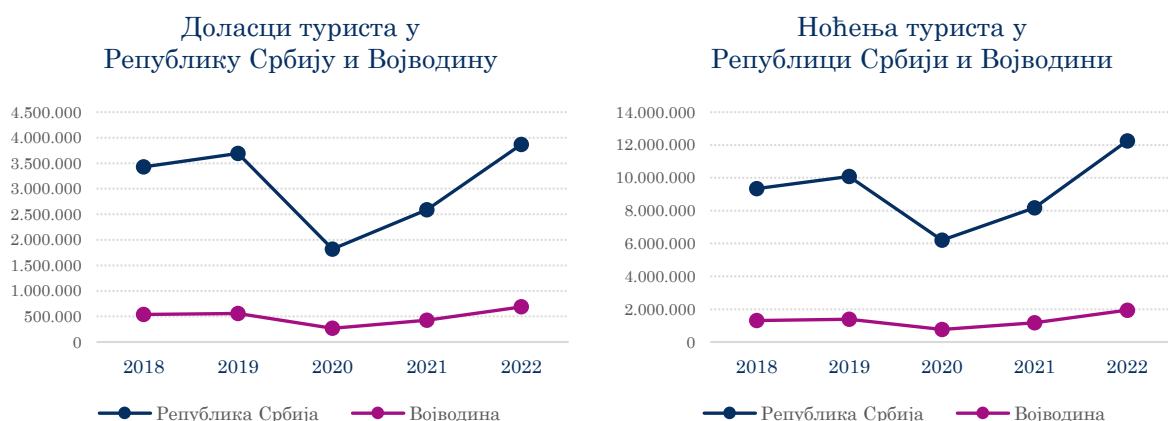
Експанзија туризма у Републици Србији започета је 2015. године, узроковано најпре подстицајним мерама домаћег туризма, али и порастом интересовања страних туриста у истом периоду. Изражено бројем ноћења, **туристички промет био је у порасту све до 2019. године**, када је остварен рекордан број од укупно 10,1 милион ноћења турста у Србији (од тога 1,4 милиона у Војводини).

У 2020. години долази до снажне контракције туристичке активности и пада броја ноћења на 6,2 милиона у Србији (765 хиљада у Војводини), где су домаћи туристи остварили скоро 5 милиона ноћења (588 хиљада у Војводини), а страни око 1,3 милиона у Србији (177 хиљада у Војводини).

У 2021. години долази до опоравка туризма у нашој земљи и раста броја ноћења на 8,2 милиона (1,2 милиона у Војводини). Иако су домаћи туристи и у 2021. години поново остварили доминантан број ноћења, регистрован је и знатан раст долазака и ноћења страних туриста, који је удвостручен у односу на 2020. годину.

Укупан број туристичких долазака у Србију у 2022. години износио је 3.869.235 туриста, што је за **51,8% више** у односу на 2021. годину. Домаћи туристи су остварили 54,2% укупних долазака, док су 45,8% били доласци страних туриста. **Укупан број долазака туриста у Војводину у 2022. години износио је 687.849** (51,4% су били доласци домаћих туриста, а 48,6% доласци страних туриста) **и био је већи за 56,3% у односу на 2021. годину**. Само у децембру 2022, Војводину је посетило 47.418 туриста, што је за 18,2% више у односу на децембар 2021. године.

Укупан број регистрованих ноћења туриста у Републици Србији у 2022. години износио је 12.245.613, што је за **35,6% више** у односу на 2021. годину. Од укупног броја регистрованих ноћења, 59,7% су била ноћења домаћих, док су 40,3% била ноћења страних туриста. **Укупан број регистрованих ноћења туриста у Војводини у 2022. години износи 1.942.314** (51,5% су била ноћења домаћих туриста, а 48,5% страних) **и већи је за 28,4% у односу на регистрован број ноћења туриста у 2021. години**. Само у децембру 2022, у Војводини је регистровано 135.170 ноћења туриста, што је за 15,1% више у односу на децембар 2021. године.

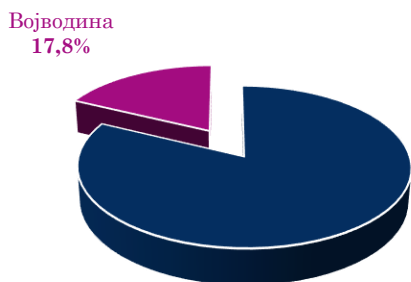

Војводина је у 2022. години учествовала са **17,8% у укупним доласцима туриста у Републику Србију**, и то са 16,9% у доласцима домаћих, односно 18,8% у доласцима страних туриста.

Број долазака домаћих туриста у Војводини је у 2022. години био за **24,8% већи у односу на 2021. годину**, а страних туриста за чак **113,4% већи него 2021. године**.

Доласци туриста у Србију,
2022. године

Доласци туриста у Војводину

Остварени број ноћења туриста у Војводини у 2022. години чинио је **15,9%** укупног броја регистрованих ноћења туриста у Републици Србији у истом периоду, и то **13,7%** укупно остварених ноћења домаћих туриста, односно **19,1%** од оствареног броја ноћења страних туриста у Србији у 2022. години.

Број ноћења домаћих туриста у Војводини у 2022. години остварио је међугодишњи раст од 9,3%, а страних туриста од 57,7% у односу на 2021. годину.

Ноћења туриста у Србији,
2022. године

Ноћења туриста у Војводини

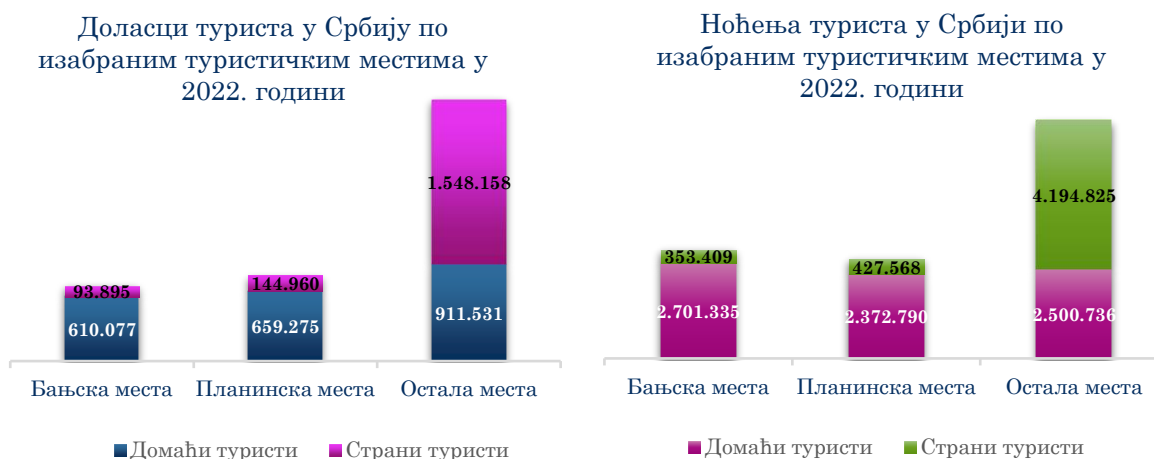
На нивоу Републике Србије, најфреквентније посећивана туристичка места у 2022. години, изражено бројем ноћења туриста, била су **Остала туристичка места**, са 6,7 милиона ноћења (или око **55% укупних ноћења**), што је за 35,2% више него 2021. године. У ову категорију места спадају **Београд** (3,2 милиона ноћења у 2022) и већи градови Србије као што су **Нови Сад** (561 хиљада ноћења), **Суботица** (401 хиљада), **Ниш** (277 хиљада). Већину посетилаца Београда чинили су страни туристи (84%), а слична ситуација забележена је и у Новом Саду (страни туристи 70%) и Суботици, где је око 62% посетилаца било из иностранства.

У **Бањским местима Србије**, другој по реду категорији места према броју туристичких ноћења у 2022. години, остварено је око 3,1 милион ноћења (или око **25% укупних ноћења**), што је за 38,3% више него 2021. године. Туристи су већином били из Србије (88%), а најпосећенија је била **Сокобања**, са 768 хиљада посетилаца. Затим следе **Врњачка бања** (756 хиљада), **Луковска бања** (205 хиљада), **Бања Врдник** (202 хиљаде).

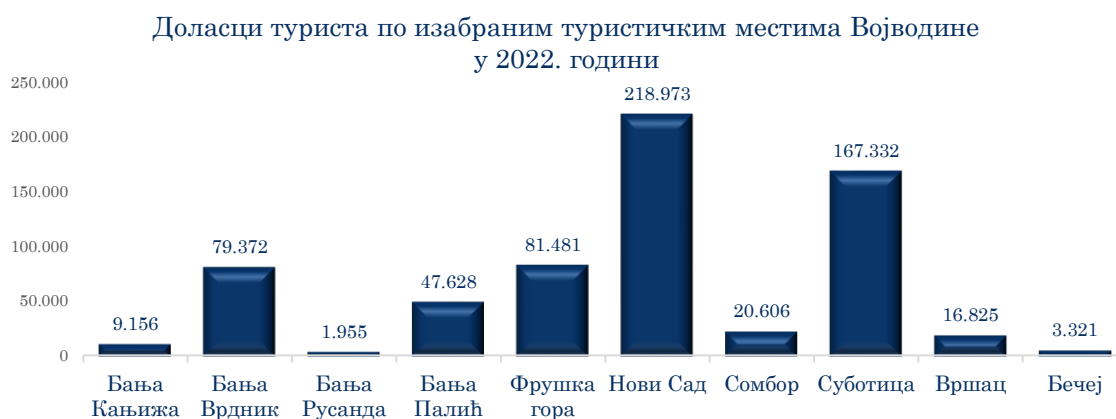

Планински центри Србије су у 2022. години остварили 2,8 милиона ноћења туриста (или око **23% укупног броја ноћења**), што је за 33,5% више него у 2021. години. **Златибор** је привукао највећи број туриста (674 хиљаде ноћења), који су у највећем броју били из Србије (77%). На **Копаонику** је остварено 585 хиљада ноћења у 2022, од којих је такође већина била из Србије (79%). **Ове две планине су у 2022. угостиле око 45% укупног броја туриста** који су ноћили у планинским центрима Србије током 2022. године.

У готово свим туристичким местима остварен је раст броја ноћења у 2022. у односу на 2021. годину, а највише у Гамзиградској бањи (индекс 325,6), Новопазарској бањи (индекс 252,2) и на Голији (индекс 245,3).

Посматрано по изабраним туристичким местима, у **Војводини је у 2022. години најпосећенији био Град Нови Сад**, мерено бројем долазака туриста, где је забележено 219 хиљада долазака туриста, за 73,4% више него у 2021. години, при чему су већину посетилаца чинили страни туристи (62%). У свим местима у групи изабраних у Војводини је у 2022. години забележен пораст броја долазака туриста у односу на 2021, а **највећи пораст је забележен у Новом Саду (индекс 173,4).**

Посматрано по изабраним туристичким местима, **највише ноћења у Војводини у 2022. регистровано је такође у Новом Саду**, тј. 561 хиљада ноћења, за 24,7% више него у 2021. години. Већину посетилаца чинили су страни туристи (70%). У свим местима у групи изабраних у Војводини је у 2022. години забележен пораст броја ноћења туриста у односу на 2021, осим у Бањи Русанда, где је забележено смањење броја остварених ноћења, за 8,3% мг.

Ноћења туриста по изабраним туристичким местима Војводине у 2022. години

Према подацима РЗС-а, **Нови Сад је у мају остварио рекордан број посета**, када је забележено 26.211 долазака туриста и 58.304 регистрованих ноћења, што је највећи остварен туристички промет у Новом Саду у једном месецу у последњих 20 година. Великој посећености Новог Сада током године допринео је велик број манифестација и фестивала, као што је „EXIT“, али и бројне манифестације настале у оквиру пројекта од националног значаја „Нови Сад - Европска престоница културе“, Тамбурица фест, Новосадски Зимзоленд и други.

Посматрано према земљи порекла страних туриста, Србију су током 2022. године, **мерено бројем долазака, у највећем броју посетили туристи из Босне и Херцеговине** (око 149 хиљ долазака, што је за 32,3% више него у 2021. години), а **мерено бројем регистрованих ноћења туриста, најбројнији су били туристи из Руске Федерације** (око 594 хиљ ноћења, што је за чак 150,8% више у односу на 2021. годину).

Посматрано на нивоу Војводине, међу страним туристима, **највећи број долазака у 2022. години остварили су туристи из Турске** (око 33 хиљ. долазака), а највећи број ноћења забележили су **туристи из Руске Федерације** (око 105 хиљ. ноћења).

Доласци страних туриста у Војводину према земљама из којих долазе, 2022. године

Ноћења страних туриста у Војводини према земљама из којих долазе, 2022. године

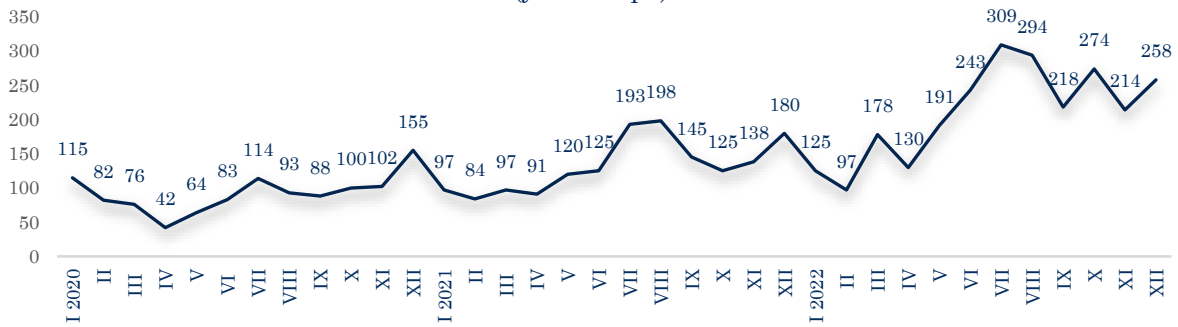
Укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији у 2022. години износио је 2,5 млрд евра и већи је за 893 млн евра или 55,9% у односу на девизни прилив остварен 2021. године. Девизни одлив од туризма је у истом периоду износио 2,4 млрд евра и био је већи за 995 млн евра или 72,5% у односу на девизни одлив у 2021. години.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Девизни прилив од туризма у Републици Србији по месецима
(у млн евра)

Цене угоститељских услуга у Србији су у 2022. години у односу на 2021. у просеку порасле за 12,0%, а највећи раст су забележиле цене преноћишта (за 13,2% мг). У Војводини су у 2022. години, у односу 2021. годину, цене угоститељских услуга порасле у просеку за 16,3%. Највећи раст у Војводини су забележиле цене хране (19,6% мг) и цене алкохолних и безалкохолних пића (14,7% и 14,0% мг, респективно), док су цене преноћишта порасле за 3,9% мг.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и Војводини

	Република Србија			Војводина		
	$\frac{XII\ 2022}{XI\ 2022}$	$\frac{XII\ 2022}{XII\ 2021}$	$\frac{I-XII\ 2022}{I-XII\ 2021}$	$\frac{XII\ 2022}{XI\ 2022}$	$\frac{XII\ 2022}{XII\ 2021}$	$\frac{I-XII\ 2022}{I-XII\ 2021}$
УКУПНО	102,3	116,9	112,0	102,0	120,2	116,3
Храна	102,2	116,9	112,0	102,9	124,5	119,6
Алкохолна пића	101,2	114,6	111,8	100,8	115,0	114,7
Безалкохолна пића	102,2	115,0	110,9	101,1	119,3	114,0
Преноћишта	103,4	120,4	113,2	100,0	106,5	103,9

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије је у 2022. години износила 66,6 млрд евра и у односу на 2021. годину била је већа за 31,1%.

Војводина је у 2022. години реализовала 33,7% укупне спољнотрговинске робне размене Србије у истом периоду. Укупна војвођанска размена је износила 22,4 млрд евра и за 38,9% је била већа од размене остварене 2021.

Извоз Војводине је износио 9,3 млрд евра (раст од 23,1% мг), а увоз 13,2 млрд евра (раст од 52,7% мг). Дефицит у размени је износио 3,9 млрд евра.

Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (91,2%), тако и у увозу АП Војводине (56,5%) у 2022. години. У увозу се истиче и сектор Рударство, са учешћем од 29,3% у посматраном периоду.

Водећи извозни производ АП Војводине у 2022. су Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила (4,6% укупног извоза), а увозни Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (16,5% укупног увоза).

Најзначајнија извозна дестинација АП Војводине у 2022. години је Немачка (16,9% укупног извоза), а увозни партнер Руска Федерација (17,8% увоза).

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Укупна вредност спољнотрговинске робне размене Републике Србије је у 2022. години износила 66,6 млрд евра и већа је за 31,1% у односу на размену остварену 2021. године.

Након интензивног раста извоза робе у 2021. години, растући тренд извоза је, и у условима ниже екстерне тражње и настављених геополитичких тензија, настављен и у 2022. години. **Робни извоз Републике Србије је у 2022. години износио 27,6 млрд евра, што је за 26,3% више од извоза забележеног 2021. године.**

С друге стране, у 2022. години је у Републику Србију увезено робе у вредности од 39,0 млрд евра, што је за 34,8% више него 2021. године. Највећи допринос потекао је од раста увоза средстава за репродукцију (око 60%), од чега је трећина последица увоза енергената. У 2022. забележен је и раст увоза капиталне опреме, као и робе за потрошњу, захваљујући даљем расту инвестиција и опоравку потрошње становништва. **Повећана вредност увоза је у мањој мери изазвана већом количином увоза, а у већој мери брзим порастом увозних цена.**

Република Србија је у 2022. години забележила дефицит у робној размени у вредности од 11,4 млрд евра, који је, у условима израженијег раста увоза (за 10,1 млрд евра мг) од извоза робе (за 5,7 млрд евра мг), повећан за 4,3 млрд евра, односно 61,6% у односу на 2021. годину. На раст дефицита је, као што је и очекивано, највише утицао увоз енергената (6,8 млрд евра), који је међугодишње повећан за 3,9 млрд евра, вођен пре свега вишим ценама нафтних деривата и гаса. Од тога, 2,5 млрд евра повећања односи се на увоз нафте, деривата и гаса, при чему је око 84% тог повећања последица раста цена.

Услед поменутог већег раста увоза од раста извоза, **покривеност увоза извозом у робној размени је у Републици Србији смањена на 70,8% у 2022. години, са 75,5% колико је износила у 2021.**

Само у децембру 2022. године, спољнотрговинска робна размена Републике Србије је износила 5,7 млрд евра и међугодишње је била већа за 12,5%, услед раста вредности извоза од 13,8% мг. и увоза од 11,6% мг.

Размена услуга са иностранством је наставила да расте у 2022, при чему је раст извоза услуга износио 42,1% мг, вођен извозом туристичких и ИКТ услуга, а укупно је забележен извоз услуга од преко 11 млрд евра у 2022. Раст извоза услуга је био израженији од раста увоза (за 37,0% мг. на 8,8 млрд евра, вођен растом транспортних и туристичких услуга), што је утицало на то да суфицит у размени услуга Републике Србије достигне 2,3 млрд евра, што је 65,6% више него у 2021. години и уједно његова нова највиша вредност.

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

*у 000 евра

Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
2022.	27.604.715	126,3	39.008.735	134,8	66.613.450	131,1	-11.404.021	161,1
2021.	21.858.887	128,2	28.937.706	126,0	50.796.593	127,0	-7.078.819	119,9
2020.	17.054.528	97,3	22.957.570	96,2	40.012.098	96,6	-5.903.042	93,1
2019.	17.536.367	107,7	23.875.267	108,9	41.411.634	108,4	-6.338.900	112,5
2018.	16.282.036	108,2	21.918.664	113,0	39.455.031	110,9	-5.636.628	129,7

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије
(у хиљадама евра)

Расту укупног извоза Републике Србије у 2022. години највише је допринео **раст извоз прерађивачке индустрије од 22,8% мг**, носиоца укупне извозне активности са учешћем од 84,8% у укупном извозу, а у мањој мери и **раст извоза рударства од 118,4% мг**, који је чинио 6,5% укупног извоза Србије у 2022. години, и извоза електричне енергије, од 133,5% мг. уз учешће од 3,1% у укупном извозу, чиме је компензован део раста увоза.

Извоз Прерађивачке индустрије вредносно је међугодишње повећан за 4,3 млрд евра (укупан извоз Републике Србије је повећан за 5,7 млрд евра). Захваљујући високим инвестицијама у извозне секторе, раст извоза је широко распрострањен, у **22 од 23 области** делатности, а највећи допринос расту је потекао од извоза електричне опреме, прехранбене и хемијске индустрије. Извоз **електричне опреме**, области делатности са појединачно највећом вредношћу извоза у 2022. години (2,8 млрд евра), остварио је кумулативни раст од 31,4% мг, са учешћем у укупном извозу од 10,1% (9,7% у 2021. години). Извоз **прехранбених производа** (вредност извоза 2,7 млрд евра) је забележио кумулативни раст од 20,2% мг, уз учешће од 9,9% у укупном извозу, док је извоз **хемикалија и хемијских производа** (вредност извоза 1,9 млрд евра), са учешћем у укупном извозу од 6,7%, забележио кумулативни раст од 28,2% мг. **Висок номинални раст извоза једним делом је резултат раста извезених количина робе, док је део резултат раста извозних цена.**

Значајан допринос укупном робном извозу је у 2022. потекао је и од извоза рударства, што представља наставак повољних трендова из 2021. године. **Рударство бележи највећи раст учешћа у укупном извозу Републике Србије**, са 3,7% у 2021. години на 6,5% у 2022. години. Остварена вредност извоза Рударства у 2022. години износи 1,8 млрд евра, што је **за 118,4% више од извоза 2021. године**. Такав резултат је, пре свега, последица раста извоза **руде метала**, групе која чини 98,2% извоза целокупног сектора Рударство, а која је остварила раст од 119,8% у односу на 2021. годину. У децембру је, након што је сваког месеца од почетка године бележило значајан међугодишњи раст вредности извоза, Рударство први пут забележило међугодишње смањење вредности оствареног извоза, за 10,3% мг.

За разлику од два поменута сектора, извоз сектора **Пољопривреда, шумарство и рибарство Републике Србије** је остварио пад вредности од 4,4%, као и **смањење учешћа у укупном извозу са 6,1% на 4,6% у односу на 2021. годину**, највише услед смањења извоза кукуруза.

Водећи сектори делатности у извозу Републике Србије

Сектор КД	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
Прерађивачка индустрија	89,8%	95,0	87,2%	124,5	23.404.910	84,8%	122,8
Рударство	0,9%	214,9	3,7%	534,3	1.789.437	6,5%	218,4
Пољопривреда, шумарство и рибарство	7,5%	120,0	6,1%	103,7	1.272.522	4,6%	95,6
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	0,6%	139,3	1,7%	355,1	856.113	3,1%	233,5
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0,8%	100,6	1,0%	150,3	203.398	0,7%	94,4

Посматрано по артиклима, у 2022. години из Републике Србије је највише извезено **Руда бакра и концентрата**, у вредности од 1,7 млрд евра, где је забележена више него дупло већа вредност извоза у поређењу са 2021. годином. Извоз **Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила** налази се на другом месту, а забележио је међугодишње повећање вредности извоза од 19,3%. На трећем месту се налази извоз **Електричне енергије**, са учешћем од 3,1% у укупном извозу и међугодишњим повећањем вредности извоза од 133,5%.

Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије

Назив производа	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
УКУПНО	6.801 производа		6.846 производа		7.108 врста производа		
Руде бакра и концентрати	0,5%	22.119,7	3,3%	896,9	1.679.670	6,1%	229,5
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	5,9%	91,2	5,5%	118,8	1.432.571	5,2%	119,3
Електрична енергија	0,6%	139,3	1,7%	355,1	856.113	3,1%	233,5
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	2,5%	88,4	2,4%	122,0	632.711	2,3%	120,0
Препарати за прање и чишћење, за малопродају	1,3%	123,0	1,6%	156,7	452.665	1,6%	128,9

На кретање укупног увоза Републике Србије у 2022. години највише су утицали раст увоза **прерађивачке индустрије од 23,9%** мг, који чини 70,8% укупног увоза и **раст увоза рударства од 109,1%** мг, који чини 11,3% укупног увоза у посматраном периоду. Према класификацији увоза по економским наменама, расту увоза су током 2022. највише доприносили енергенти, производи за широку потрошњу, а затим интермедијарни и капитални производи.

Раст увоза **Прерађивачке индустрије** је у 2022. години остварен у **22 од 23 области делатности**. На овај резултат највише су утицали **раст увоза хемикалија и хемијских производа од 35,5%** мг. (са највећим учешћем у укупном увозу који износи 13,5%), потом увоза **основних метала** (раст од 27,9% мг. и учешће 9,9%), **прехрамбених производа** (раст од 33,1% мг. и учешће 7,0%) и **кокса и деривата нафте** (раст од 48,2% мг. и учешће у укупном увозу од 4,4%).

Вредност увоза сектора **Рударство Републике Србије** у 2022. години износи 4,4 млрд евра, што представља учешће од 11,3% у укупном увозу (7,3% у 2021. години). Раст увоза Рударства је највећим делом проузрокован **растом увоза сирове нафте и природног гаса** од 243,4% мг, групе која чини 86,3% увоза целокупног сектора.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Водећи сектори делатности у увозу Републике Србије

Сектор КД	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
Прерађивачка индустрија	78,5%	99,0	77,0%	123,7	27.604.831	70,8%	123,9
Рударство	6,9%	68,5	7,3%	134,1	4.413.758	11,3%	209,1
Некласификовано по КД	11,1%	99,5	10,9%	123,7	4.265.553	10,9%	135,2
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	0,2%	91,2	1,6%	982,9	1.574.410	4,0%	331,5
Пољопривреда, шумарство и рибарство	2,8%	102,3	2,5%	114,6	923.952	2,4%	127,7

Посматрано по артиклима, у **2022. години**, у увозу Републике Србије, поред Неразврстане робе по ЦТ²- робе на складиштењу (чији увоз бележи раст од 29,9% мг, а чини 7,9% укупног увоза Републике Србије у 2022), највише се увозила **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова** (5,6% укупног увоза) и **Гас природни у гасовитом стању** (4,2% укупног увоза). Србија је у 2022. увезла **нафту** у вредности од 2,2 млрд евра, што је готово дуплиран увоз у односу на 2021. годину (раст 91,1% мг), док је посматрано количински увезено тек за 32,4% више мг. Нафта се у највећој мери увозила из Ирака (52,7%) и Русије (46,6%). Увоз **гаса** је у 2022. износио 1,6 млрд евра, што је за 282,8% више мг, док је посматрано количински увезено тек за 19,2% више мг. Гас се готово у потпуности увозио из Русије (57,7%) и Мађарске (41,0%).

Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије

Назив производа	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
УКУПНО	8.117 производа		8.138 производа		8.360 врста производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	8,8%	102,4	8,2%	117,4	3.064.617	7,9%	129,9
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	3,2%	72,2	3,9%	155,4	2.175.517	5,6%	191,1
Гас природни у гасовитом стању	1,8%	72,8	1,5%	104,3	1.634.366	4,2%	382,8
Електрична енергија	0,2%	91,2	1,6%	982,9	1.574.410	4,0%	331,5
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	2,3%	89,2	2,7%	147,1	1.186.951	3,0%	151,0

Извоз Србије се највише ослања на тражњу Европске уније (ЕУ) и региона, која је остала снажна и у току 2022. У 2022. је **на тржиште ЕУ пласирано око 64% укупног извоза**, затим на тржиште ЦЕФТА и земаља евроазијске уније. **Највећи део увоза потиче из земаља ЕУ (око 55%)**, из земаља евроазијске уније и ЦЕФТЕ.

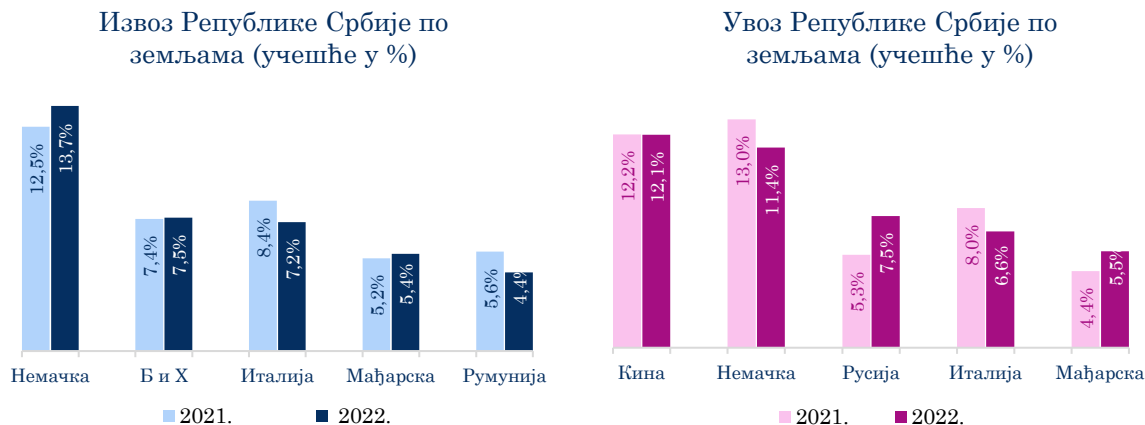
Србија је у 2022. забележила **робни извоз у 182 земље**, односно **увоз из 216 земаља**. **Најзначајније извозно тржиште у 2022. традиционално је Немачка (13,7% укупног извоза)**. Извоз у првих пет земаља чинио је 38,2% укупног извоза Србије у 2022. години. **Извоз ка готово свим значајним извозним партнерима је у 2022. порастао у односу на 2021.** У оквиру групе од првих пет извозних земаља, извоз је највише повећан у Немачку (за 38,0% мг), Мађарску (за 32,3% мг) и Босну и Херцеговину (за 27,4%), док је извоз у Румунију смањен (за 0,2% мг). Збирно је **извоз у првих пет земаља повећан међугодишње за 23,4%**.

² На основу методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, појам **Неразврстана роба по ЦТ** обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

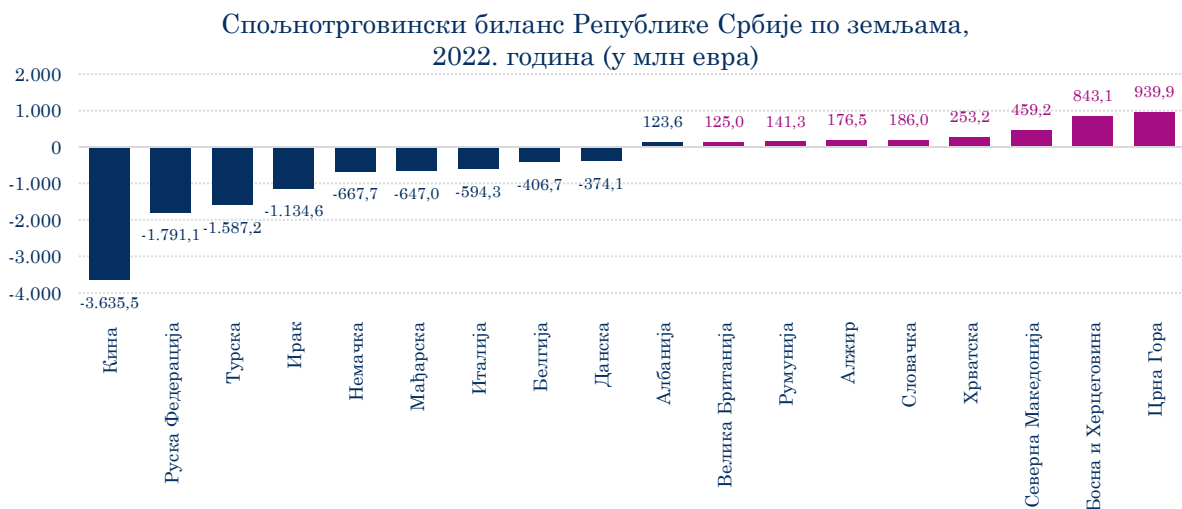

Земље из којих је Србија бележила највећи увоз у 2022. години су Кина (12,1% укупног увоза) и Немачка (11,4%). Увоз из првих пет земаља, ранжираних према вредности увоза у еврима, чинио је 43,2% укупног увоза Србије у 2022. години. Највећи међугодишњи раст вредности увоза забележен је из Руске Федерације (за 91,0%) и Мађарске (за 70,2%). Збирно гледајући, увоз из првих пет земаља је повећан за 36,0% у односу на увоз остварен 2021. године. **Кина је у 2022. години престигла Немачку као најзначајнијег увозног партнера Србије.**

Највећи суфицит у размени у 2022. години Србија је остварила са Црном Гором (у вредности од 939,9 млн евра) и **Босном и Херцеговином** (843,1 млн евра). У Црну Гору је извезено највише прехранбених производа (18,1% укупног извоза у Црну Гору) и електричне енергије и гаса (13,2%), а у Босну и Херцеговину прехранбених производа (14,6% укупног извоза у БиХ), кокса и деривата нафте (14,0%) и основних метала (10,0%).

С друге стране, **највећи дефицит у размени је забележен у трговини са Кином** (-3,6 млрд евра) и **Руском Федерацијом** (-1,8 млрд евра). Увоз из Кине се највише састојао од увоза рачунара, електронских и оптичких производа (16,6% укупног увоза из Кине), затим неklasификованих производа по КД (16,0%) и непоменутих машина и опреме (14,9% укупног увоза из Кине). Са Руском Федерацијом, негативан спољнотрговински салдо резултат је високе вредности увоза сирове нафте и природног гаса (66,8% укупног увоза из Русије). Следе Турска (дефицит -1,6 млрд евра), Ирак (-1,1 млрд евра) и Немачка (-667,7 млн евра).

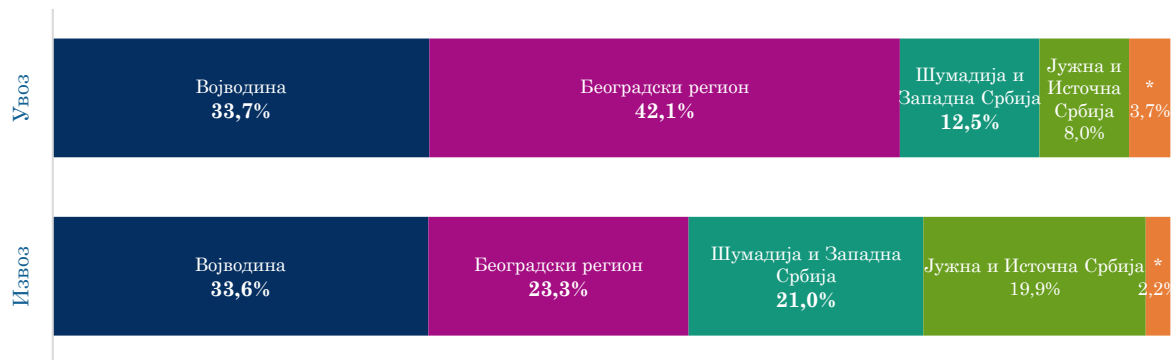
У прва три квартала 2022. године, **укупна вредност извоза петнаест највећих извозника Републике Србије износила је 5,4 млрд евра** (27,1% укупног извоза Србије у истом периоду). На месту највећег извозника је **Serbia Zijin Mining**, а следе **HBIS Group Serbia** и **Serbia Zijin Bor Copper**.

Петнаест највећих извозника Србије у периоду јануар - септембар 2022. године

Назив извозника	Седиште	Вредност извоза (млн евра)
Serbia Zijin Mining D.O.O.	Брестовац	769,5
HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.	Београд	679,5
Serbia Zijin Bor Copper	Бор	676,4
Naftna Industrija Srbije a.d.	Нови Сад	484,2
Tigar Tyres d.o.o.	Пирот	370,8
Henkel Srbija d.o.o.	Београд	368,9
LEONI Wiring Systems Southeast d.o.o.	Прокупље	309,1
ZF Serbia D.O.O.	Панчево	273,2
Društvo za trgovinu ROBERT BOSCH d.o.o.	Београд	241,8
HIP - Petrohemija a.d.	Панчево	241,5
Yura Corporation d.o.o.	Рача	233,3
Hemofarm a.d.	Вршац	213,1
Grundfos Srbija d.o.o.	Инђија	195,7
Philip Morris Operations a.d.	Ниш	175,4
GORENJE DOO	Ваљево	172,7

Посматрано по регионима, **Војводина је имала највеће учешће у извозу Републике Србије у 2022. години (33,6%),** док се у увозу налазила на другом месту (33,7%), одмах након Београдског региона који је остварио 42,1% укупног увоза Републике Србије у 2022. години.

Извоз и увоз Републике Србије по регионима у 2022. години (учешће %)

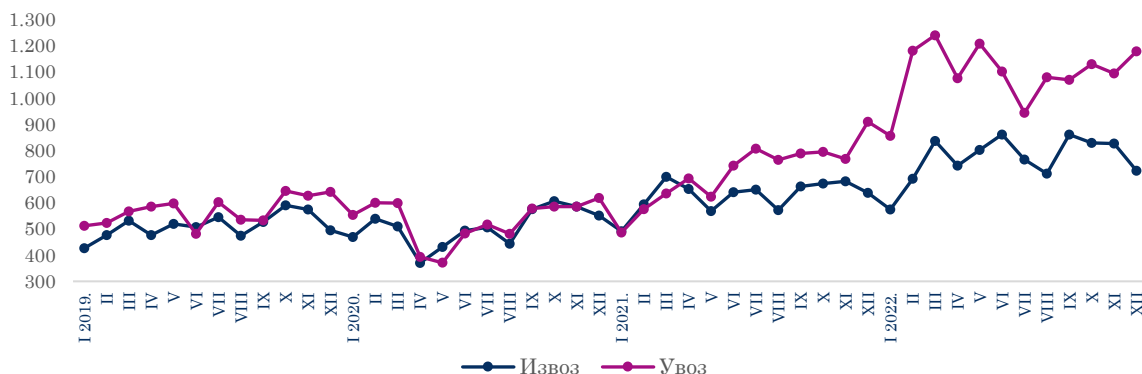
*Неразврстано по територији

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, након раста током фебруара и марта 2022. године, бележила је благи пад у априлу, да би након тога **извоз бележио путању раста све до јула, од када бележи променљиво кретање. Увоз АП Војводине је бележио променљиво кретање од почетка године.**

Кретање извоза и увоза АП Војводине по месецима (у млн евра)

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине у 2022. години износила је 22,4 млрд евра, што је за 38,9% више од робне размене остварене 2021. године. Укупна вредност извоза робе у Војводини је у 2022. износила 9,3 млрд евра, што је за 23,1% више од вредности извоза 2021, док је увоз реализован у вредности од 13,2 млрд евра, што је за 52,7% више у односу на увоз у 2021. години.

Из спољнотрговинске робне размене АП Војводине је у 2022. години забележен дефицит у вредности од 3,9 млрд евра, који је готово четири пута, односно за 2,8 млрд евра већи од дефицита забележеног 2021. године. **Покривеност увоза извозом у спољнотрговинској робној размени АП Војводине је у 2022. износила 70,5%** и због значајнијег раста увоза у односу на раст извоза мања је него 2021. године када је износила 87,4%.

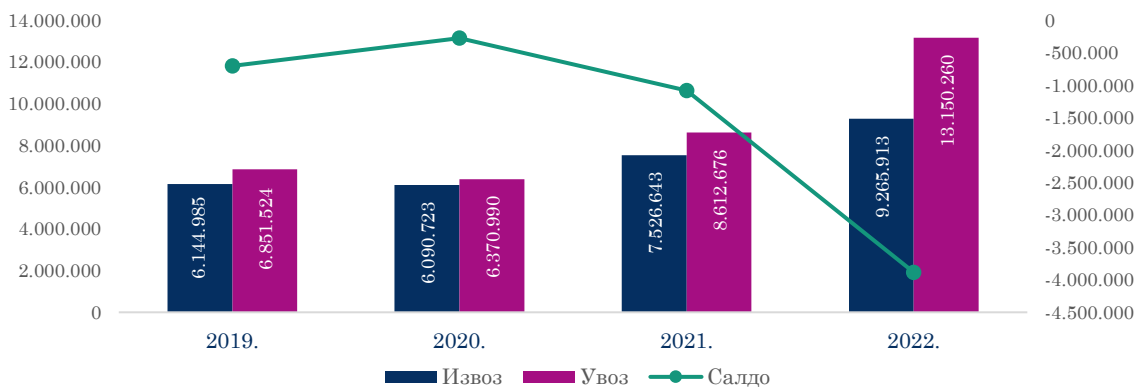
Само у децембру 2022, спољнотрговинска робна размена АП Војводине је износила 1,9 млрд евра и међугодишње је била већа за 22,8%, услед раста вредности извоза од 13,1% мг. и увоза од 29,6% у односу на децембар 2021. године.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

*у 000 евра

Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
2022.	9.265.913	123,1	13.150.260	152,7	22.416.173	138,9	-3.884.347	357,7
2021.	7.526.643	123,6	8.612.676	135,2	16.139.319	129,5	-1.086.033	387,5
2020.	6.090.723	99,1	6.370.990	93,0	12.461.712	95,9	-280.267	39,7
2019.	6.144.985	108,7	6.851.524	106,2	12.996.509	107,4	-706.539	88,2
2018.	5.651.882	114,2	6.453.249	121,2	12.105.131	117,8	-801.367	214,0

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (у хиљадама евра)

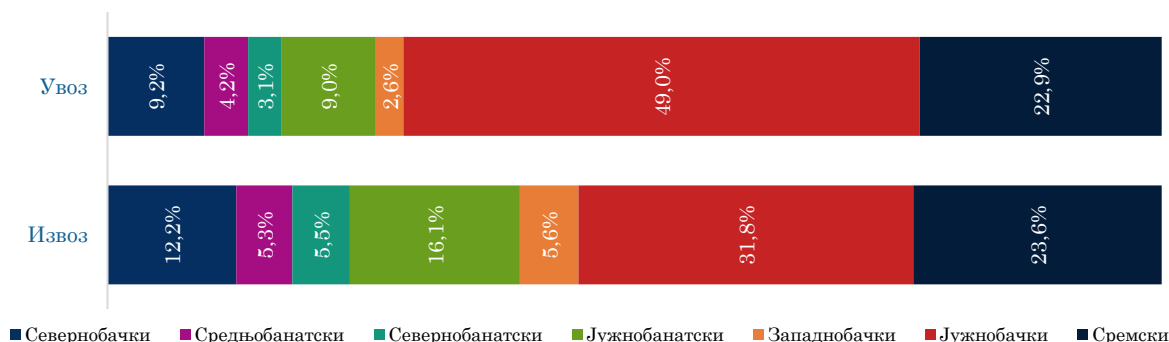

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине 2022. године чинила је 33,7% укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије у истом периоду, при чему је војвођански извоз чинио 33,6% републичког извоза, а увоз 33,7% укупног увоза Републике 2022. године.

Посматрано по управним окрузима, доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине у 2022. години имао је Јужнобачки округ (реализовао је 31,8% укупног војвођанског извоза и готово половину укупног увоза АП Војводине у 2022, тачније 49,0%). На другом месту се налази Сремски округ, који је у 2022. реализовао 23,6% укупног војвођанског извоза, односно 22,9% укупног увоза.

Извоз и увоз АП Војводине по управним окрузима, 2022. године

Спољнотрговинска робна размена по економској намени Европске уније (ЕУ)

Посматрано по економској намени ЕУ³, из АП Војводине су се у 2022. години, традиционално, највише извозили **Интермедијарни производи (38,6% укупног извоза)**. На другом месту био је извоз Капиталних производа, са учешћем од 21,4%, а на трећем месту извоз Нетрајних производа за широку потрошњу, са учешћем од 21,0% у укупном војвођанском извозу. Преостале три групе имале су појединачно учешће мање од по 10,0% у укупном извозу АП Војводине у 2022. године.

Структура извоза АП Војводине по економској намени ЕУ, 2022. године

У односу на 2021. годину, највише је повећан извоз **Интермедијарних производа (за 29,8% мг)** и **Капиталних производа (за 28,2% мг)**.

³ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenaip2010.pdf>

У структури увоза АП Војводине по економској намени ЕУ 2022. године, најзначајнији је био увоз **Интермедијарних производа (31,1%)** и **Енергената (30,5% укупног увоза)**. На трећем месту био је увоз групе Некласификовано по намени ЕУ, са учешћем од 14,2%, а затим увоз Капиталних производа (13,2%). Увоз Нетрајних производа за широку потрошњу чинио је 9,8%, а увоз Трајних производа за широку потрошњу 1,2% укупног увоза АП Војводине током 2022. године.

Структура увоза АП Војводине по економској намени ЕУ, 2022. године

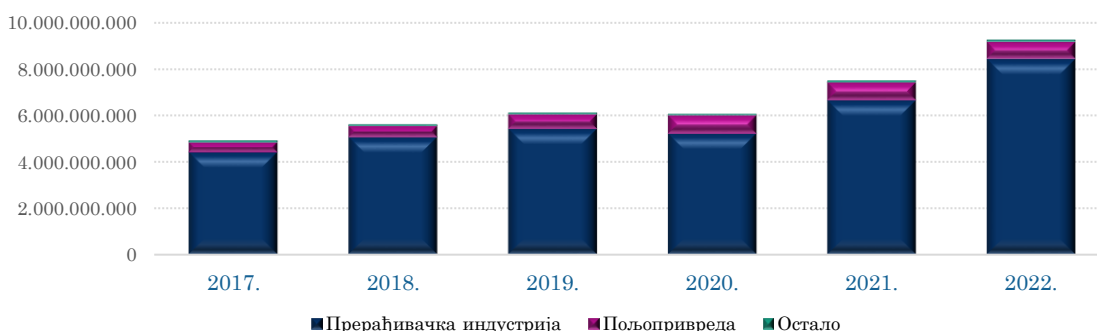

У поређењу са 2021. годином, увоз свих група производа по економској намени ЕУ у Војводини је порастао, а **највише је повећан увоз Енергената, за 133,6% мг**, вођен пре свега вишим увозним ценама нафтних деривата и гаса. Увоз Енергената АП Војводине чинио је **58,8% укупног увоза Енергената Републике Србије 2022.**

Спољнотрговинска робна размена по Класификацији делатности (КД 2010)

Као доминантан сектор у извозу АП Војводине, **Прерађивачка индустрија (учешће 91,2% у укупном извозу АП Војводине 2022. године)** је утицала на раст укупног робног извоза Покрајине у последњих шест година, осим у 2020. години када је забележен благ пад укупног извоза, вођен управо смањењем извоза Прерађивачке индустрије, а услед пада екстерне тражње и поремећаја у глобалним ланцима снабдевања изазваним пандемијом коронавируса. Међутим, у 2021, као и 2022. години, приметан је **значајан допринос поменутог сектора расту извоза АП Војводине** и тако је настављен растући тренд из преткризног периода.

Извоз АП Војводине по секторима делатности (у еврима)

Извоз Прерађивачке индустрије АП Војводине је у 2022. години забележио повећање вредности од 26,7% у односу на 2021. годину (вредносно повећање износи 1,8 млрд евра, док је укупан извоз АП Војводине повећан за 1,7 млрд евра). **Раст извоза је остварен у 22 од 23 области делатности**, а највећи допринос расту потекао је од извоза електричне опреме, прехранбених производа и непоменутих машина и опреме. Извоз **електричне опреме**, области са појединачно највећом

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

вредношћу извоза у прерађивачкој индустрији АП Војводине (1,3 млрд евра), остварио је кумулативни раст од 41,9% мг, са повећаним учешћем у укупном војвођанском извозу на 13,6% (са 11,8% колико је износило у 2021. години). Извоз **прехранбених производа** је забележио кумулативни раст од 24,2% и вредност извоза од 1,2 млрд евра, са готово непромењеним учешћем у укупном војвођанском извозу од 13,3% (13,2% у 2021. години), док је извоз **непоменутих машина и опреме** (вредност извоза 831,8 млн евра), са учешћем у укупном војвођанском извозу од 9,0%, забележио кумулативни раст од 31,8% мг.

Пољопривреда, шумарство и рибарство је сектор делатности који се налази на другом месту према вредности оствареног извоза у АП Војводини у 2022. години, али је забележио **међугодишње смањење вредности извоза од 7,2%**, пре свега услед смањене вредности извоза кукуруза за 95,4 млн евра, односно 26,8% (или за 811 хиљада тона мање у односу на 2021), узроковано пре свега мањим извозом у Румунију (-55,1% мг). Пољопривреда, шумарство и рибарство је сектор који је међугодишње смањивао учешће у укупном војвођанском извозу, са 10,4% колико је износило у 2021. години, на **7,8% у 2022. години**.

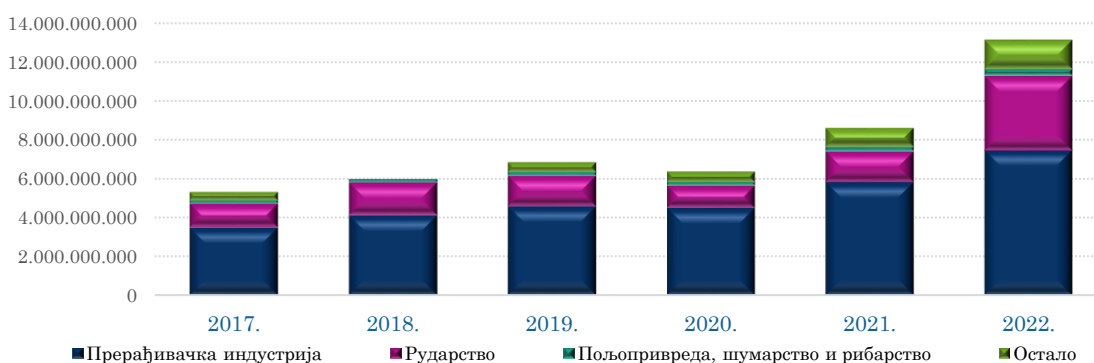
Остали сектори делатности имали су појединачно учешће мање од по 1% у укупном извозу АП Војводине у 2022. години.

Водећи сектори делатности у извозу АП Војводине

Сектор КД	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
Прерађивачка индустрија	86,0%	96,2	88,6%	127,4	8.451.542	91,2%	126,7
Пољопривреда, шумарство и рибарство	13,0%	125,2	10,4%	98,6	725.170	7,8%	92,8
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0,6%	90,1	0,6%	135,2	41.699	0,5%	87,1
Информисање и комуникације	0,4%	89,5	0,3%	99,2	36.669	0,4%	156,7
Рударство	0,1%	81,2	0,1%	118,0	7.609	0,1%	192,6

Протеклих година приметан је **растући тренд увоза АП Војводине**, са значајним доприносом увоза **Прерађивачке индустрије**, али и сектора **Рударство**. Прекид поменутог тренда бележен је у кризној 2020. години, након чега се очекивао спорији опоравак увоза услед комбинованог ефекта ниже домаће тражње и цена енергената. Ипак, **увоз АП Војводине се протекле две године вратио на претходну путању раста**.

Увоз АП Војводине по секторима делатности (у еврима)

Међугодишње повећање укупног робног увоза АП Војводине у 2022. години од 52,7% мг. последица је **повећања вредности увоза у свим секторима делатности АП Војводине**, а највећи утицај на раст имало је повећање вредности увоза од 142,4% мг. у сектору **Рударство**, које чини 29,3% укупног војвођанског увоза у 2022. години, као и повећање вредности увоза од 28,1% у сектору **Прерађивачке индустрије**, која чини 56,5% укупног војвођанског увоза у посматраном периоду.

У оквиру **Прерађивачке индустрије АП Војводине повећање вредности оствареног увоза забележено је у свих 23 области делатности**, при чему је највећи допринос расту потекао од повећања вредности увоза **хемикалија и хемијских производа**, од 49,8% мг. (са учешћем од 8,3% у укупном војвођанском увозу), затим увоз **прехранбених производа** (раст од 34,1% мг. и учешће 5,6%) и увоз **непоменутих машина и опреме** (раст од 23,4% мг. и учешће од 8,0% у укупном војвођанском увозу).

Рударство АП Војводине је у 2022. години забележило увоз у вредности од 3,9 млрд евра, остваривши повећање учешћа у укупном војвођанском увозу са 18,5%, колико је износило у 2021. години, на 29,3% у 2022. години. Раст увоза Рударства у Војводини је највећим делом проузрокован **растом вредности увоза сирове нафте и природног гаса од 143,7% мг**, групе која чини 98,8% увоза целокупног Рударства у Војводини у посматраном периоду. Количински је увезено само за 27,0% више у односу на 2021. годину, што указује на пораст вредности увоза пре свега услед **повећане увозне цене нафте и гаса** у посматраном периоду.

Сектор **Некласификовано по КД** је био на трећем месту у увозу АП Војводине у 2022. години, са учешћем од 11,2% и међугодишњим повећањем вредности од 56,4%, док је на четвртном месту био увоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства**, са учешћем од 2,6% у укупном војвођанском увозу и растом вредности од 35,6% у односу на 2021. годину.

Водећи сектори делатности у увозу АП Војводине

Сектор КД	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
Прерађивачка индустрија	70,2%	98,2	67,3%	129,7	7.429.494	56,5%	128,1
Рударство	18,2%	72,5	18,5%	137,5	3.855.272	29,3%	242,4
Некласификовано по КД	8,0%	105,2	10,9%	184,3	1.473.176	11,2%	156,4
Пољопривреда, шумарство и рибарство	3,2%	110,2	3,0%	124,8	346.531	2,6%	135,6
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0,2%	79,3	0,1%	98,5	21.619	0,2%	170,2

Посматрано по областима делатности, **највеће учешће у извозу АП Војводине у 2022. години** имале су управо области прерађивачке индустрије, и то на првом месту **Производња електричне опреме (13,6% укупног војвођанског извоза, реализованог највећим делом у Немачку 53,7%)** и **Производња прехранбених производа (13,3% укупног војвођанског извоза)**. У групи од првих десет области делатности у извозу АП Војводине, осим области прерађивачке индустрије, истиче се и област пољопривреде, односно Пољопривредна производња, лов и услужне делатности, која се налази на петом месту, са учешћем од 7,8% у укупном војвођанском извозу 2022. године.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Водеће делатности у извозу АП Војводине, 2022. година
(кумулативно учешће 78,4% у укупном извозу)

У увозу АП Војводине у 2022. години, посматрано по областима делатности, на водећем месту је увоз области сектора Рударство - **Експлоатација сирове нафте и природног гаса (29,0% укупног војвођанског увоза 2022)**, реализован пре свега из Руске Федерације (51,4%), а потом Ирака (30,1%). Остале области делатности, у групи од првих десет у увозу АП Војводине, припадају сектору прерађивачке индустрије.

Водеће делатности у увозу АП Војводине, 2022. година
(кумулативно учешће 83,8% у укупном увозу)

Посматрано по производима, у 2022. години је из АП Војводине извезено **4.953 различите врсте производа**. Водећи извозни производи били су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила** (учешће 4,6% и повећање вредности извоза од 14,0% мг) и **Делови за машине из тарифног броја 8501⁴ и 8502⁵, остало** (учешће 3,2% и раст вредности извоза од 43,6% мг, пре свега услед повећаног извоза у Немачку).

⁴ ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори (осим генераторских агрегата).

⁵ ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

У групи од десет водећих извозних производа АП Војводине, само један је забележио међугодишње смањење вредности извоза, и то Кукуруз, остали, од 26,8% мг, услед значајног смањења вредности извоза у Румунију.

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине

Назив производа	2020.		2021.		2022.		
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021
УКУПНО	4.750 производа		4.834 производа		4.953 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	7,2%	85,3	5,0%	85,6	430.017	4,6%	114,0
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	0,8%	190,4	2,7%	416,0	293.885	3,2%	143,6
Кукуруз, остали	6,8%	123,4	4,7%	86,3	260.917	2,8%	73,2
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	1,5%	68,5	2,6%	209,7	237.000	2,6%	119,8
Остали лекови, за малопродају	2,8%	114,4	2,1%	92,0	206.883	2,2%	131,2
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	2,8%	101,6	2,2%	97,4	174.789	1,9%	106,6
Остала пшеница и наполица, остало	1,1%	172,4	2,2%	239,8	174.477	1,9%	106,4
Делови и прибор за моторна возила (8701-8705) ⁶ , остало	1,4%	82,6	1,4%	122,9	123.111	1,3%	116,4
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	1,2%	125,8	1,4%	142,2	121.401	1,3%	114,6
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	0,6%	66,1	0,8%	183,5	110.912	1,2%	179,3

Током 2022. године у АП Војводину је увезено 6.641 различита врста производа. Највећу вредност увоза забележиле су **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова**, у вредности од 2,2 млрд евра, са учешћем од 16,5% у укупном војвођанском увозу и међугодишњим повећањем вредности увоза 91,1% и потом **Гас природни у гасовитом стању**, који је увезен у вредности од 1,6 млрд евра и чинио је 12,4% укупног војвођанског увоза у 2022, остваривши међугодишњи раст вредности увоза од 285,5% (физички обим увоза гаса повећан је само за 19,5% мг, што указује на повећану увозну цену гаса у посматраном периоду).

И преостали увозни производи у групи од десет водећих у увозу АП Војводине забележили су међугодишње повећање вредности увоза. Значајно међугодишње повећање вредности увоза забележено је и код увоза **Урее са садржајем више од 45% по тежини азота и Минералних или хемијских ђубрива**, за 216,2% мг. и 90,8% мг, респективно.

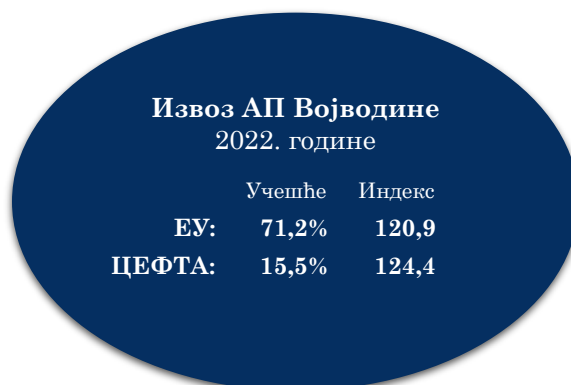
⁶ ЦТ 8701 - Трактори (осим оних из тарифног броја 8709); ЦТ 8702 - Моторна возила за превоз десет или више особа, укључујући возача; ЦТ 8703 - Путнички аутомобили и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица (осим оних из тарифног броја 8702), укључујући „караван” и „комби” возила и возила за трке; ЦТ 8704 - Моторна возила за превоз робе; ЦТ 8705 - Моторна возила за специјалне сврхе (нпр: возила за превлачење неисправних аутомобила, дизалична возила, ватрогасна возила, возила са уграђеном бетонском мешалицом, возила за чишћење путева, возила за прскање и посипање, возила - покретне радионице, покретне радиолошке јединице), осим оних конструисаних првенствено за превоз путника или робе.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине

Назив производа	2020.		2021.		Вредност (у 000 евра)	2022.	
	Учешће	Индекс 2020 2019	Учешће	Индекс 2021 2020		Учешће	Индекс 2022 2021
УКУПНО	6.513 производа		6.656 производа		6.641 врста производа		
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	11,5%	72,2	13,2%	155,4	2.175.517	16,5%	191,1
Гас природни у гасовитом стању	6,4%	72,6	4,9%	104,1	1.634.050	12,4%	385,5
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	2,9%	110,1	5,8%	274,6	869.581	6,6%	173,1
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	5,2%	102,6	5,1%	133,9	603.581	4,6%	137,3
Жица од рафинисаног бабра, попречног пресека > 6mm	1,7%	95,3	2,3%	182,7	221.779	1,7%	112,8
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	0,8%	133,9	1,2%	210,5	172.409	1,3%	161,0
Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота	0,4%	97,1	0,4%	147,2	120.534	0,9%	316,2
Производи остали, од пластичних маса, остало	0,9%	95,6	0,8%	109,9	72.906	0,6%	111,1
Аутомобили, дизел, >1500-2500 cm ³ , употребљавани	0,7%	81,7	0,7%	121,9	70.995	0,5%	123,0
Минерална или хемијска ђубрива, садрже N, P и K (N>10%)	0,5%	142,8	0,4%	90,6	57.734	0,4%	190,8

Извоз АП Војводине се, као и укупан републички извоз, у највећој мери ослања на тражњу ЕУ и региона. У 2022. години на тржиште ЕУ пласирано је **71,2%** укупног војвођанског извоза, а за **20,9%** више него 2021. године, док је на тржиште ЦЕФТА⁷ пласирано **15,5%** извоза, а за **24,4%** више него претходне године. Извоз АП Војводине у ЕУ се у највећој мери базира на извозу моторних возила и приколица, електричне опреме и пољопривреде, док се у земље ЦЕФТА највише извозе кокс и деривати нафте.

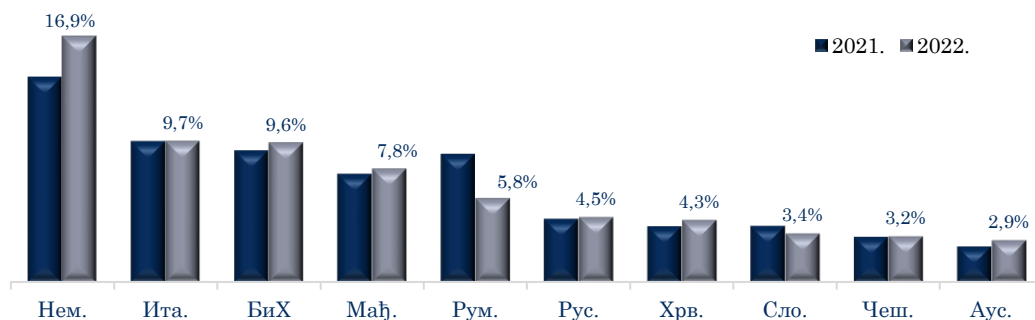
АП Војводина је у 2022. години забележила извоз у 151 различиту земљу. Извоз у првих десет земаља чинио је **67,8%** укупног извоза АП Војводине. Главна дестинација војвођанског извоза је, традиционално, била Немачка, у коју је извезена роба у вредности од 1,6 млрд евра, тј. **16,9%** укупног војвођанског извоза. Значајан извоз је пласиран и у Италију (**9,7%**), Босну и Херцеговину (**9,6%**) и Мађарску (**7,8%**).

У односу на 2021. годину, извоз АП Војводине је повећан ка свим земљама из групе водећих десет извозних дестинација, осим у Румунију где је реализован извоз међугодишње смањен за 130,0 млн евра или **19,6%** (узроковано смањењем вредношћу извоза кукуруза). Највеће повећање вредности извоза је забележено у размени са Немачком, где је извоз повећан за 502,9 млн евра или **47,4%** (вођен повећањем извоза електричне опреме) и Босну и Херцеговину, за 206,7 млн евра или **30,3%** (вођен повећањем извоза деривата нафте).

⁷ ЦЕФТА: Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

Првих десет земаља у извозу АП Војводине (учешће у %)

Нешто више од половине увоза АП Војводине потиче из земаља ЕУ (51,8% у 2022), који је у односу на 2021. годину забележио повећање од 41,7%, док увоз из земаља ЦЕФТА чини 3,0% укупног војвођанског увоза и у 2022. години је у односу на 2021. био већи за 31,8%. Највећи део војвођанског увоза из ЕУ се односи на увоз **нафте и гаса**, а значајан део увоза из ЕУ обухвата и **некласификовано по КД**, док се **из земаља ЦЕФТА** највише увозе **основни метали**, хемикалије и хемијски производи, фармацеутски производи и сл.

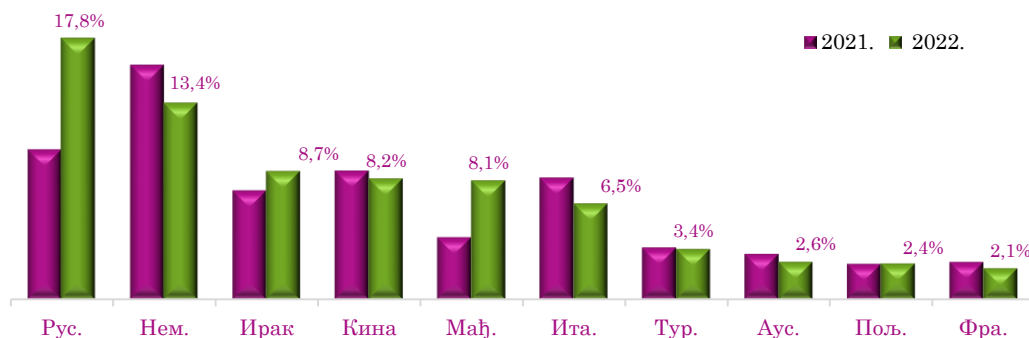
Увоз АП Војводине
2022. године

	Учешће	Индекс
ЕУ:	51,8%	141,7
ЦЕФТА:	3,0%	131,8

Војводина је у 2022. години забележила увоз из 168 различитих земаља. Увоз из првих десет земаља чинио је 73,3% укупног војвођанског увоза у 2022. Највећи увоз је забележен из **Руске Федерације (17,8%)** и **Немачке (13,4%)**. Русија је у 2022. години **престигла Немачку** као најзначајнијег увозног партнера Војводине.

У поређењу са 2021. годином, увоз је повећан из свих увозних земаља АП Војводине из групе првих десет. **Највеће повећање увоза је забележено из Русије**, за 1,5 млрд евра, односно 165,8% мг, вођено повећаном вредношћу увоза **нафте и гаса**, за 1,3 млрд евра или 190,2% мг. (у 2022. је увоз нафте и гаса из Русије износио 2,0 млрд евра, док се у 2021. увезло у вредности од 674,6 млн евра, при чему је физички обим увоза повећан за свега 48,9%, што указује на **повећану увозну цену нафте и гаса**). Такође, **значајно је повећана и вредност увоза из Мађарске**, за 698,4 млн евра, односно 191,6% мг, вођено повећаном вредношћу увоза гаса (у 2022. је из Мађарске увезено гаса у вредности од 670,3 млн евра, док у 2021. години од свега 33,5 млн евра).

Првих десет земаља у увозу АП Војводине (учешће у %)

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи у 2022. години

Извозни производ	Учешће	ЗЕМЉА	Учешће	Увозни производ
1.563,6 млн евра		Немачка 14,8% 	1.757,6 млн евра	
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	17,0%		21,4%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Генератори наизменичне струје, снаге преко 750kVA	6,0%		12,4%	Жица од рафинисаног бабра, попречног пресека>6mm
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	6,0%		3,5%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
413,4 млн евра		Руска Фед 12,3% 	2.338,3 млн евра	
Храна за псе и мачке, скроб >30%, млечни производи =<10%	7,8%		43,4%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Остали лекови, за малопродају	7,8%		40,3%	Гас природни у гасовитом стању
Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 дец.	6,0%		3,4%	Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота
723,4 млн евра		Мађарска 8,0% 	1.062,8 млн евра	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	21,9%		63,1%	Гас природни у гасовитом стању
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	6,6%		3,3%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови осталих гасних турбина	3,7%		3,0%	Мешавине амонијум нитрата и CaCO ₃ , садрже азота=<28%
897,5 млн евра		Италија 7,8% 	858,7 млн евра	
Остала пшеница и наполица, остало	8,5%		6,2%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Кукуруз, остали	7,9%		4,9%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Лице и делови лица, осим уметака за ојачање, од коже	5,4%		3,1%	Производи остали, од пластичних маса, остало
5,7 млн евра		Ирак 5,1% 	1.146,6 млн евра	
Покривачи подова, подлога премазана поливинилхлоридом	24,2%		100%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Остали лекови, за малопродају	16,6%			
Лекови, садрже остале антибиотике, за малопродају	11,3%			
888,1 млн евра		БиХ 5,1% 	261,5 млн евра	
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	18,1%		7,6%	Шипке ТВ, котур, остале, кружне, <14mm, остале, C>0,06<0,25%
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	7,7%		6,2%	Дрво обрађено по дужини, од јеле и смреке, остало
Кукуруз, остали	4,4%		5,7%	Остали лекови, у одмереним дозама
46,6 млн евра		Кина 5,0% 	1.081,8 млн евра	
Остали мотори наизменични, вишефазни, >37kW=<75kW, остали	22,7%		14,9%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Месо говеђе, без костију, остало, смрзнуто	15,9%		14,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Остале центрифугалне пумпе, једноступене, за остале сврхе	13,3%		2,6%	Уређаји за климатизацију (прозорски, зидни), сплит системи
534,0 млн евра		Румунија 3,5% 	244,1 млн евра	
Кукуруз, остали	16,4%		9,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	12,9%		8,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	9,9%		6,4%	Угљоводоници гасовити, течни, остало
396,4 млн евра		Хрватска 3,0% 	279,0 млн евра	
Делови шинских возила, осим за локомотиве, остало	5,5%		13,0%	Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву
Уље од сунцокрета, шафранике, сирово, за остале сврхе	4,6%		9,6%	Цемент портланд, остали
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	4,6%		6,1%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу

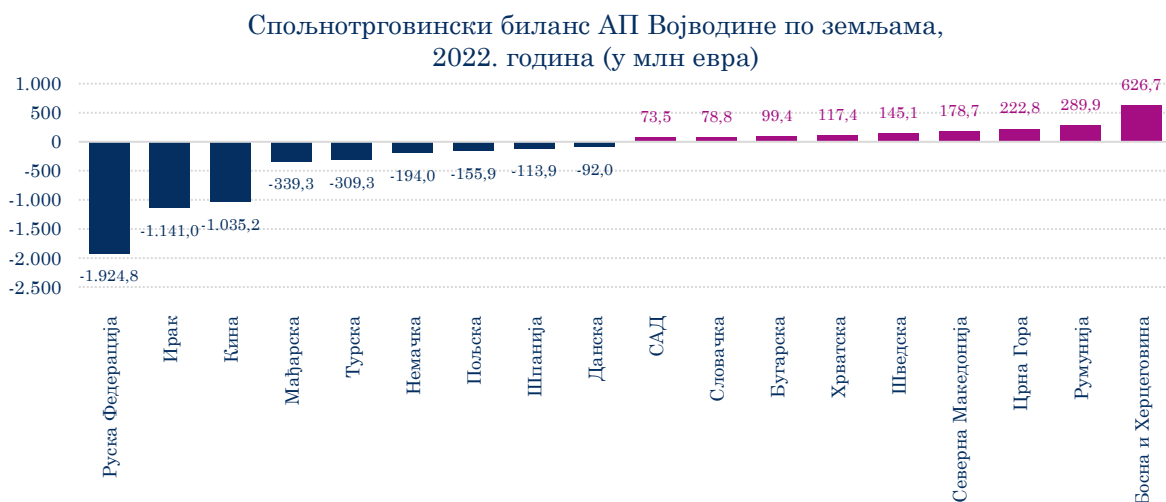

267,0 млн евра		Аустрија 2,7%	336,1 млн евра	
Остали производи, од стакла, остали	13,3%		11,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови за производе из тарифног броја 8414 ⁸ , остали	7,0%		2,6%	Делови изолациони, од пластичне масе
Кукуруз, остали	6,7%		2,4%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу

Највећи суфицит у размени, Војводина је у 2022. остварила са Босном и Херцеговином (у вредности од 626,7 млн евра). У Босну и Херцеговину је највише извезено кокса и деривата нафте (31,3%), затим прехранбених производа (14,4%) и основних метала (11,7%).

С друге стране, **највећи дефицит у размени Војводина је забележила у трговини са Руском Федерацијом** (-1,9 млрд евра), што је резултат високе вредности увоза сирове нафте и природног гаса (83,7% укупног војвођанског увоза из Русије у 2022. години).

Спољнотрговинска робна размена по Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК)

Посматрано по секторима СМТК, у извозу АП Војводине у 2022. години **највеће учешће од 32,5% имао је сектор Машине и транспортни уређаји**, који је у односу на 2021. годину забележио међугодишње **повећање вредности извоза од 33,9%**. У оквиру посматраног сектора највише су се извозиле **електричне машине, апарати и уређаји** (33,1% укупног извоза сектора) и **погонске машине и уређаји** (26,5% извоза сектора). Посматрани сектор је највећи извоз у 2022. бележио у **Немачку (32,4%) и Мађарску (10,9%)**.

На другом месту налазио се извоз сектора **Храна и живе животиње (16,7% укупног војвођанског извоза у 2022)**, који је у односу на претходну годину **повећан за 10,9%**, а највећи извоз је забележио у **Италију (15,9%)**, потом Румунију (12,4%) и Босну и Херцеговину (12,3%). У оквиру датог сектора, највише је извезено **Житарица и производа од житарица (42,2%) и Сточне хране, осим жита у зрну (19,1%)**.

⁸ ЦТ 8414 - Ваздушне или вакуум пумпе, ваздушни или гасни компресори и вентилатори; Вентилационе или рециркулационе напе (аспиратори) са уграђеним вентилатором, укључујући оне опремљене филтерима; Гасно-непропусни ормари за биолошку сигурност опремљени или неопрељени филтерима.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих пет сектора у извозу АП Војводине 2022. године, према СМТК

Сектор СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс
Машине и транспортни уређаји	3.011.040	32,5%	133,9
Храна и живе животиње	1.550.249	16,7%	110,9
Израђени производи сврстани по материјалу	1.310.100	14,1%	133,7
Хемијски и слични производи, нигде поменути	1.132.642	12,2%	113,5
Разни готови производи	1.092.498	11,8%	121,1

Посматрано по производима СМТК, у 2022. години је у извозу АП Војводине на првом месту била **Нафта, уља од битуменозних минерала, остала**, извезена у вредности од 507,2 млн евра, а која је забележила међугодишње повећање вредности извоза од 43,2% (највише због повећаног извоза у Босну и Херцеговину и Румунију). У групи од првих десет извозних производа по СМТК, **међугодишње је смањен једино извоз Кукуруза, осталог** (за 26,8% мг), услед смањеног извоза у Румунију.

Првих десет производа у извозу АП Војводине 2022. године, према СМТК

Назив производа СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс
Нафта, уља од битуменозних минерала, остала	507.216	5,5%	143,2
Сетови проводника за авионе, возила, бродове	430.017	4,6%	114,0
Делови, нн, погодни за ротационе електричне машине	294.052	3,2%	143,7
Кукуруз, остали	260.917	2,8%	73,2
Центрифугалне пумпе, нн	231.330	2,5%	110,4
Остали делови и прибор за моторна возила	225.115	2,4%	190,2
Лекови, нн, за малопродају	212.278	2,3%	132,4
АС мотори, осим мотора снаге=<37,5W	179.427	1,9%	242,4
Пшеница остала (и крупник) и наполица, у зрну	177.191	1,9%	106,5
Храна за псе и мачке, за продају на мало	140.381	1,5%	116,4

У увозу АП Војводине у 2022. години, посматрано по секторима СМТК, **највећи увоз са учешћем од 30,5% забележио је сектор Минерална горива, мазива и сродни производи**, који је у односу на 2021. годину повећан за 133,3%. У оквиру посматраног сектора највише се увозила нафта и нафтни деривати (57,7% увоза сектора) и гас (41,3%). Посматрани сектор је највећи увоз бележио из Руске Федерације (49,8%), Ирака (28,5%) и Мађарске (16,9%).

Првих пет сектора у увозу АП Војводине 2022. године, према СМТК

Сектор СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс
Минерална горива, мазива и сродни производи	4.017.011	30,5%	233,3
Машине и транспортни уређаји	2.436.936	18,5%	125,2
Израђени производи сврстани по материјалу	2.028.102	15,4%	124,9
Производи непоменути у СМТК Рев. 4	1.477.716	11,2%	156,6
Хемијски и слични производи, нигде поменути	1.324.843	10,1%	143,4

Посматрано по производима СМТК, у 2022. години је у увозу АП Војводине на првом месту била **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирови**, са учешћем од 16,5% (увезена у вредности од 2,2 млрд евра, уз међугодишње повећање вредности увоза од 91,1%), а на другом месту **Природни гас у гасовитом стању**

(учешће 12,4%), који је увезен у вредности од 1,6 млрд евра уз међугодишње повећање вредности увоза од чак 285,5% (највише због повећања увозне цене гаса).

Првих десет производа у увозу АП Војводине 2022. године, према СМТК

Назив производа СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирови	2.175.561	16,5%	191,1
Природни гас у гасовитом стању	1.634.050	12,4%	385,5
Неразврстана роба	1.473.964	11,2%	156,4
Жица од рафинисаног бабра	222.935	1,7%	112,8
Делови, нн, погодни за ротационе електричне машине	172.856	1,3%	161,1
Моторна возила за превоз особа, нн	141.081	1,1%	130,3
Нафта, уља од битуменозних минерала, остала	129.612	1,0%	145,0
Уреа у воденом раствору или не	121.320	0,9%	316,1
Остали електрични проводници, за напон =<1000 V	114.782	0,9%	105,2
Махине за обраду гуме или пластичне масе	107.215	0,8%	193,8

VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена

Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Спољнотрговинска размена аграрних производа Републике Србије у 2022. години износила је 8,1 млрд евра и повећана је за 20,2% у односу на 2021. годину, односно за 50,0% у односу на петогодишњи просек (2017-2021).

Извоз аграра Србије је у 2022. години износио 4,8 млрд евра, док је вредност увоза износила 3,3 млрд евра. У односу на петогодишњи просек, вредност извоза аграрних производа Србије је у 2022. години повећана за 42,3%, док је вредност увоза већа за 63,1%.

У 2022. години, као и претходних година, остварен је позитиван салдо у спољнотрговинској размени аграрних производа и износио је 1,6 млрд евра, што је за 12,4% мање од суфицита оствареног у 2021. години.

Током 2022. године, војвођански привредници су реализовали 43,0% (2,1 млрд евра) од укупног аграрног извоза Републике Србије, односно 36,2% (1,2 млрд евра) аграрног увоза Републике Србије.

Учешће аграра Војводине у спољнотрговинској размени аграра Републике Србије у 2022.

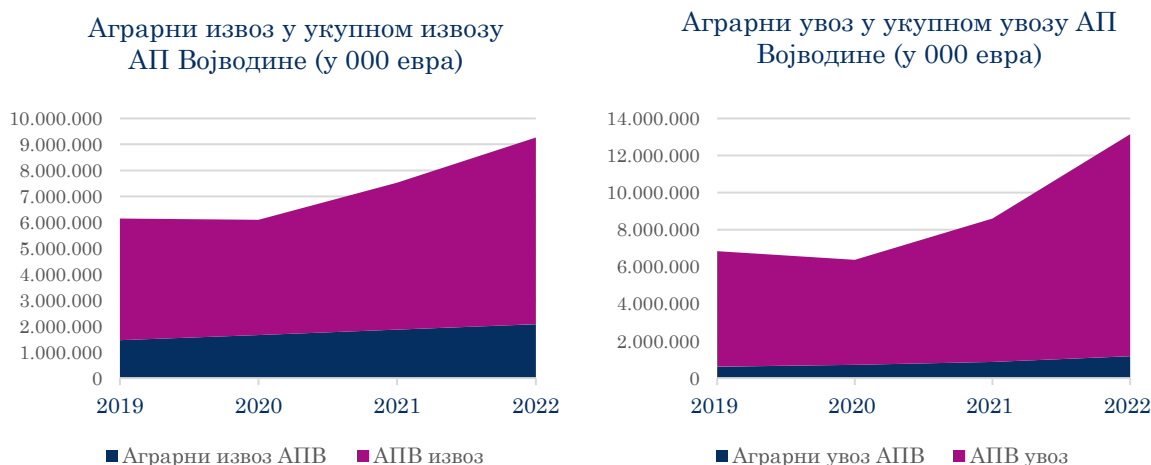

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска размена аграрног сектора АП Војводине значајно учествује у укупној спољнотрговинској размени АП Војводине и већ дужи низ година остварује позитиван спољнотрговински биланс.

У 2022. години учешће аграрних производа у укупном војвођанском извозу износило је 22,4%, док је у укупном војвођанском увозу заступљеност аграра била 9,0%. **Покривеност увоза извозом аграрних производа у Војводини је и даље висока и износи 175,8%**, али је, због већег раста увоза од раста извоза, нижа за 36,6% од покривености извоза увозом у 2021. години.

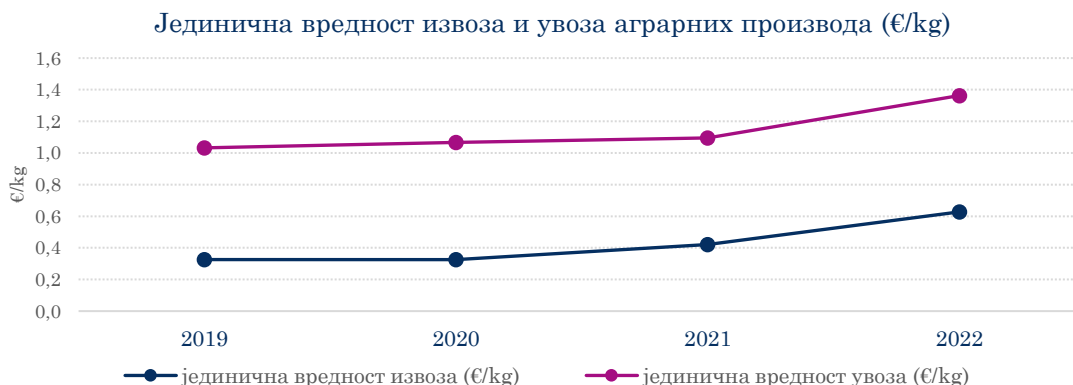
Током 2022. године, у Војводини је остварена укупна размена аграрних производа у вредности од 3,3 млрд евра, што је 18,7% више од остварене размене у 2021. години. Међугодишње, извоз је повећан за 11,3%, а раст увоза је износио 34,4%.

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине (по КД)

Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
2022.	2.072.948	111,3	1.179.466	134,4	3.252.413	118,7	893.482	90,7
2021.	1.862.627	112,3	877.342	121,6	2.739.969	115,1	985.285	105,1
2020.	1.658.867	113,6	721.703	116,8	2.380.570	114,5	937.165	111,2
2019.	1.460.680	117,2	617.907	119,8	2.078.587	118,0	842.773	115,3

*у 000 евра

Високе вредности извоза и увоза последица су, пре свега, раста цена на светском тржишту. У 2022. години јединична вредност извоза износила је 0,6 €/kg, док је јединична вредност увоза износила 1,4 €/kg. Ниже јединичне вредности извоза у поређењу са вредношћу увоза су показатељ **неповољне структуре извоза аграрних производа АП Војводине** у којој доминирају производи који имају нижу цену (и нижи степен прераде).

Посматрајући последњих пет година, **вредност извоза аграрних производа се повећавала, али се истовремено количина извезених производа смањивала.** Као последица раста извозних цена, и поред тога што су се извезле мање количине аграрних производа, остварена је већа вредност извоза.

У протеклих пет година евидентан је тренд раста вредности увоза. **Вредност увоза аграрних производа се просечно годишње повећавала за 23,4%.**

Посматрано према областима КД, у 2022. години је **извоз прехранбених производа био на првом месту**, са вредношћу извоза од 1,2 млрд евра и међугодишњим повећањем од 24,2%. **На другом месту налазио се извоз пољопривредне производње (34,7%),** где је дошло до смањења вредности извоза за 7,3% у односу на 2021. годину.

Највеће учешће у укупној вредности увоза аграрних производа, посматрано према областима КД, заузимају **такође прехранбени производи,** који бележе благи раст учешћа у укупном увозу аграра, али и раст вредности увоза од 34,1% у поређењу са 2021. годином.

Спољнотрговинска размена аграра АП Војводине у 2022. години (по областима КД)

Област КД	Извоз			Увоз			Салдо
	Вредност (у 000 евра)	Индекс 2022 2021	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)	Индекс 2022 2021	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)
Производња прехранбених производа	1.231.221	124,2	59,4%	741.780	134,1	62,9%	489.440
Пољопривредна производња, лов и услужне делатности	719.167	92,7	34,7%	338.143	135,6	28,7%	381.023
Производња пића	100.761	127,0	4,9%	35.238	132,8	3,0%	65.523
Производња дуванских производа	15.796	144,1	0,8%	55.917	132,4	4,7%	-40.120
Шумарство и сеча дрвећа	5.197	106,9	0,3%	4.335	113,6	0,4%	863
Рибарство и аквакултуре	806	115,1	0,0%	4.053	180,0	0,3%	-3.247
Укупно	2.072.948	111,3	100,0%	1.179.466	134,4	100,0%	893.482

Посматрано према гранама КД, **највеће учешће у извозу 2022. има грана Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака (30,8%),** на другом месту по вредности извоза из АП Војводине, са учешћем у укупном извозу од 14,8%, налази се грана Производња биљних и животињских уља и масти, а на трећем месту је Производња осталих прехранбених производа (13,2%).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Извоз аграра АП Војводине у 2022. години, по гранама КД (у 000 евра)

Посматрано према гранама КД, **највеће учешће у увозу има грана Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака (15,6%)**. На другом месту по вредности увоза у АП Војводину, са учешћем у укупном увозу од 13,3% заузима грана **Производња осталих прехранбених производа**, а на трећем месту је **Прерада и конзервисање меса и производа од меса (13,2%)**.

Увоз аграра АП Војводине у 2022. години, по гранама КД (у 000 евра)

Водећи извозни производ из АП Војводине је традиционално кукуруз, без обзира на то што је вредност извоза овог производа за 26,8% мања у односу на 2021. годину (95,4 млн евра). Посматрано по количини, 2022. године кукуруз је најмање извезен у последњих пет година. На другом месту налази се **пшеница**, која је захваљујући високој цени 2022. године оставарила највећу вредност извоза у протеклих пет година. Такође, у 2022. години се наставља раст вредности извоза **хране за псе и мачке**, по просечној годишњој стопи раста од 30,3% (посматрајући период од претходних пет година), а раст учешћа овог производа у укупном извозу је

порастао са 3,3% на 5,9%. **Чак четири аграрна производа се налазе међу првих двадесет производа по вредности извоза из АП Војводине.**

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине у 2022. години

Назив производа	Вредност (у 000 евра)	Индекс $\frac{2022}{2021}$	Учешће (у %)	Тежина (у t)	Индекс $\frac{2022}{2021}$
Кукуруз, остали	260.917	73,2	12,6%	927.610	53,4
Остала пшеница и наполица, остало	174.477	106,4	8,4%	562.434	73,1
Храна за псе и мачке, скроб>30%,млечни производи=<10%	121.401	114,6	5,9%	45.403	99,6
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	89.701	143,0	4,3%	52.863	103,2
Шећер бели, у чврстом стању	74.410	91,3	3,6%	106.102	59,8
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	69.820	150,9	3,4%	45.846	102,3
Концентрати беланчевина без млечних масноћа и слично	50.999	151,0	2,5%	29.164	108,8
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	47.353	68,5	2,3%	36.065	47,2
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	45.821	102,7	2,2%	20.448	90,3
Кукуруз, семенски, обични хибриди	40.485	165,6	2,0%	13.381	132,0

На увозној страни, највеће повећање у 2022. години забележено је код соје у зрну. Увезли смо 75,7 хиљада тона у вредности од 49,0 млн евра. Од 2021. године почео је значајнији увоз соје из Хрватске. Од укупне увезене количине соје у АП Војводину у прошлој години, 74,2% је увоз из Хрватске. До значајнијег повећања увоза дошло је и код **меса од домаћих свиња, смрзнутог**, првенствено због веће количине увоза из Шпаније. У 2022. години увезена је 7.561 тона **парадајза** у вредности од 12,3 млн евра. Иако су увезене мање количине парадајза (за 21,7%), због веће увозне цене остварена је већа вредност увоза за 15,6%. Аграрни производи нису толико заступљени у укупном увозу АП Војводине, као што су у извозу, па се међу првих двадесет производа налази само соја у зрну.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине у 2022. години

Назив производа	Вредност (у 000 евра)	Индекс $\frac{2022}{2021}$	Учешће (у %)	Тежина (у t)	Индекс $\frac{2022}{2021}$
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	48.988	235,4	4,2%	75.673	235,7
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	35.939	169,5	3,1%	14.077	137,9
Цигарете које садрже дуван, остале	35.604	185,0	3,0%	1.714	109,4
Кукуруз, семенски, обични хибриди	34.467	343,7	2,9%	8.511	277,1
Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе	25.189	163,5	2,1%	16.190	110,8
Кафа, непржена, са кофеином	25.178	162,4	2,1%	8.255	94,6
Банане, остале, свеже	19.338	96,0	1,6%	23.852	70,9
Производи за исхрану нигде непоменути, остало	18.612	165,8	1,6%	4.847	126,2
Коже говеђе, сирове, остале, укључујући крупоне, потрбушине	18.057	179,3	1,5%	18.424	108,1
Храна сточна, остало	17.962	117,7	1,5%	10.821	90,0

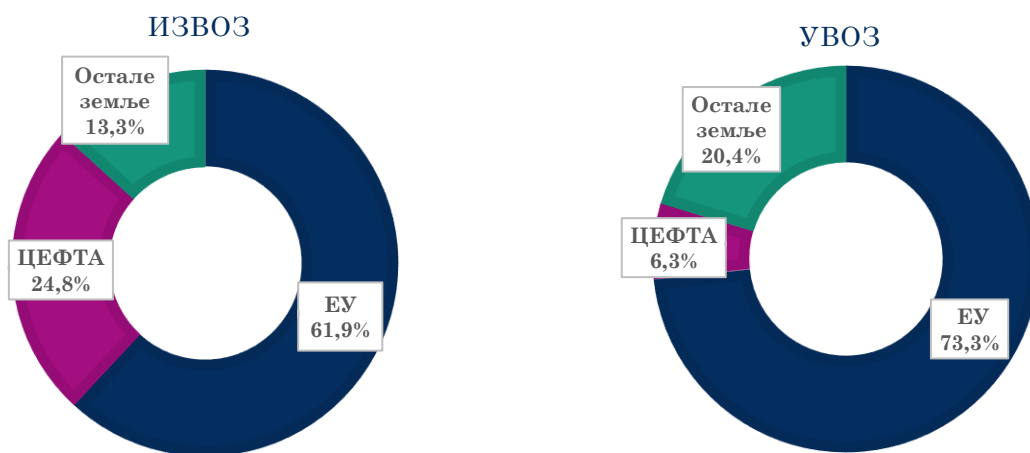
Посматрано према групама земаља, **61,9% (1,3 млрд евра) укупне вредности извоза аграрних производа АП Војводине у 2022. години усмерено је на**

тржиште Европске уније и у поређењу са претходним годинама бележи благи раст учешћа. Други најзначајнији партнер АП Војводине, када је у питању извоз аграрних производа, јесу чланице ЦЕФТА групације, са учешћем од 24,8% (514,3 млн евра), које бележе пад учешћа у укупном извозу аграра Војводине. Због близине тржишта и традиционалне повезаности, ЦЕФТА регион је значајно тржиште за аграрне производе из АП Војводине. Извоз аграра на остала тржишта у укупном извозу из АП Војводине учествовао је са 13,3%.

На увозној страни, у 2022. години учешће увоза аграрних производа из Европске уније у укупном увозу износило је 73,3% и показује благи раст учешћа из године у годину, док је тржиште ЦЕФТА учествовало са свега 9,5% и у поређењу са претходним годинама бележи благи пад учешћа. Учешће увоза аграрних производа са тржишта осталих земаља заузима 20,4% у укупном увозу у АП Војводину.

Структура спољнотрговинске размене аграра по групама земаља, 2022 (у %)

У 2022. години на тржиште ЕУ од примарних пољопривредних производа највише се извозио кукуруз, пшеница и јечам (ова три производа чине 70,0% од укупног извоза примарних пољопривредних производа у ЕУ), **а од прехранбених: уље сојино, шећер, храна за псе и мачке и сунцокретово уље** (32,1% од укупног извоза прехранбених производа у ЕУ).

Посматрано по појединим земљама чланицама ЕУ, у односу на укупан извоз аграрних производа из АП Војводине, у 2022. години највише се извозило на тржиште **Италије** 13,7% (пшеница, кукуруз, храна за псе и мачке), **Румуније** 9,5% (кукуруз, пшеница, јечам) и Хрватске 7,2 % (уље од сунцокрета, шећер, тестенине).

Посматрано по земљама ЦЕФТА групе, највише се извозило у **Босну и Херцеговину**, чије је учешће у укупном аграрном извозу из АП Војводине у 2022. години износило 12,9%, а најзначајнији производи у извозу били су кукуруз, пшеница, пиво, уље, брашно. Од свих производа који су се извозили из АП Војводине за **Црну Гору** (учешће у укупном извозу 5,4%), највећа вредност извоза остварена је извозом уља од сунцокрета, брашно, прерађевина од меса и сточне хране.

Међу првих десет земаља, у извозу се налази и **Руска Федерација**, са учешћем у укупном извозу од 4,9%, у коју највише извозимо Храну за псе и мачке, јабуке, кукуруз семенски и саднице воћа.

Када је реч о **увозу аграрних производа у АП Војводину из ЕУ**, од примарних пољопривредних производа највише увозимо соју, кукуруз семенски, парадајз, свиње живе масе ≤ 50 kg, а од прехранбених производа из ЕУ највише увозимо месо од домаћих свиња смрзнуто, коже говеђе остале, сточну храну и сладолед.

Међу земљама чланицама ЕУ, у 2022. години **највеће учешће у укупном увозу аграрних производа у АП Војводину има Немачка** 13,8% (цигарете, сладолед, чоколада, пекарски производи, сир), **Мађарска** 8,5% (соја, кукуруз, сточна храна, свињско месо смрзнуто, вода) и **Хрватска** 7,6% (соја у зрну, јечам, прерађевине од меса, кромпир, шаран).

Из ЦЕФТА региона, као што је то случај и са извозом, највише увозимо из Босне и Херцеговине (3,1%) и то млеко, уљане погаче и со. На другом месту по вредности увоза из региона ЦЕФТА је **Северна Македонија**, која у укупном увозу аграрних производа у АП Војводину учествује са 1,4%, а производи које највише увозимо су поврће, јабуке, грожђе и вино.

Првих десет земаља у извозу аграра Војводине са два најзаступљенија извозна производа у 2022. години (у 000 евра)

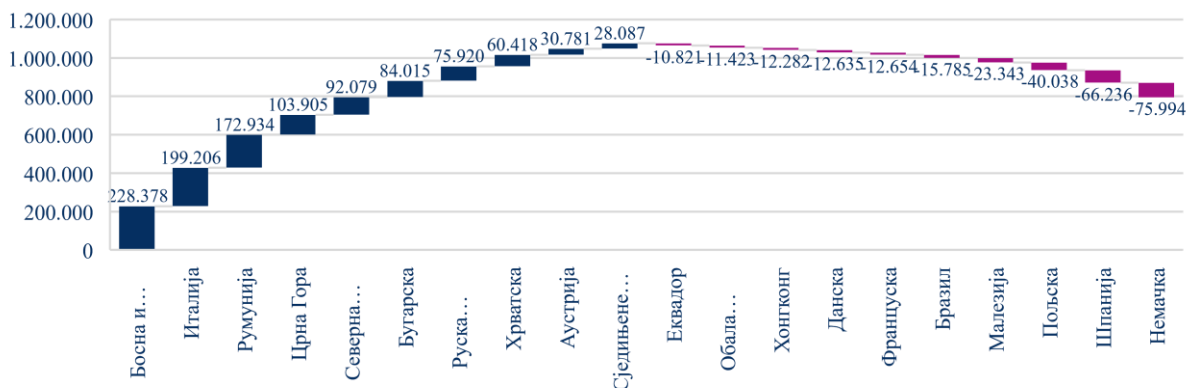

Првих десет земаља у увозу аграра Војводине са два најзаступљенија увозна производа у 2022. години (у 000 евра)

АП Војводина је у 2022. години извезла аграрне производе у 117 земаља, а увезла из 125 различитих земаља. Суфицит је остварила у размени са 75 земаља, а дефицит са 79. Највећи суфицит је остварен са Босном и Херцеговином, а највећи дефицит остварен је са Немачком.

Спољнотрговински биланс аграра АП Војводине по земљама (у 000 евра)

IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у Републици Србији је у 2022. години износио 2.310.035 лица. Од тога, 25,1% чини запосленост на територији Војводине (579.602 лица у 2022. години).

Запосленост је у односу на претходну годину у Србији повећана за 36.444 или 1,6%, а у Војводини за 4.374 лица или 0,8%.

У структури запослених у Војводини у 2022. години, 79,7% је запослено у правним лицима, 17,4% су предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2,9% су регистровани индивидуални пољопривредници.

У Војводини је у 2022. години највише запослених регистровано у Прерађивачкој индустрији (26,8%) и Трговини на велико и мало (16,0%).

Највећи међугодишњи раст запослености у Војводини је у 2022. забележен у сектору Информисање и комуникације (за 9,6% мг), док је запосленост међугодишње највише смањена у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (за 15,5% мг).

У условима и даље високе инфлације на глобалном нивоу, која је у највећој мери проузрокована факторима на страни понуде, поставља се питање утицаја фактора на страни тражње и показатеља тржишта рада, који све више заокупљају пажњу носилаца економске политике. **У свету преовлађују затегнути услови на тржишту рада**, иако су се крајем 2022. године појавили сигнали постепеног попуштања услед успоравања тражње послодаваца за радном снагом. Када говоримо о Републици Србији, услови на тржишту рада су, након кратког застоја у месецима након проглашења пандемије коронавируса, врло брзо нормализовани, и током 2021. године је **настављен раст броја запослених**, као и 2022, мада спорим темпом.

Укупан број запослених у Републици Србији је у 2022. години износио 2.310.035 лица, што у односу на 2021. годину представља повећање од 1,6% (око 37 хиљада лица). Основни генератор нових радних места је остао **приватни сектор** (око 31 хиљада запослених више тј. раст од 1,8% м.г, достигавши ниво од 1,7 млн лица), док је број запослених у **јавном сектору** благо повећан за 1,0% м.г. (односно око 6 хиљада лица).

Посматрано по делатностима, **међугодишњи раст запослености** се истиче код информисања и комуникација, стручних, научних и техничких делатности, трговине на велико и мало, административних и помоћних услужних делатности, као и код индустрије и грађевинарства. С друге стране, **међугодишњи пад** је приметан у пољопривреди, енергетици и у финансијском сектору.

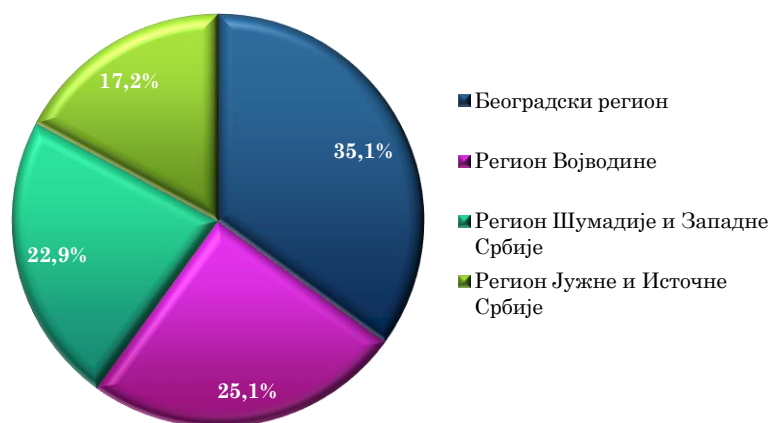

Посматрано према статистичким територијалним јединицама, **највећи број запослених у 2022. години забележен је у Београдском региону** (810.343 лица), затим у Региону Војводине (579.602 лица) и Региону Шумадије и Западне Србије (528.376 лица), а најмањи у Региону Јужне и Источне Србије (391.714 лица). У односу на 2021. годину, запосленост је повећана у свим регионима Републике Србије, а највише у Београдском региону (за 3,2%).

У Војводини је запосленост у 2022. години повећана за 0,8% у односу на 2021. годину и чинила је 25,1% укупног броја запослених у Републици Србији.

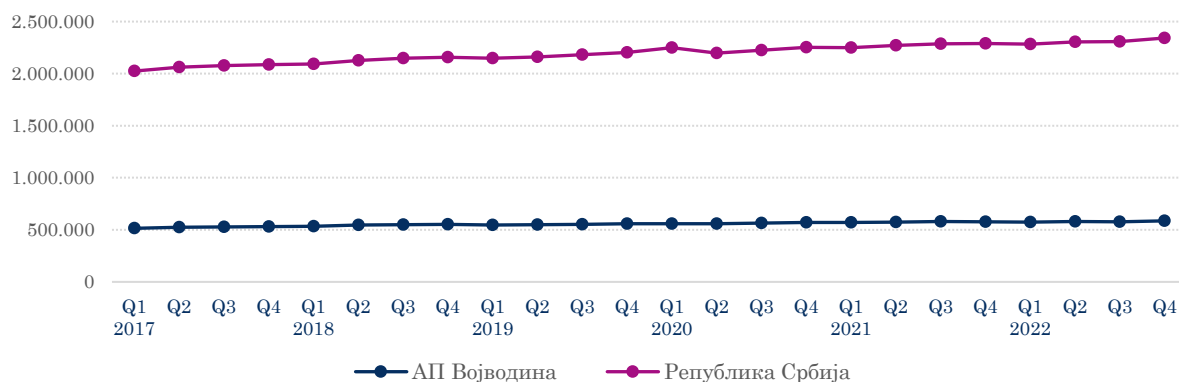

Регистрована запосленост по регионима Републике Србије, 2022. године

Посматрано по кварталима, **последњих година запосленост**, како на републичком, тако и на покрајинском нивоу, **има благо узлазну путању** и бележи врхунац у четвртом кварталу 2022. године, са апсолутним износом од 586.170 запослених у Војводини и 2.342.244 запослених у Србији.

Регистрована запосленост у Републици Србији и Војводини по кварталима

Посматрано по управним окрузима, у Војводини је у 2022. години **највећи број запослених био регистрован у Јужнобачком округу (40,0%), а најмањи у Севернобанатском округу (6,3%).** У односу на 2021. годину, **запосленост је повећана** у Јужнобачком округу (за 2.870 лица), Сремском округу (за 1.628 лица), Јужнобанатском округу (за 422 лица), Севернобачком (за 293 лица) и Средњобанатском округу (за 266 лица). **Запосленост је смањена у односу на 2021. годину** у Западнобачком (за 631 лице) и Севернобанатском округу (за 475 лица).

Регистрована запосленост по окрузима Војводине, 2022. године

Округ	Број запослених	Учешће
Јужнобачки округ	231.721	40,0%
Сремски округ	96.871	16,7%
Јужнобанатски округ	69.303	12,0%
Севернобачки округ	56.713	9,8%
Средњобанатски округ	46.273	8,0%
Западнобачки округ	41.943	7,2%
Севернобанатски округ	36.778	6,3%

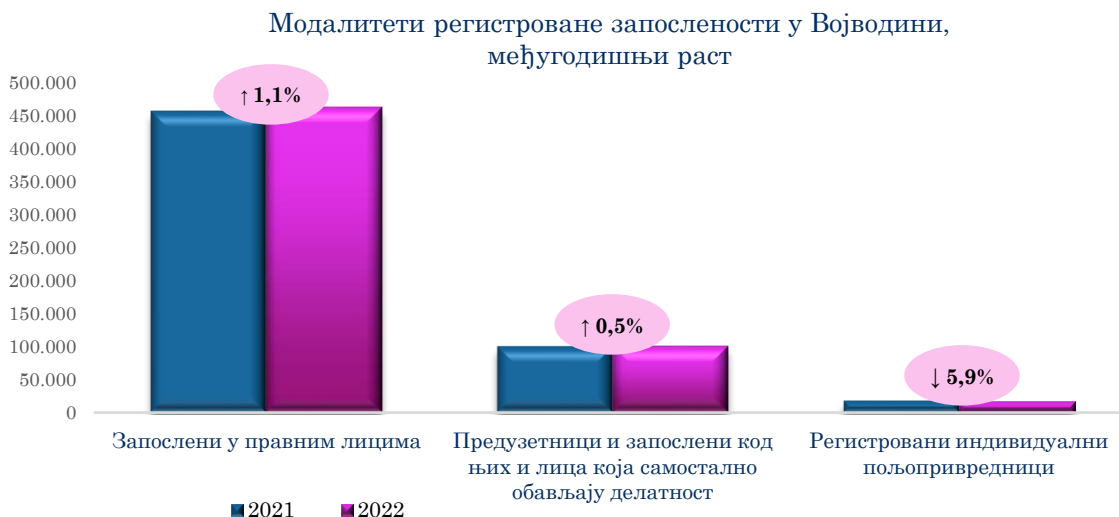
У Јужнобачком округу је 72,7% запослених регистровано у Граду Новом Саду, 6,3% у општини Бачка Паланка, 4,3% у општини Врбас, 3,7% у општини Бечеј и 3,3% у општини Темерин. У поменутиим општинама је запослено 90% укупно запослених у Јужнобачком округу, док је преосталих 10% регистровано у преосталим општинама посматраног округа.

У Сремском округу је највећа запосленост регистрована у општини Стара Пазова (26,8%), потом Сремска Митровица (21,3%), Рума (16,0%) и Инђија (15,7%).

Око 70% запослених у Јужнобанатском округу је регистровано у општинама Панчево (48,6%) и Вршац (20,8%). Већина запослених у осталим окрузима АП Војводине је регистрована у њиховим административним центрима и то 82,5% запослених Севернобачког округа у општини Суботица, 77,9% запослених Средњобанатског округа у општини Зрењанин, 51,8% запослених Западнобачког округа у општини Сомбор и 40,0% запослених Севернобанатског округа у општини Кикинда.

Општине у Војводини са највише запослених, 2022. године			Општине у Војводини са најмање запослених, 2022. године		
Општина	Број запослених	Учешће	Општина	Број запослених	Учешће
Град Нови Сад	168.556	29,1%	Нова Црња	1.387	0,2%
Суботица	46.799	8,1%	Опово	1.533	0,3%
Зрењанин	36.044	6,2%	Сремски Карловци	1.573	0,3%
Панчево	33.649	5,8%	Чока	1.818	0,3%
Стара Пазова	26.008	4,5%	Нови Кнежевац	1.979	0,3%
Сомбор	21.727	3,7%	Мали Иђош	2.045	0,4%
Сремска Митровица	20.667	3,6%	Сечањ	2.079	0,4%
Рума	15.515	2,7%	Пландиште	2.141	0,4%
Инђија	15.247	2,6%	Ириг	2.372	0,4%
Кикинда	14.699	2,5%	Тител	2.384	0,4%

Посматрано према модалитетима запослености, у Војводини је у 2022. години највише запослених било у правним лицима (461.878, односно 79,7%) што у односу на 2021. годину представља повећање од 1,1%. Предузетника и запослених код њих, као и лица која самостално обављају делатност у Војводини је било 101.016 (17,4%), што је за 0,5% више у односу на 2021. годину, док је регистрованих индивидуалних пољопривредника било 16.708, што је за 5,9% мање у односу на претходну годину.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Посматрано по секторима делатности, у Војводини је у 2022. години **највише запослених било у Прерађивачкој индустрији (26,8%) и Трговини на велико и мало (16,0%),** а потом у секторима Образовање (7,1%), Здравствена и социјална заштита (6,9%) и Саобраћај и складиштење (5,6%).

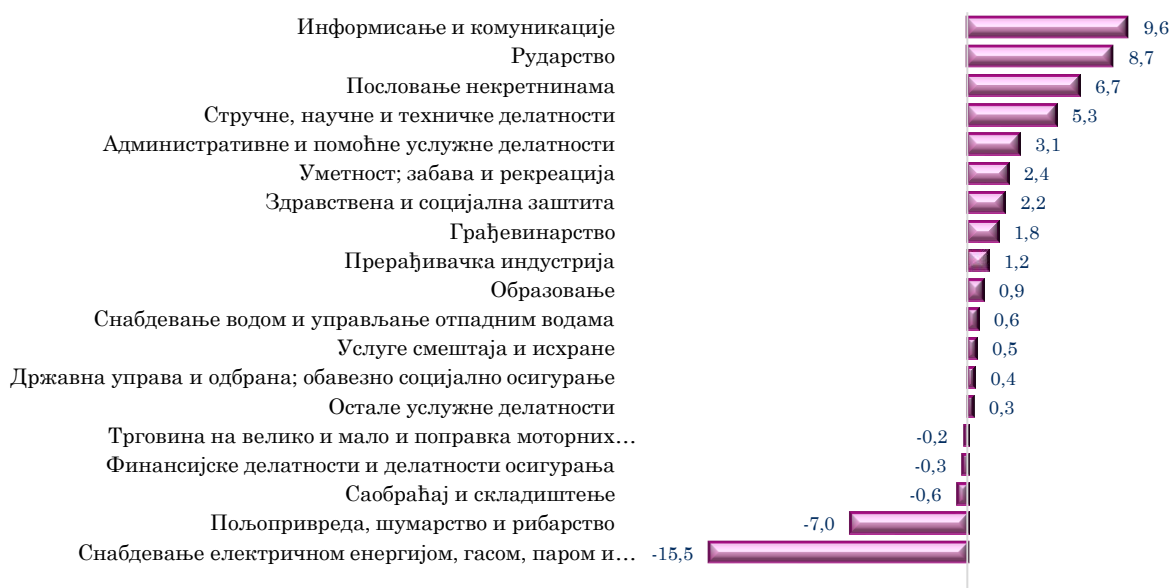
Број регистровано запослених у Војводини према секторима делатности, у 2022. години

Највећи међугодишњи раст запослености у Војводини је у 2022. забележен у сектору Информисање и комуникације (за 9,6%), а потом следи раст запослености у сектору Рударство (за 8,7%), Пословање некретнинама (за 6,7%) и Стручне, научне и техничке делатности (за 5,3%).

Запосленост је међугодишње у Војводини **највише смањена у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (за 15,5%)** и Пољопривреда, шумарство и рибарство (за 7,0%).

Међугодишња стопе раста запослености по секторима делатности у Војводини, 2022/2021. (у %)

Према подацима о кретању укупне запослености, показатељи тржишта рада се побољшавају, што указује да се на њихово кретање за сада није у већој мери одразило успоравање економске активности током другог полугодишта 2022. године, али и да се још увек не може говорити о затегнутости услова на тржишту рада које би са стране тражње генерисало изразитије инфлаторне притиске.

И према анкети Европске комисије, **послодавци у Србији износе очекивања о даљем расту запослености**, о чему говори кретање водећег индекса запослености (*EEI*) за Србију, који се и даље креће изнад дугорочног просека (који узима вредност 100), сугеришући повољне тенденције на тржишту рада.

Према Анкети о радној снази РЗС-а, у **четвртном кварталу 2022. године, стопа запослености у Републици Србији износи 50,1%** и у поређењу са претходним кварталом мања је за 0,7 п.п, а у поређењу са истим кварталом претходне године повећана је за 0,1 п.п.

Стопа запослености у Војводини у четвртном кварталу 2022. године износи 50,1% и у поређењу са претходним кварталом мања је за 1,5 п.п, а у поређењу са истим кварталом 2021. године смањена је за 1,3 п.п.

X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Просечна незапосленост у Републици Србији је у 2022. години износила 448.618 лица, што је за 12,5% мање у односу на просечну незапосленост 2021. године. У Војводини је у исто време било у просеку 91.380 активно незапослених лица, што је за 13,5% мање у односу на 2021. годину.

Незапосленост је међугодишње смањена у свим областима Региона Војводине појединачно посматрано, а највише у Севернобанатској области (-19,5%).

У структури активно незапослених лица Војводине, 46,0% чине мушкарци, а 54,0% су жене.

Највећи број незапослених на крају децембра 2022. године евидентиран је у Граду Новом Саду (13,2%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

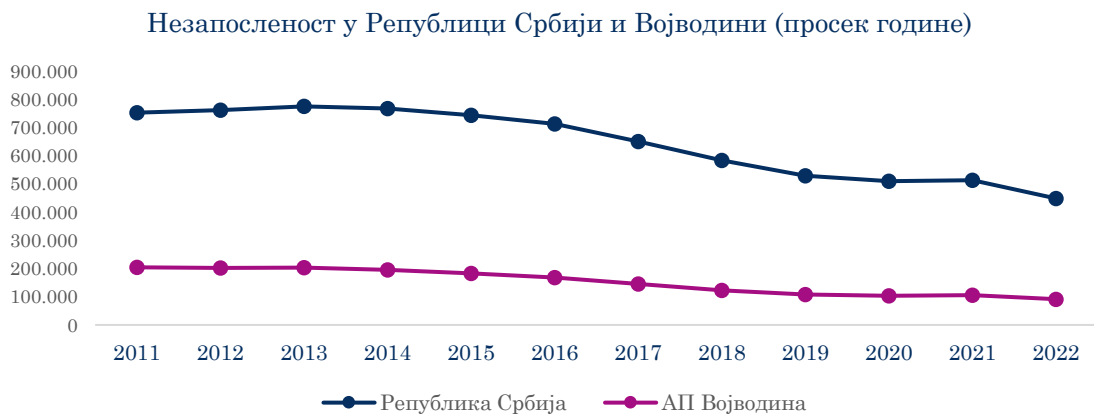

У укупном броју активно незапослених лица Војводине на крају децембра 2022. године, највеће је учешће лица првог степена стручне спреме (39,1%), а најмање лица осмог степена стручне спреме (0,04%).

Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), од 2015. године приметан је тренд смањења незапослености како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу Војводине. У 2022. години смањена је незапосленост у односу на претходну 2021. годину.

Просечна незапосленост у Србији је у 2022. години износила 448.618 лица, што је за 64.226 лица, односно 12,5% мање у односу на просечну незапосленост забележену 2021. године. У Војводини је просечна незапосленост у 2022. години износила 91.380 лица, што је за 14.272 лица, односно 13,5% мање у односу на просек незапослености забележен у Војводини 2021. године.

Просечна незапосленост је у 2022. међугодишње смањена у свакој области Региона Војводине појединачно посматрано. Највеће међугодишње смањење незапослености забележено је у Севернобанатској области (-19,5% мг). Потом следи Сремска област, где је незапосленост међугодишње смањена за 18,0%, затим Јужнобанатска област (-14,6% мг), Западнобачка област (-13,3% мг), Средњебанатска област (-12,6% мг), Јужнобачка област (-10,8% мг) и Севернобачка област (-10,7% мг).

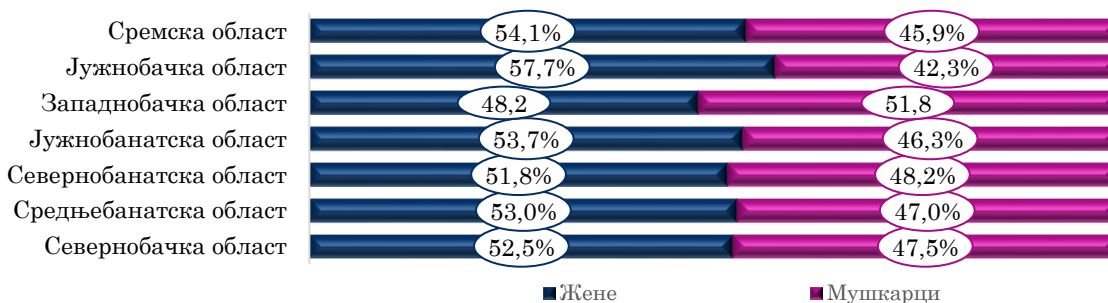

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица Региона Војводине у 2022. години, у просеку су 54,0% чиниле жене, а 46,0% мушкарци. У свим областима Региона Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу, осим у Јужнобачкој области, где је нешто приметнија разлика (57,7% чине жене, а 42,3% мушкарци).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу и областима Региона Војводине, просек 2022. године

На крају децембра 2022. године, у Републици Србији је на евиденцији НСЗ било 427.152 активно незапослена лица, што је за 10,6% мање у односу на децембар 2021. године. Број незапослених је у Србији у децембру смањен у свим групама занимања унутар производног и услужног сектора на међугодишњем нивоу, иако нешто споријим темпом у односу на претходне месеце. У Војводини је на крају децембра 2022. на евиденцији било 86.871 активно незапослених лица, што је за 10,4% мање у односу на децембар 2021. године.

Посматрано према општинама Региона Војводине, највећи број незапослених је регистрован у Граду Новом Саду (13,2% од укупног броја незапослених у Војводини у децембру 2022), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по областима Региона Војводине, децембар 2022. године

Област	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у области	Општина са највећим бројем незапослених лица у области
АП Војводина	86.871	-	-
Севернобанатска	5.769	Ада (435)	Кикинда (2.257)
Севернобачка	6.508	Мали Иђош (1.378)	Суботица (3.550)
Сремска	9.799	Пећинци (519)	Ср. Митровица (2.327)
Средњебанатска	10.520	Нова Црња (975)	Зрењанин (5.319)
Западнобачка	10.998	Одаци (1.663)	Сомбор (4.686)
Јужнобанатска	16.236	Опово (681)	Панчево (5.199)
Јужнобачка	27.041	Ср. Карловци (272)	Нови Сад (11.456)

Посматрано према степену стручне спреме, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине на крају децембра 2022. године чинила су лица првог степена стручне спреме (39,1%), а најмање учешће међу активно незапосленим заузимају лица осмог степена стручне спреме (0,04%).

Незапослена лица према степену стручне спреме у Војводини, децембар 2022. године

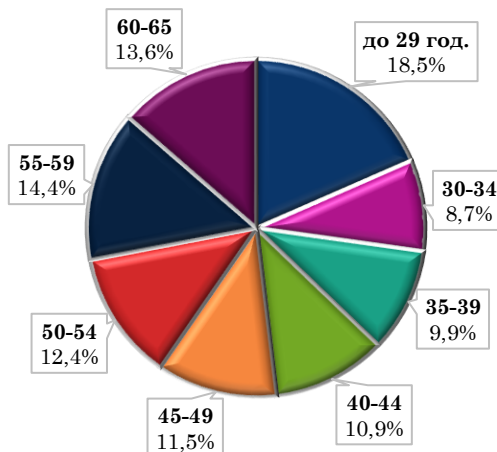

Посматрано према старосној структури, у Војводини, према подацима за децембар 2022. године, **18,5% активно незапослених лица чине млади до 29 година старости.** У групи старости 30-39 година, активно тражи запослење 18,7% незапослених. Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 40,4% укупног броја незапослених.

Незапослена лица према старости у Војводини,
децембар 2022. године

Посматрано према трајању незапослености, на крају децембра 2022. године у Војводини је 38,6% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће, док је преосталих 61,4% на посао чекало дуже од годину дана.

Према подацима НСЗ-а, у структури тражње за радном снагом у Србији током 2022. преовладавали су профили из области администрације и ИКТ-а (посебно информатичари и статистичари) и области индустрије (нарочито машински и текстилни радници), затим грађевински радници и радници у областима транспорта и трговине.

Према Анкети о радној снази РЗС-а, **стопа незапослености у Републици Србији за четврти квартал 2022. године износи 9,2%** и у поређењу са претходним кварталом виша је за 0,3 п.п, док је у поређењу са истим кварталом претходне године смањена за 0,6 п.п.

Корелација стопе незапослености и степена развијености региона веома је висока, па у складу с тим, **Регион Јужне и Источне Србије бележи највишу стопу незапослености**, од 11,6% у четвртом кварталу 2022. године, насупротив **Београдском региону где је стопа незапослености најнижа (7,7%).**

У Војводини стопа незапослености за четврти квартал 2022. године износи 8,1% и у поређењу са претходним кварталом виша је за 0,7 п.п, док је у поређењу са истим кварталом 2021. године смањена за 0,7 п.п.

XI. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Србији у 2022. години износила је 103.316 динара, а просечна нето зарада 74.933 динара. Раст бруто и нето зараде у 2022. години, у односу на 2021. годину, износио је 13,8% номинално, односно 1,7% реално.

Највиша просечна зарада у Србији у 2022. години забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 335.483 динара бруто, односно 246.768 динара нето.

У АП Војводини просечна бруто зарада у 2022. години износила је 98.356, а просечна нето зарада 71.236 динара. У односу на 2021. годину, у Војводини су просечна бруто и нето зарада забележиле номинални раст од 14,1% и 14,0%, респективно.

Највишу просечну нето зараду у 2022. години бележи Јужнобачки округ, док је најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу.

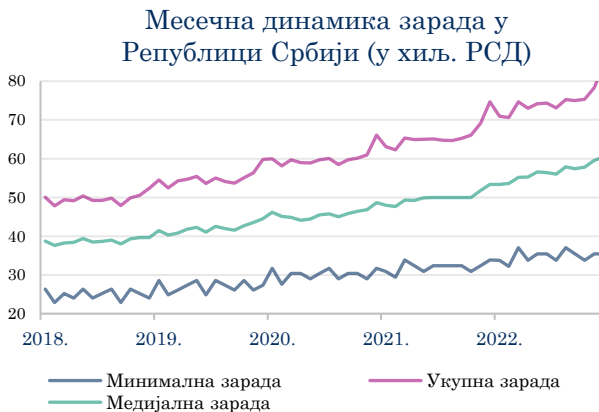

Посматрано према општинама, највишу просечну нето зараду у 2022. години имао је Град Нови Сад, док је најнижа просечна нето зарада забележена у Малом Иђошу.

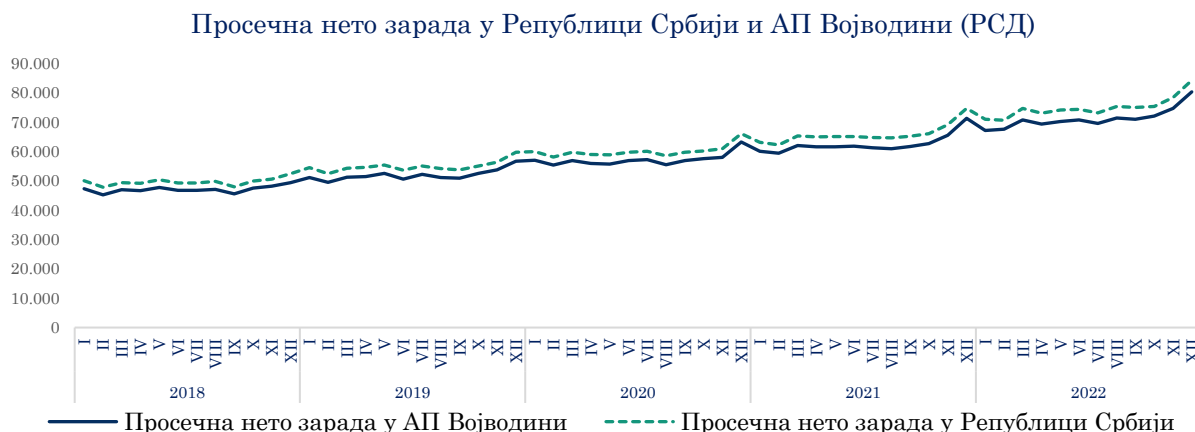

Номиналне зараде су се од почетка 2022. године кретале у складу са кретањем реалне економије и буџета, истовремено се прилагођавајући тржишним показатељима, тј. понуди и потражњи радне снаге. **Просечна бруто зарада⁹ у Републици Србији је за децембар 2022. године износила 115.315 динара, а просечна нето зарада 84.227 динара.** У поређењу са истим месецом 2021. године, просечна бруто зарада номинално је већа за 12,8%, а реално је мања за 2,0%, док је просечна нето зарада номинално већа за 12,9%, а реално мања за 1,9%. У односу на претходни месец, бруто и нето просечне зараде за Републику су у децембру 2022. забележиле номинални раст од 6,8% и 7,5%, респективно. **Медијална нето зарада за децембар 2022. године износила је 60.413 динара, што значи да је 50% запослених у децембру у Србији остварило зараду до наведеног износа.**

На раст зарада утицала је и **одлука о повећању минималне цене рада са 183,9 динара по радном часу у 2021. години на 201,2 динара у 2022. години.** Даље, **Влада је у септембру 2022. године донела одлуку о даљем повећању минималне цене рада са 201,22 на 230,00 динара по часу (почев од јануара 2023),** чиме ће минимална нето зарада у 2023. години износити око 40 хиљада динара и покривати око 90% минималне потрошачке корпе. Поред тога, најављено је и **подизање неопорезивог дела зараде на 21.712 динара и смањење стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодаваца за 1,0 п.п. од 2023. године,** чиме би се додатно растеретио приватни сектор и отворио простор за даљи одржив раст зарада.

У Војводини је просечна бруто зарада обрачуната у децембру 2022. године износила 110.122 динара, а просечна нето зарада 80.306 динара. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада у Војводини номинално је већа за 12,7%, а нето зарада за 12,6%. **У поређењу са претходним месецом,** просечна бруто и нето зарада у Војводини је у децембру 2022. била већа за 6,8% и 7,6%, респективно.

⁹ Напомена: од јануара 2018. године за обрачун зарада користе се подаци Пореске управе.

Просечна бруто зарада у Републици Србији у 2022. години износила је 103.316 динара, а просечна нето зарада 74.933 динара. Раст бруто и нето зарада у 2022. години, у односу на 2021. годину, износио је **13,8% номинално, односно 1,7% реално.**

Просечна нето зарада у јавном сектору у Републици Србији, у 2022. години, износила је 77.951 динара, а 73.677 динара ван јавног сектора. Током 2021. и 2022. године брже су расле просечне зараде у приватном него у јавном сектору, чиме је додатно смањен јаз у зарадама између ова два сектора.

Посматрано по секторима делатности, **највиши раст номиналне зараде већ дуже време бележи сектор Информисање и комуникације (за 30,2% мг. у 2022),** чему доприноси изразита тражња за радном снагом овог профила, а делом се дугује и базном ефекту, који је последица законског обухвата прилива из иностранства кроз пореску пријаву за порез по одбитку, с циљем сузбијања сиве економије у нашој земљи.

Остварени раст просечне зараде пратио је динамичан раст економске активности у Србији, који је стварао простор за одрживо повећање плата у свим привредним делатностима. **Највиша просечна нето зарада у Републици Србији у 2022. години забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 246.768 динара,** која је у односу на 2021. годину забележила повећање од 56.916 динара или 30,0%. У свим областима делатности из групе првих десет по висини зараде је у 2022. години, у односу на 2021, повећана просечна нето зарада. Двоцифрени међугодишњи раст просечних зарада регистрован је и у осталим услугама у којима преовладава приватни сектор (изузев финансијских услуга), као и у прерађивачкој индустрији, грађевинарству и пољопривреди. Просечне зараде наставиле су међугодишњи раст и у делатностима које претежно припадају јавном сектору - државној управи, образовању и здравственој и социјалној заштити. **Најнижа просечна нето зарада у 2022. години забележена је у области Делатност припремања и послуживања хране и пића, у износу од 42.526 динара,** иако је међугодишње повећана за 5.533 динара или 15,0%.

Највише просечне нето зараде у Републици Србији, по областима делатности, 2022. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	335.483	246.768
Ваздушни саобраћај	236.825	176.353
Научно истраживање и развој	217.575	158.110
Експлоатација сирове нафте и природног гаса	181.794	132.570
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	180.822	132.319
Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова	179.128	129.989
Производња дуванских производа	175.076	126.190
Производња основних фармацеутских производа и препарата	166.321	120.529
Услугне делатности у рударству и геолошким истраживањима	165.353	119.433
Производња кокса и деривата нафте	163.887	119.408

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

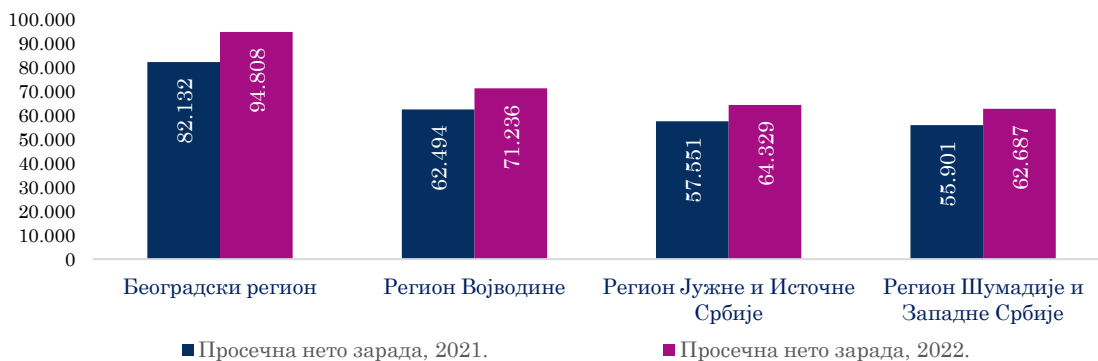
Најниже просечне нето зараде у Републици Србији, по областима делатности,
2022. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Остале личне услужне делатности	57.781	41.482
Делатност припремања и послуживања хране и пића	58.601	42.526
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	60.622	44.260
Производња одевних предмета	63.601	46.447
Делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности	65.046	47.447
Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству	66.324	47.589
Рибарство и аквакултуре	66.357	48.355
Услуге одржавања објеката и околине	68.983	50.260
Производња намештаја	70.315	51.291
Производња коже и предмета од коже	70.624	51.473

Просечне нето зараде забележиле су номинални раст у 2022. години у односу на 2021. годину, како на нивоу целе земље, тако и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде у 2022. години евидентиран је у Београдском региону (од 15,4% мг), а најмањи у Региону Јужне и Источне Србије (од 11,8% мг).**

У 2022. години, **једино је Београдски регион имао просечну нето зараду већу од републичког просека, за 19.875 динара, односно 26,5%.**

Просечна нето зарада по регионима Републике Србије

Просечна бруто зарада Војводини за 2022. годину износи 98.356 динара (за 4,8% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 71.236 динара (за 4,9% мање од републичког просека). У односу на 2021. годину, у Војводини су просечна и бруто и нето зарада забележиле номинални раст од 14,1% и 14,0%, респективно.

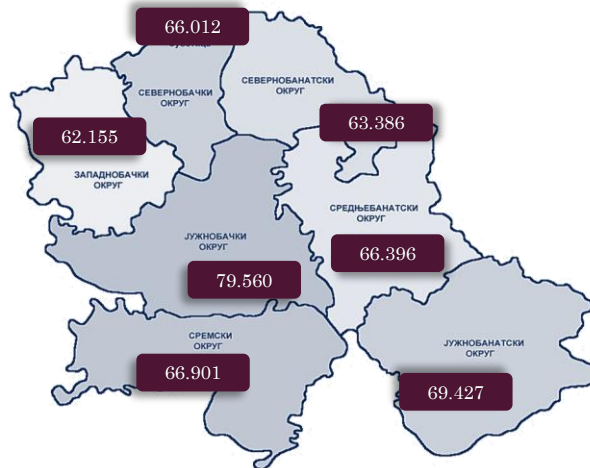
Посматрано по окрузима АП Војводине, **највишу просечну нето зараду у 2022. години бележи Јужнобачки округ, у износу од 79.560 динара, док је најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу, у износу од 62.155 динара.**

У свим окрузима АП Војводине је у 2022. години забележен међугодишњи раст просечне нето зараде, а највећи раст је забележен у Јужнобачком округу, од 16,1% мг. Једино Јужнобачки округ је у 2022. години имао просечну нето зараду вишу од војвођанског просека (за 8.324 динара или 11,7%).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине у 2022. години

Посматрано по општинама АП Војводине, у 2022. години **највишу просечну нето зараду имао је Град Нови Сад, у износу од 88.932 динара**, и уједно за 24,8% већу од војвођанског просека, док је **најнижа просечна нето зарада забележена у Малом Иђошу, у износу од 55.934 динара**, за 21,5% нижа од војвођанског просека у истом периоду.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у 2022. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у 2022. (РСД)

Повећање зараде у Србији пратио је и раст продуктивности укупне економије услед доминантно бржег темпа раста економске активности од запослености, што сведочи о томе да **услови на домаћем тржишту рада још увек не генеришу веће инфлаторне притиске** и да по том основу **нема отварања спирале између зарада и инфлације**.

ИЗВОР ПОДАТАКА

---

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statisti_ki_bilteni_nsz.cid667/;
5. Макроекономске анализе и трендови, <https://pks.rs/strana/makroekonomske-analize-i-trendovi-mat/>;
6. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpolj.gov.rs/>;
7. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
8. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
9. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
10. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>;
11. Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије, <https://www.psss.rs/>.

